

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W OLSZTYNIE,
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY
ORAZ REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W WARSZAWIE
z dnia 3 marca 2015 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Ostoja Lidzbarska PLH280012

Na podstawie art. 28 ust. 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.¹) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustanawia się plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Lidzbarska PLH280012, zwanego dalej „obszarem Natura 2000”.

2. Plan zadań ochronnych obejmuje obszar Natura 2000 z wyłączeniem pokrywających się z nim rezerwatów przyrody: Czarny Bryńsk, Ostrowy nad Brynicą, Szumny Zdrój im. Kazimierza Sulisławskiego, dla których ustanowiono plany ochrony z zakresem planu zadań ochronnych.

§ 2. Opis granic obszaru Natura 2000 określa załącznik nr 1 do zarządzenia (wyrażony w postaci wykazu współrzędnych punktów załamania granicy w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992).

§ 3. Mapę obszaru Natura 2000 określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Identyfikację, istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 5. Cele działań ochronnych określa załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 6. Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

§ 7. Wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Górzno i Bartniczka, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, określa załącznik nr 6 do zarządzenia.

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Olsztynie

Tadeusz Mordasiewicz

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY

KAZIMIERZ CIERNY

REGIONALNY DYREKTOR
Ochrony Środowiska w Warszawie

Aleksandra Atłowska

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 628 i 842 oraz w Dz. U. z 2014 r. poz. 805, 850, 926, 1002, 1101 i 1863.

Załącznik nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie,
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie
z dnia 3 marca 2015 r.

Opis granic obszaru Natura 2000 Ostoja Lidzbarska PLH280012 wyrażony w postaci wykazu współrzędnych punktów załamania granicy w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992.

ID	X	Y
1	540759,31	587586,66
2	540613,62	587564,81
3	540486,14	587590,30
4	540238,47	587652,22
5	540263,97	587816,12
6	540307,68	587932,67
7	540573,56	588260,47
8	540741,10	588027,37
9	540792,09	587936,31
10	540846,72	587834,33
11	540963,27	587663,15
12	540759,31	587586,66
13	539382,99	589397,84
14	539423,97	589370,52
15	539481,10	589381,65
16	539535,18	589345,16
17	539629,53	589357,16
18	539712,55	589317,14
19	539830,55	589323,98
20	539952,73	589310,04
21	540091,26	589321,74
22	540319,55	589290,53
23	540402,37	589222,00
24	540741,10	589218,36
25	540854,00	589254,78
26	540952,34	589269,35
27	541065,25	589294,85
28	541159,95	589298,49
29	541291,07	589262,07
30	541440,40	589302,13
31	541626,15	589236,57
32	541695,35	589130,95
33	542045,00	589094,53
34	542146,98	589120,02
35	542227,11	589094,53
36	542412,86	589094,53
37	542576,76	589105,45
38	542718,80	589021,68
39	542817,14	588977,98
40	542879,06	588937,91
41	542879,06	588876,00
42	542835,35	588697,53
43	542744,30	588701,17
44	542682,38	588664,75
45	542543,98	588792,23
46	542325,45	588872,35
47	542267,17	588894,21
48	542172,48	588872,35
49	542150,62	588795,87
50	542121,48	588752,16
51	541990,37	588803,15
52	541800,97	588843,22

ID	X	Y
53	541673,50	588872,35
54	541607,94	588835,93
55	541513,24	588857,79
56	541454,96	588934,27
57	541323,85	588905,13
58	541214,58	588937,91
59	541108,96	589021,68
60	541076,18	588999,83
61	540926,85	588916,06
62	540795,73	588876,00
63	540558,99	588861,43
64	540497,07	588876,00
65	540373,23	588956,12
66	540271,25	589003,47
67	540103,71	589025,33
68	539914,32	589043,54
69	539819,62	589072,67
70	539714,00	589145,52
71	539608,38	589251,14
72	539453,24	589191,02
73	539322,51	589247,60
74	539299,09	589310,04
75	539304,95	589372,47
76	539382,99	589397,84
77	549228,45	591054,45
78	549228,60	591054,50
79	549226,67	591053,96
80	549228,45	591054,45
81	549223,61	591052,68
82	549023,98	591781,36
83	548919,82	592141,65
84	548918,45	592147,13
85	548894,59	592231,66
86	548888,45	592253,40
87	548888,04	592254,85
88	548813,27	592519,73
89	548810,84	592520,98
90	548805,71	592523,61
91	548802,43	592525,29
92	548748,33	592598,05
93	548742,90	592615,38
94	548692,16	592685,15
95	548693,28	592687,17
96	548690,83	592689,58
97	548700,18	592699,59
98	548712,86	592722,41
99	548664,75	592831,99
100	548685,34	592889,91
101	548704,86	592983,60
102	548714,78	593092,75
103	548665,33	593079,22
104	548633,33	593070,46

ID	X	Y
105	548627,54	593068,77
106	548634,63	593149,98
107	548639,98	593200,78
108	548648,65	593248,63
109	548663,54	593302,91
110	548654,06	593320,15
111	548368,31	593320,15
112	548203,21	593339,20
113	548120,66	593732,90
114	548292,11	593739,25
115	548203,21	594025,00
116	548053,71	594423,68
117	548166,36	594429,46
118	548263,27	594415,41
119	548279,41	594431,40
120	548169,43	594899,68
121	548207,84	594932,91
122	548138,67	595167,48
123	547790,46	595002,91
124	547638,06	595002,91
125	547536,46	594914,01
126	547441,21	594888,61
127	547072,90	594793,36
128	546882,40	594844,16
129	546799,85	594780,66
130	546609,35	594736,21
131	546463,30	594717,16
132	546420,27	594704,63
133	546382,10	594684,66
134	546279,15	594653,66
135	546143,32	594631,54
136	546008,37	594596,28
137	545910,60	594562,97
138	545845,97	594540,27
139	545816,22	594519,83
140	545812,23	594480,27
141	545791,14	594418,31
142	545748,96	594366,90
143	545701,50	594319,44
144	545677,12	594291,79
145	545588,28	594201,28
146	545553,84	594162,49
147	545507,39	594119,86
148	545462,89	594059,74
149	545418,07	593947,69
150	545382,48	593871,23
151	545321,84	593755,22
152	545228,53	593575,72
153	545211,13	593439,44
154	545184,06	593348,17
155	545097,56	593163,26
156	545084,94	593097,53

ID	X	Y
157	545034,14	593036,14
158	545021,44	593002,28
159	545004,50	592943,01
160	544991,80	592913,38
161	544964,28	592900,68
162	544907,32	592902,40
163	544883,19	592891,01
164	544824,58	592773,68
165	544792,73	592726,78
166	544750,50	592695,36
167	544644,02	592663,17
168	544575,02	592651,44
169	544492,27	592646,68
170	544409,03	592593,56
171	544382,70	592566,62
172	544329,28	592496,39
173	544297,40	592431,75
174	544264,34	592415,50
175	544227,38	592409,67
176	544226,11	592403,71
177	544208,55	592406,70
178	544200,17	592405,38
179	544182,48	592399,25
180	544198,06	592347,61
181	544198,21	592346,33
182	544209,58	592248,35
183	544212,61	592239,98
184	544247,20	592197,56
185	544247,38	592197,10
186	544252,12	592192,79
187	544252,12	592184,69
188	544255,43	592176,04
189	544258,52	592145,31
190	544257,48	592124,34
191	544255,28	592111,99
192	544219,46	592046,82
193	544206,08	592020,57
194	544203,02	592016,93
195	544190,15	591993,51
196	544170,42	591966,95
197	544159,47	591952,21
198	544153,22	591937,95
199	544153,49	591900,64
200	544160,92	591882,51
201	544167,45	591871,44
202	544191,33	591852,88
203	544238,02	591824,64
204	544238,48	591824,47
205	544238,62	591824,27
206	544244,35	591820,81
207	544245,81	591819,45
208	544260,35	591805,90
209	544295,50	591768,88
210	544328,52	591723,52
211	544343,16	591705,07
212	544349,03	591697,67
213	544355,04	591692,59
214	544355,69	591690,37
215	544357,88	591682,85
216	544349,93	591680,31
217	544387,34	591541,01
218	544406,09	591471,20
219	544426,04	591378,15
220	544424,28	591376,84
221	544418,79	591372,74
222	544375,93	591340,75

ID	X	Y
223	544354,75	591306,53
224	544337,05	591266,91
225	544326,63	591237,70
226	544356,32	591246,44
227	544450,47	591274,15
228	544451,32	591271,25
229	544469,75	591208,31
230	544562,32	590892,22
231	544409,50	590859,76
232	544192,95	590808,97
233	544114,19	590766,97
234	544026,90	590770,61
235	543936,87	590761,52
236	543865,04	590806,08
237	543853,86	590802,47
238	543847,10	590748,40
239	543440,70	590697,60
240	543250,20	590888,10
241	543334,34	591084,43
242	543320,25	591091,27
243	543363,53	591163,46
244	543354,85	591241,66
245	543348,70	591250,85
246	543348,65	591250,81
247	543240,19	591291,80
248	543148,04	591326,66
249	543142,60	591331,86
250	543131,96	591335,05
251	543124,80	591348,86
252	543118,95	591354,45
253	543112,47	591372,64
254	543103,66	591389,64
255	543059,13	591398,02
256	543032,90	591433,79
257	543017,56	591443,48
258	543004,00	591529,77
259	543011,39	591595,09
260	543034,81	591653,03
261	543052,70	591693,56
262	543004,76	591764,78
263	542980,88	591805,71
264	543038,90	591790,38
265	543053,30	591802,17
266	543070,13	591825,79
267	543069,56	591848,34
268	543097,80	591891,40
269	543123,20	592012,05
270	543154,95	592081,90
271	543185,53	592107,67
272	543169,17	592163,32
273	543186,42	592207,70
274	543198,75	592239,75
275	543195,05	592280,42
276	543251,75	592317,40
277	543266,54	592348,22
278	543273,94	592372,87
279	543272,71	592428,33
280	543264,08	592452,99
281	543285,03	592515,85
282	543288,29	592521,18
283	543277,59	592535,54
284	543299,63	592570,07
285	543307,35	592634,35
286	543251,61	592790,40
287	543236,96	592812,91
288	543226,27	592828,13

ID	X	Y
289	543174,00	592875,65
290	543008,90	592945,50
291	542888,32	592969,89
292	542858,18	593036,86
293	542767,77	593083,74
294	542694,10	593150,71
295	542647,22	593241,13
296	542573,55	593492,27
297	542560,12	593580,91
298	542552,08	593603,91
299	542556,88	593602,25
300	542556,81	593602,77
301	542623,78	593612,82
302	542657,38	593678,21
303	542657,64	593679,43
304	542711,87	593792,83
305	542734,06	593850,76
306	542745,19	593849,08
307	542747,67	593853,92
308	542791,25	593842,11
309	542840,06	593834,73
310	542858,55	593863,08
311	542893,41	593876,06
312	542895,01	593877,36
313	542915,10	593940,98
314	542925,50	593942,91
315	542927,58	593951,83
316	543024,95	593992,94
317	543059,09	594054,83
318	543061,29	594054,24
319	543069,33	594073,86
320	543134,65	594052,91
321	543193,82	594065,23
322	543234,19	594143,85
323	543240,66	594163,53
324	543240,66	594225,47
325	543262,85	594274,77
326	543323,24	594352,43
327	543364,57	594383,68
328	543376,67	594413,38
329	543382,41	594458,43
330	543387,34	594478,15
331	543415,70	594509,18
332	543428,00	594539,35
333	543429,36	594541,96
334	543416,55	594549,44
335	543368,97	594577,22
336	543352,73	594576,26
337	543322,51	594574,75
338	543273,68	594570,46
339	543219,26	594577,81
340	543251,92	594620,23
341	543337,54	594731,46
342	543340,50	594751,45
343	543340,48	594767,43
344	543338,45	594789,66
345	543330,47	594808,50
346	543307,62	594855,26
347	543299,57	594862,75
348	543269,46	594882,54
349	543260,46	594892,30
350	543259,67	594901,58
351	543257,58	594954,04
352	543260,57	594970,95
353	543272,23	595020,48
354	543272,69	595022,44

ID	X	Y
355	543255,93	595091,74
356	543258,10	595103,58
357	543265,55	595125,36
358	543271,79	595175,94
359	543272,01	595223,91
360	543272,14	595268,47
361	543267,53	595305,43
362	543260,60	595340,97
363	543251,87	595357,46
364	543239,10	595388,27
365	543231,76	595405,92
366	543226,88	595425,82
367	543226,05	595437,61
368	543243,62	595467,51
369	543248,97	595479,72
370	543260,26	595522,76
371	543298,50	595554,34
372	543316,32	595569,06
373	543318,43	595581,96
374	543367,89	595624,10
375	543399,58	595651,79
376	543360,51	595680,90
377	543286,34	595736,15
378	543242,99	595773,11
379	543224,47	595788,91
380	543253,20	595839,15
381	543232,01	595851,13
382	543238,89	595944,96
383	543196,21	595986,91
384	543279,42	596108,31
385	543201,71	596161,93
386	543195,58	596152,72
387	543149,49	596189,09
388	543086,06	596102,66
389	543084,45	596100,47
390	543052,13	596056,24
391	543005,67	596096,97
392	542979,35	596118,44
393	542961,84	596126,97
394	542950,55	596132,46
395	542888,19	596163,16
396	542890,81	596168,55
397	542934,07	596257,45
398	542980,93	596352,78
399	542947,19	596382,54
400	542885,21	596427,49
401	542822,21	596460,42
402	542798,91	596461,77
403	542808,73	596480,41
404	542804,95	596481,45
405	542744,06	596498,26
406	542718,80	596449,31
407	542627,41	596488,87
408	542551,03	596524,34
409	542582,40	596617,09
410	542594,67	596645,74
411	542552,39	596641,64
412	542521,02	596647,10
413	542476,00	596641,64
414	542447,36	596634,82
415	542432,35	596626,64
416	542405,07	596591,17
417	542375,07	596615,73
418	542366,88	596644,37
419	542362,79	596663,47
420	542360,06	596683,93

ID	X	Y
421	542356,06	596710,76
422	542110,10	596822,40
423	542108,18	596875,51
424	542107,70	596884,61
425	542084,98	596957,29
426	542054,88	597009,65
427	542050,66	597010,47
428	542041,69	597012,22
429	542024,03	597015,67
430	541978,22	597024,04
431	541935,48	597031,48
432	541904,73	597023,83
433	541825,68	597004,15
434	541803,34	596998,60
435	541761,64	596998,42
436	541692,85	597033,38
437	541634,87	597032,74
438	541534,90	597181,71
439	541529,70	597189,05
440	541516,58	597207,57
441	541510,84	597215,67
442	541503,94	597187,31
443	541395,99	597269,86
444	541268,99	597358,76
445	541345,19	597517,51
446	541218,19	597650,86
447	541135,64	597555,61
448	541126,35	597562,76
449	541126,12	597562,44
450	541076,22	597590,96
451	541068,62	597607,17
452	541002,62	597657,94
453	540992,11	597662,24
454	540991,50	597666,49
455	540970,54	597682,61
456	540976,89	597796,91
457	540861,02	597876,19
458	540840,99	597874,65
459	540863,88	597903,90
460	540865,89	597910,32
461	540860,95	597928,83
462	540869,35	597985,72
463	540811,79	598000,11
464	540640,34	598387,46
465	540667,40	598400,20
466	540662,50	598411,53
467	540728,58	598467,79
468	540774,13	598466,90
469	540926,84	598377,59
470	541142,06	598268,64
471	541352,82	598218,63
472	541473,38	598198,09
473	541591,26	598188,27
474	541748,44	598125,75
475	541950,27	598104,32
476	542086,38	598107,68
477	542153,85	598130,55
478	542153,86	598130,55
479	542234,25	598161,47
480	542324,45	598201,66
481	542387,86	598241,85
482	542501,27	598195,41
483	542578,97	598140,04
484	542655,77	598067,70
485	542689,18	598014,55
486	542691,40	598012,81

ID	X	Y
487	542726,18	597961,40
488	542867,42	597806,94
489	542895,11	597773,89
490	542899,57	597722,99
491	542926,36	597668,51
492	542975,48	597650,65
493	543004,61	597626,89
494	543085,10	597600,06
495	543186,70	597854,06
496	543313,70	597815,96
497	543370,85	597758,81
498	543923,30	597549,26
499	543986,80	597752,46
500	544234,45	597676,26
501	544285,25	597733,41
502	544447,40	597861,77
503	544513,23	597894,69
504	544586,65	597923,91
505	544844,88	597882,03
506	544840,53	597835,64
507	544936,03	597795,95
508	544931,52	597771,72
509	544994,26	597740,25
510	545004,38	597775,69
511	545118,31	597735,19
512	545128,44	597811,14
513	545186,95	597777,86
514	545403,13	597635,81
515	545429,72	597764,93
516	545352,05	597822,31
517	545250,45	597866,76
518	545256,80	597974,71
519	545345,70	597993,76
520	545427,18	598031,40
521	545440,95	598101,71
522	545513,39	598631,06
523	545434,78	598651,68
524	545351,23	598639,02
525	545421,90	598730,36
526	545406,93	598788,39
527	545399,33	598841,56
528	545327,18	598878,41
529	545333,51	598927,64
530	545300,60	598970,67
531	545171,48	599066,88
532	545136,03	599102,33
533	545085,35	599295,51
534	545047,25	599409,81
535	544971,05	599473,31
536	544910,39	599489,83
537	544854,07	599435,18
538	544811,01	599445,11
539	544806,04	599479,90
540	544834,20	599546,15
541	544794,45	599546,15
542	544753,04	599569,33
543	544665,26	599561,05
544	544640,42	599536,21
545	544608,95	599529,58
546	544564,23	599546,15
547	544532,90	599587,62
548	544393,20	599651,12
549	544374,15	599714,62
550	544266,20	599809,87
551	544162,32	599910,04
552	544197,75	599984,19

ID	X	Y
553	544244,79	600009,67
554	544286,45	600032,23
555	544327,12	600070,43
556	544368,29	600123,36
557	544362,98	600164,48
558	544378,73	600210,30
559	544416,83	600228,52
560	544446,64	600269,92
561	544564,23	600165,58
562	544595,70	600178,83
563	544652,01	600225,20
564	544772,92	600132,45
565	545009,15	599981,32
566	544930,26	599895,61
567	544895,48	599831,02
568	545127,35	599872,42
569	545221,76	599826,05
570	545292,98	599796,24
571	545341,01	599759,80
572	545375,79	599698,52
573	545438,73	599638,89
574	545503,32	599622,33
575	545629,19	599872,42
576	545779,91	599779,68
577	545902,47	599675,33
578	546019,24	599622,85
579	546049,54	599618,61
580	546071,23	599615,57
581	546071,24	599615,58
582	546078,67	599624,45
583	546097,35	599646,75
584	546162,89	599683,06
585	546263,60	599719,68
586	546288,74	599716,49
587	546499,06	599864,01
588	546500,77	599865,21
589	546739,93	600032,97
590	546747,25	600024,86
591	546789,79	600037,02
592	546813,51	600052,07
593	546838,29	600055,20
594	546867,15	600042,95
595	546906,33	600068,89
596	546916,45	600102,86
597	546936,45	600113,24
598	546965,41	600107,48
599	546998,75	600115,11
600	547017,85	600113,83
601	547055,11	600102,21
602	547076,92	600106,85
603	547080,86	600114,42
604	547072,60	600156,47
605	547073,73	600170,41
606	547097,10	600195,46
607	547131,56	600207,98
608	547167,44	600189,20
609	547180,33	600177,72
610	547199,28	600180,83
611	547258,52	600230,47
612	547311,44	600297,45
613	547318,97	600326,30
614	547336,64	600355,47
615	547339,87	600392,42
616	547355,26	600418,33
617	547361,94	600448,72
618	547373,15	600463,80

ID	X	Y
619	547412,47	600499,88
620	547435,62	600532,46
621	547463,26	600543,84
622	547511,79	600530,04
623	547558,14	600563,44
624	547580,30	600533,45
625	547780,85	600590,11
626	547800,31	600596,04
627	548030,57	600730,20
628	548264,03	600743,94
629	548339,27	600758,17
630	548340,72	600759,61
631	548419,18	600790,84
632	548478,85	600800,83
633	548509,79	600790,44
634	548509,81	600790,44
635	548635,32	600780,60
636	548652,39	600779,26
637	548652,40	600779,26
638	548736,92	600798,30
639	548807,59	600851,64
640	548835,22	600837,82
641	548850,04	600849,27
642	548908,12	600906,89
643	548963,26	600948,66
644	548964,57	600941,59
645	549030,38	601003,49
646	549071,42	601041,17
647	549074,60	600986,95
648	549069,05	600962,01
649	549080,04	600932,52
650	549078,92	600882,03
651	549170,97	600696,09
652	549232,85	600570,16
653	549236,99	600568,05
654	549276,23	600519,38
655	549322,29	600500,95
656	549359,62	600459,62
657	549356,96	600379,61
658	549396,96	600304,94
659	549479,63	600240,94
660	549494,92	600233,30
661	549509,30	600228,27
662	549514,10	600226,59
663	549517,34	600224,80
664	549569,15	600196,18
665	549824,51	600068,50
666	549931,15	600033,41
667	550031,54	599948,67
668	550051,59	599923,62
669	550084,35	599862,98
670	550105,04	599810,31
671	550136,67	599697,23
672	550177,00	599615,58
673	550374,34	599728,92
674	550517,01	599444,90
675	550711,69	598964,88
676	550987,70	599015,55
677	551329,05	599072,88
678	551470,12	599096,61
679	551508,27	599270,98
680	551533,74	599417,36
681	551559,44	599564,92
682	551582,75	599780,74
683	551583,62	599788,69
684	551617,33	599750,86

ID	X	Y
685	551736,17	599707,19
686	551771,55	599681,84
687	551875,40	599677,02
688	552043,44	599676,43
689	552155,80	599680,00
690	552205,76	599658,95
691	552252,27	599626,34
692	552298,85	599581,47
693	552323,15	599495,73
694	552310,35	599482,71
695	552274,21	599489,66
696	552195,54	599462,47
697	552155,11	599447,26
698	552106,88	599420,89
699	552028,84	599393,11
700	552017,43	599386,42
701	551992,65	599381,03
702	551934,09	599371,60
703	551920,82	599353,91
704	551900,63	599299,11
705	551899,59	599285,40
706	551872,15	599251,09
707	551868,61	599242,71
708	551873,58	599213,22
709	551865,62	599172,34
710	551847,03	599138,65
711	551833,72	599093,64
712	551821,85	599082,51
713	551839,68	599022,72
714	551866,40	599030,58
715	551893,71	599048,44
716	551939,93	599043,19
717	551974,59	599029,53
718	552029,20	599034,78
719	552039,95	599018,66
720	552061,47	598996,22
721	552075,55	598971,96
722	552077,65	598962,68
723	552090,12	598939,20
724	552104,92	598903,69
725	552123,89	598893,33
726	552146,67	598885,25
727	552173,11	598882,78
728	552210,84	598888,78
729	552238,97	598901,19
730	552270,62	598931,91
731	552292,98	598974,73
732	552308,50	599002,96
733	552326,47	599029,03
734	552360,85	599043,59
735	552364,00	599027,93
736	552378,91	598965,55
737	552388,01	598941,94
738	552392,64	598920,06
739	552402,41	598853,74
740	552399,09	598851,68
741	552399,97	598837,32
742	552351,65	598821,57
743	552343,25	598751,19
744	552338,65	598718,00
745	552336,67	598717,16
746	552336,52	598714,71
747	552325,89	598702,56
748	552305,09	598694,34
749	552286,17	598684,94
750	552278,87	598667,59

ID	X	Y
751	552273,47	598647,61
752	552268,31	598646,66
753	552257,63	598631,99
754	552237,33	598634,86
755	552220,16	598633,08
756	552196,93	598622,22
757	552181,83	598595,25
758	552181,84	598584,01
759	552204,38	598534,20
760	552209,59	598513,34
761	552206,72	598504,72
762	552207,63	598478,85
763	552187,45	598440,90
764	552183,52	598427,30
765	552173,09	598413,89
766	552157,14	598383,90
767	552151,40	598332,47
768	552156,20	598311,61
769	552169,49	598274,21
770	552171,95	598271,64
771	552196,99	598250,66
772	552223,38	598255,50
773	552258,01	598278,74
774	552263,21	598272,57
775	552247,93	598240,00
776	552356,47	598308,10
777	552358,44	598255,97
778	552353,23	598230,79
779	552344,24	598209,76
780	552322,32	598181,38
781	552304,92	598164,49
782	552328,17	598173,97
783	552348,96	598182,50
784	552355,30	598185,10
785	552366,03	598173,40
786	552416,78	598195,16
787	552460,03	598215,69
788	552553,85	598259,26
789	552618,87	598278,71
790	552647,86	598290,38
791	552666,10	598298,28
792	552672,33	598300,90
793	552678,28	598290,62
794	552684,09	598293,04
795	552729,72	598207,00
796	552826,18	598059,70
797	552974,79	597921,52
798	552930,47	597886,32
799	553020,42	597736,41
800	553112,97	597551,30
801	553170,12	597445,52
802	553173,01	597446,18
803	553218,03	597459,65
804	553219,27	597439,55
805	553192,07	597413,29
806	553128,57	597348,45
807	553099,69	597318,90
808	553047,05	597263,72
809	553042,82	597259,75
810	553000,86	597211,07
811	553064,52	597138,47
812	553080,18	597122,31
813	553154,68	597062,46
814	553192,49	597048,12
815	553196,44	597038,34
816	553196,62	597039,09

ID	X	Y
817	553196,52	597038,13
818	553219,86	596980,34
819	553279,97	596882,35
820	553192,84	596821,13
821	553252,89	596764,61
822	553363,68	596681,87
823	553402,44	596656,48
824	553548,10	596696,57
825	553656,98	596363,59
826	553757,29	595989,71
827	553924,04	595335,74
828	554062,13	594851,13
829	554135,08	594586,68
830	554181,98	594405,60
831	554141,60	594369,13
832	554153,32	594300,08
833	554163,74	594264,91
834	554102,51	594066,90
835	554038,68	593785,51
836	553950,10	593402,51
837	553865,42	593020,81
838	553767,72	592585,71
839	553673,92	592134,97
840	553569,70	591733,73
841	553349,54	591744,15
842	553429,01	591405,44
843	553238,81	591346,82
844	553078,58	591307,74
845	553117,66	591140,99
846	553263,56	590576,92
847	553477,21	589826,55
848	553681,74	589078,79
849	553683,97	589070,40
850	554060,86	589189,76
851	554266,10	588441,25
852	554243,12	588439,88
853	554084,91	588397,16
854	553877,91	588343,09
855	554076,46	587624,96
856	554191,10	587193,76
857	554173,46	587198,70
858	554237,60	586557,22
859	554173,66	586523,65
860	554161,83	586492,73
861	554099,66	586469,57
862	554017,97	586436,65
863	554004,42	586434,80
864	553983,60	586423,87
865	553818,50	586411,17
866	553672,45	586404,82
867	553499,79	586302,40
868	553420,60	586247,69
869	553394,89	586240,17
870	553297,80	586182,57
871	553270,62	586162,80
872	553223,10	586118,46
873	553166,09	586086,78
874	552964,78	585940,38
875	552957,33	585934,37
876	552956,83	585934,60
877	552948,55	585928,57
878	552745,35	586030,17
879	552504,05	586188,92
880	552415,15	586296,87
881	552310,36	587255,68
882	552227,75	587249,12

ID	X	Y
883	552223,30	587283,22
884	552181,79	587287,67
885	552171,02	587438,48
886	550941,94	587223,97
887	550916,65	587658,21
888	550916,65	587658,22
889	550916,57	587658,18
890	549557,64	587058,87
891	549553,77	587072,30
892	549329,04	587852,63
893	550749,89	588263,88
894	550748,69	588268,31
895	550744,46	588283,93
896	550643,46	588649,05
897	550643,46	588649,06
898	550539,11	589027,59
899	550502,82	589158,61
900	550491,60	589199,10
901	550431,99	589414,32
902	550363,00	589664,11
903	550332,69	589773,88
904	550256,91	590139,09
905	550256,91	590139,10
906	550229,08	590275,38
907	550178,31	590528,18
908	550177,11	590534,16
909	550177,04	590534,50
910	550176,38	590537,78
911	550160,76	590615,36
912	550065,63	590639,65
913	550067,09	590665,16
914	550048,21	590674,20
915	549988,22	590704,18
916	549940,98	590727,76
917	549939,37	590728,57
918	549920,56	590737,96
919	549906,21	590744,36
920	549905,63	590744,62
921	549880,53	590755,83
922	549894,82	590863,29
923	549896,23	590873,96
924	549940,33	590923,04
925	549946,72	590930,15
926	549879,85	590964,02
927	549859,66	590975,16
928	549855,38	590976,56
929	549858,16	590988,27
930	549865,34	591004,45
931	549874,04	591024,08
932	549875,49	591027,39
933	549868,79	591033,98
934	549853,58	591077,54
935	549846,95	591091,89
936	549823,46	591133,93
937	549804,64	591164,56
938	549753,46	591198,68
939	549646,60	591168,97
940	549590,44	591153,35
941	549566,49	591146,69
942	549565,51	591146,42
943	549228,45	591054,45
944	551981,75	591695,67
945	551983,21	591742,21
946	552330,87	591734,94
947	552374,50	591970,59
948	552397,78	592107,33

ID	X	Y
949	552421,05	592258,61
950	552476,17	592526,31
951	552388,16	592535,88
952	552177,70	592544,49
953	552213,10	592728,16
954	552264,76	592935,75
955	552283,89	593060,12
956	552298,24	593100,30
957	552322,15	593200,74
958	552457,04	593199,79
959	552536,44	593199,79
960	552621,58	593209,35
961	552626,36	593232,31
962	552656,02	593227,53
963	552678,98	593512,61
964	552690,46	593767,07
965	552711,51	593908,66
966	552721,07	594220,52
967	552554,62	594216,70
968	552594,80	594404,20
969	552491,48	594408,02
970	552374,38	594410,32
971	552374,37	594410,32
972	552363,51	594410,51
973	552359,83	594405,84
974	552287,78	594409,49
975	552299,44	594505,92
976	552225,38	594506,19
977	552008,71	594502,34
978	551974,26	594475,21
979	551971,53	594472,84
980	551913,39	594153,99
981	551548,27	594162,72
982	551516,27	594011,44
983	551580,28	593973,62
984	551587,55	593991,07
985	551882,84	593983,80
986	551840,65	593756,88
987	551468,27	593759,79
988	551325,72	593084,84
989	551071,15	593086,29
990	551066,79	593022,29
991	550911,15	593022,29
992	550906,78	592908,83
993	550825,32	592910,28
994	550812,23	592539,35
995	551055,15	592536,44
996	551058,06	592596,08
997	551282,08	592594,63
998	551309,71	592908,83
999	551798,47	592903,01
1000	551778,11	592776,46
1001	551634,10	592649,90
1002	551616,64	592527,71
1003	551581,73	592361,89
1004	551418,81	592364,80
1005	551389,72	591967,68
1006	551817,38	591950,23
1007	551802,83	591870,22
1008	551389,72	591865,86
1009	551389,72	591705,85
1010	551897,39	591698,57
1011	551981,75	591695,67
1012	551283,52	596652,11
1013	551377,28	596704,05
1014	551375,86	596708,83

ID	X	Y
1015	551358,70	596734,26
1016	551352,61	596743,28
1017	551329,12	596778,05
1018	551327,91	596779,82
1019	551311,74	596799,47
1020	551297,52	596816,72
1021	551274,80	596844,30
1022	551257,93	596864,79
1023	551250,52	596873,80
1024	551231,19	596894,46
1025	551180,51	596869,50
1026	551142,05	596946,72
1027	551185,12	596971,26
1028	551257,12	597013,10
1029	551352,97	597092,28
1030	551478,48	597239,32
1031	551502,40	597280,32
1032	551509,72	597405,41
1033	551471,28	597426,62
1034	551450,54	597515,97
1035	551528,77	597565,23
1036	551530,34	597575,83
1037	551542,20	597681,18
1038	551545,36	597705,21
1039	551547,86	597744,12
1040	551559,45	597755,71
1041	551559,99	597757,69
1042	551564,45	597767,92
1043	551563,93	597803,29
1044	551554,90	597820,21
1045	551515,23	597899,91
1046	551505,12	597901,96
1047	551457,88	597911,53
1048	551408,85	597918,54
1049	551404,86	597922,24
1050	551380,36	597944,97
1051	551344,75	597975,83
1052	551330,21	597988,42
1053	551318,12	597994,60
1054	551298,36	598011,18
1055	551236,77	598054,79
1056	551195,45	598084,05
1057	551184,26	598090,24
1058	551074,75	598150,97
1059	551043,03	598168,55
1060	551014,89	598184,16
1061	550877,23	598122,53
1062	550884,16	598122,23
1063	550884,16	597945,14
1064	550810,77	597887,70
1065	550609,75	597696,25
1066	550456,58	597552,66
1067	550408,72	597503,21
1068	550285,79	597539,48
1069	550154,18	597577,58
1070	550014,48	597623,76
1071	550006,82	597624,38
1072	550010,36	597619,56
1073	549909,46	597629,96
1074	549814,40	597637,62
1075	549802,05	597556,80
1076	549812,44	597433,27
1077	549838,05	597325,71
1078	549978,39	597383,17
1079	549980,14	597373,97
1080	549997,77	597382,49

ID	X	Y
1081	550008,63	597363,76
1082	550026,17	597368,86
1083	550062,15	597379,35
1084	550054,67	597406,19
1085	550062,14	597408,86
1086	550079,23	597348,37
1087	550086,86	597321,52
1088	550089,29	597312,97
1089	550093,44	597298,28
1090	550093,54	597297,93
1091	550100,79	597272,41
1092	550094,35	597154,91
1093	550094,33	597111,54
1094	550099,67	597109,71
1095	550060,46	596994,95
1096	550086,45	596986,29
1097	550134,11	596979,52
1098	550160,70	596993,02
1099	550164,62	596999,05
1100	550184,04	597004,88
1101	550261,50	597044,22
1102	550268,32	597048,51
1103	550273,54	597050,33
1104	550282,13	597054,70
1105	550332,74	597110,52
1106	550391,20	597275,03
1107	550260,91	597309,17
1108	550304,19	597367,61
1109	550319,64	597349,67
1110	550349,59	597389,53
1111	550416,70	597371,03
1112	550484,57	597333,15
1113	550538,11	597296,84
1114	550572,07	597286,42
1115	550578,55	597281,45
1116	550604,78	597260,36
1117	550619,14	597247,47
1118	550664,33	597210,15
1119	550744,56	597152,21
1120	550804,39	597102,75
1121	550829,92	597082,01
1122	550847,47	597066,06
1123	550872,99	597043,72
1124	550882,56	597034,15
1125	550884,37	597016,98
1126	550885,37	597015,37
1127	550886,43	597010,61
1128	550891,56	597000,99
1129	550907,24	596976,49
1130	550917,45	596959,46
1131	550917,66	596959,16
1132	550935,21	596933,64
1133	550949,57	596908,11
1134	550960,74	596850,67
1135	550960,74	596848,06
1136	550985,90	596858,59
1137	551001,35	596833,92
1138	551018,84	596814,12
1139	551083,43	596769,06
1140	551086,70	596766,06
1141	551086,78	596766,12
1142	551112,31	596751,76
1143	551113,90	596715,06
1144	551118,35	596686,88
1145	551123,77	596660,20
1146	551128,93	596649,58

ID	X	Y
1147	551145,27	596613,59
1148	551152,49	596595,27
1149	551156,98	596585,83
1150	551168,09	596557,64
1151	551178,71	596533,62
1152	551226,12	596554,61
1153	551272,16	596580,81
1154	551244,73	596624,12
1155	551287,19	596644,67
1156	551283,52	596652,11
1157	541512,80	597222,74
1158	541512,62	597222,98
1159	541512,51	597222,54
1160	541512,80	597222,74
1161	548870,54	594382,23
1162	548898,30	594347,05
1163	548859,77	594252,51
1164	548855,70	594199,61
1165	548834,64	594168,74
1166	548843,25	594141,69
1167	548828,65	594138,10
1168	548820,65	594178,14
1169	548789,75	594175,79
1170	548796,44	594131,45
1171	548794,03	594080,14
1172	548794,03	594051,49
1173	548794,03	594016,15
1174	548733,85	593968,83
1175	548719,18	593957,30
1176	548698,43	593928,25
1177	548697,81	593922,05
1178	548698,80	593916,80
1179	548688,46	593887,89
1180	548677,09	593867,67
1181	548663,91	593856,94
1182	548651,70	593851,37
1183	548631,04	593851,00
1184	548597,99	593861,96
1185	548588,26	593873,64
1186	548582,45	593880,61
1187	548558,85	593902,07
1188	548552,77	593934,26
1189	548550,98	593971,81
1190	548551,05	593973,60
1191	548554,63	594071,66
1192	548550,73	594104,67
1193	548525,98	594129,57
1194	548537,38	594169,47
1195	548533,18	594202,47
1196	548529,90	594211,93
1197	548521,45	594237,73
1198	548528,30	594270,37
1199	548576,46	594329,71
1200	548573,80	594330,53
1201	548585,52	594352,57
1202	548612,35	594360,98
1203	548624,47	594370,74
1204	548630,77	594374,82
1205	548649,63	594373,38

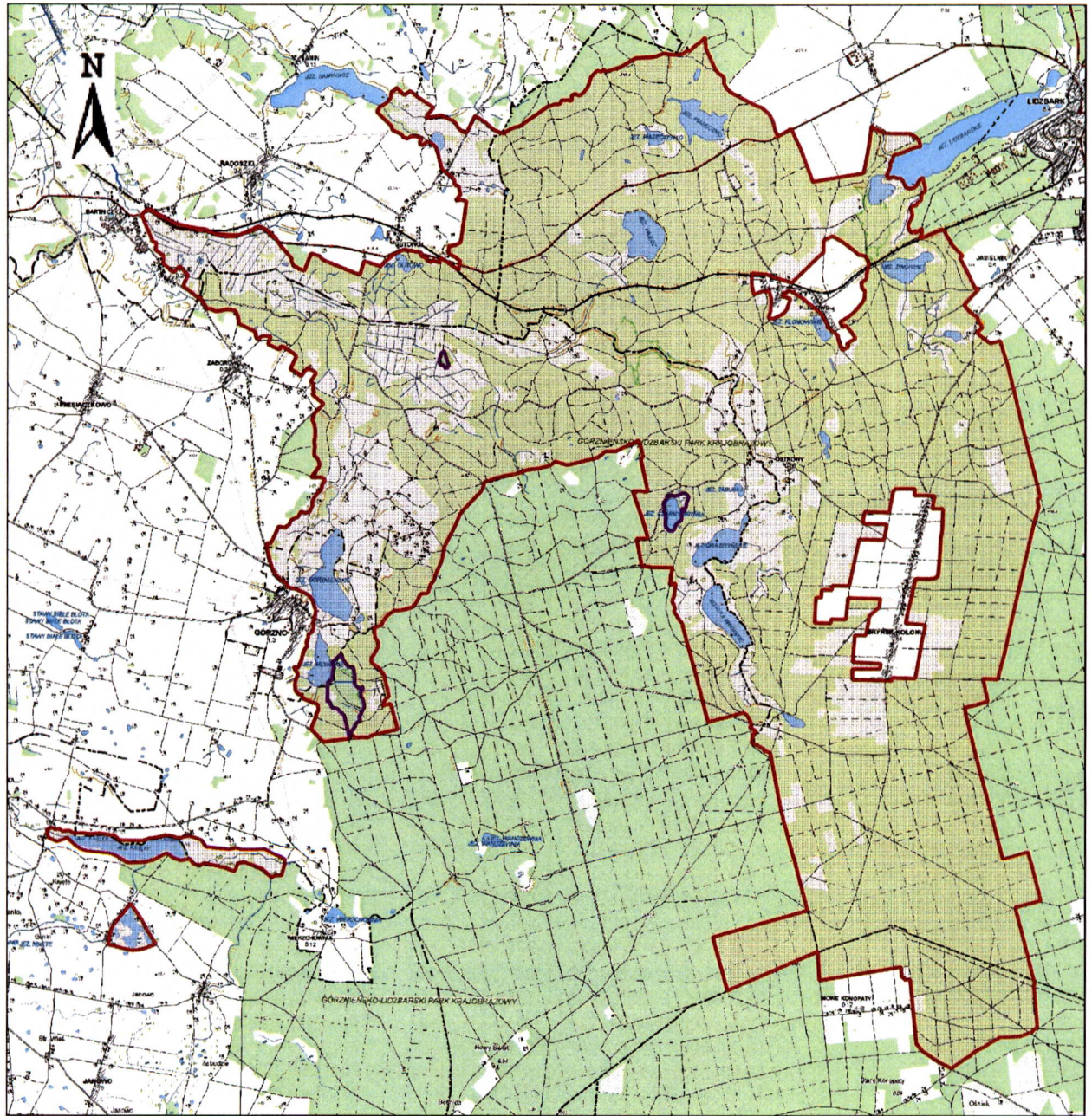
ID	X	Y
1206	548656,09	594362,37
1207	548678,11	594356,14
1208	548747,28	594374,57
1209	548810,94	594406,64
1210	548841,82	594402,10
1211	548868,53	594383,62
1212	548869,76	594382,77
1213	545277,62	596217,26
1214	545218,04	596200,21
1215	545191,54	596242,41
1216	545152,55	596250,35
1217	545139,89	596253,10
1218	545126,99	596295,35
1219	545138,41	596360,02
1220	545160,18	596420,45
1221	545198,20	596459,55
1222	545277,62	596217,26
1223	543820,09	591811,77
1224	543848,74	591805,52
1225	543881,66	591810,57
1226	543882,08	591808,61
1227	543904,28	591705,52
1228	543905,35	591644,43
1229	543906,75	591564,39
1230	543906,89	591556,20
1231	543908,78	591555,03
1232	543911,72	591548,44
1233	543916,82	591539,33
1234	543935,19	591522,39
1235	543955,19	591513,72
1236	543975,81	591486,79
1237	543983,42	591488,40
1238	543991,37	591497,98
1239	544009,33	591511,69
1240	544014,43	591515,59
1241	544026,09	591518,31
1242	544033,37	591496,24
1243	544031,33	591492,86
1244	543998,79	591438,99
1245	543998,14	591374,88
1246	544036,81	591333,31
1247	544054,85	591219,25
1248	544044,29	591193,29
1249	544041,87	591189,12
1250	544030,45	591169,40
1251	544028,92	591166,75
1252	544011,11	591136,04
1253	543984,97	591079,10
1254	543981,38	591071,27
1255	543982,39	591066,94
1256	543993,97	591017,15
1257	543994,75	591004,94
1258	543950,77	590993,14
1259	543950,46	590991,67
1260	543949,70	590988,13
1261	543935,30	590973,31
1262	543925,74	590963,46
1263	543917,51	590926,63
1264	543892,92	590890,03

ID	X	Y
1265	543888,19	590883,00
1266	543869,60	590867,98
1267	543858,06	590844,59
1268	543856,72	590841,88
1269	543859,35	590812,22
1270	543837,56	590751,39
1271	543837,51	590751,38
1272	543836,41	590755,81
1273	543803,22	590891,52
1274	543771,54	591021,01
1275	543758,46	591074,47
1276	543754,73	591086,23
1277	543734,74	591108,20
1278	543700,52	591134,91
1279	543651,10	591189,68
1280	543576,05	591200,45
1281	543549,72	591237,77
1282	543549,04	591245,42
1283	543548,90	591247,01
1284	543530,36	591294,41
1285	543529,98	591295,38
1286	543503,68	591292,66
1287	543497,85	591292,06
1288	543498,00	591345,38
1289	543498,03	591355,84
1290	543498,40	591486,34
1291	543498,44	591501,28
1292	543498,66	591576,18
1293	543513,62	591586,91
1294	543514,22	591587,34
1295	543538,65	591604,85
1296	543559,42	591617,68
1297	543572,54	591649,59
1298	543567,85	591682,60
1299	543572,16	591718,05
1300	543575,65	591744,40
1301	543588,67	591788,27
1302	543589,16	591811,27
1303	543562,03	591858,04
1304	543559,51	591874,59
1305	543588,27	591899,90
1306	543593,17	591904,21
1307	543657,54	591961,71
1308	543694,85	591995,04
1309	543700,26	591999,98
1310	543701,91	592001,48
1311	543715,38	591954,45
1312	543728,08	591913,68
1313	543752,40	591885,83
1314	543784,24	591839,80
1315	543800,47	591821,14
1316	543802,10	591819,27
1317	543820,09	591811,77

Załącznik nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie,
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie
z dnia 3 marca 2015 r.

Mapa obszaru Natura 2000 Ostoja Lidzbarska PLH280012.

- Obszar Natura 2000 Ostoja Lidzbarska PLH280012
- Obszary wyłączone z Planu Zadań Ochronnych

Załącznik nr 3 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie,
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie
z dnia 3 marca 2015 r.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Lidzbarska PLH280012.

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
1.	3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic <i>Charetea</i>	<p><u>Istniejące:</u> K02.03: eutrofizacja (naturalna) – pojawiające się objawy eutrofizacji, wkraczanie roślinności jezior eutroficznych</p> <p><u>Potencjalne:</u> E03.01: pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych – deponowanie odpadów na powierzchni gruntu oraz wprowadzanie do gleby i wód ścieków F01.01: intensywne hodowla ryb, intensyfikacja F02.03: wędkarstwo – przyspieszenie procesu eutrofizacji poprzez stosowanie znacznej ilości zanęt G01.02: turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych – presja rekreacyjno-turystyczna (zaśmiecanie, zanieczyszczanie, niszczenie siedliska, niszczenie roślin) K01.02: zamulenie – wypływanie i zarastanie K02.02: nagromadzenie materii organicznej</p>
2.	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i>	<p><u>Istniejące:</u> K02.03: eutrofizacja (naturalna) – pojawiające się objawy eutrofizacji, wkraczanie roślinności jezior eutroficznych</p> <p><u>Potencjalne:</u> E03.01: pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych – deponowanie odpadów na powierzchni gruntu oraz wprowadzanie do gleby i wód ścieków F01.01: intensywne hodowla ryb, intensyfikacja; F02.03: wędkarstwo – presja wędkarska (zanęcanie, które w dużych ilościach powoduje przyspieszenie procesów eutrofizacji) G01.02: turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych – presja rekreacyjno-turystyczna (zaśmiecanie, zanieczyszczanie, niszczenie siedliska, niszczenie roślin) H01.04: rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych za pośrednictwem przelewów burzowych lub odpływów ścieków komunalnych - nieuregulowana gospodarka wodno-ściekowa powodująca silne zanieczyszczenie wód H01.05: rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem H02.07: rozproszone zanieczyszczenie wód podziemnych z powodu terenów nieskanalizowanych - nieuregulowana gospodarka wodno-ściekowa powodująca zanieczyszczenie wód K01.02: zamulenie – wypływanie i zarastanie K02.02: nagromadzenie materii organicznej</p>
3.	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	<p><u>Istniejące:</u> X: Brak istniejących zagrożeń – większość płatów siedliska znajduje się we właściwym stanie ochrony</p> <p><u>Potencjalne:</u> E03.01: pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych – deponowanie odpadów na powierzchni gruntu oraz wprowadzanie do gleby i wód ścieków; F01.01: intensywne hodowla ryb, intensyfikacja F02.03: wędkarstwo H01.05: rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem H02.06: rozproszone zanieczyszczenie wód podziemnych z powodu działalności</p>

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
		związanej z rolnictwem i leśnictwem I02: problematyczne gatunki rodzime – wkraczanie ekspansywnych gatunków roślin J02.01: zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie K01.02: zamulenie K02.02: nagromadzenie materii organicznej – spływy biogenów z gruntów ornych (dotyczy jeziora Tabułka) K02.03: eutrofizacja (naturalna)
4.	6120 Ciepłolubne, śródłądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	<u>Istniejące:</u> A03.03: zaniechanie / brak koszenia A04.03: zarzucenie pasterstwa, brak wypasu I02: problematyczne gatunki rodzime K02: ewolucja biocenotyczna, sukcesja K02.03: eutrofizacja (naturalna) <u>Potencjalne:</u> A11: inne rodzaje praktyk rolniczych, nie wymienione powyżej E01.03: zabudowa rozproszona – przekształcanie na grunty budowlane E03.01: pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych G01.02: turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych G01.03: pojazdy zmotoryzowane K02.02: nagromadzenie materii organicznej K02.04: zakwaszenie (naturalne)
5.	6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)	<u>Istniejące:</u> A03.03: zaniechanie / brak koszenia A04.03: zarzucenie pasterstwa, brak wypasu I01: obce gatunki inwazyjne K02: ewolucja biocenotyczna, sukcesja K02.03: eutrofizacja (naturalna) <u>Potencjalne:</u> A11: inne rodzaje praktyk rolniczych, nie wymienione powyżej – zaniechanie ekstensywnego użytkowania (koszenia, wypasu) E01.03: zabudowa rozproszona E03.01: pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych G01.02: turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych – presja rekreacyjno-turystyczna (zaśmiecanie, zanieczyszczanie, niszczenie siedliska, niszczenie roślin) G01.03: pojazdy zmotoryzowane K02.02: nagromadzenie materii organicznej K02.04: zakwaszenie (naturalne)
6.	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	<u>Istniejące:</u> A03.03: zaniechanie / brak koszenia K02: ewolucja biocenotyczna, sukcesja K.04.05: szkody wyrządzone przez roślinożerców (w tym przez zwierzynę łowną) <u>Potencjalne:</u> A02: zmiana sposobu uprawy E03.01: pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych I01: obce gatunki inwazyjne – barszcz Sosnowskiego i barszcz Mantegazziego I02: problematyczne gatunki rodzime J02.01: zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie K02.02: nagromadzenie materii organicznej K02.03: eutrofizacja (naturalna)
7.	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	<u>Istniejące:</u> U: nieznane zagrożenie lub nacisk – niewystarczająca wiedza o stanowisku przedmiotu ochrony <u>Potencjalne:</u> U: nieznane zagrożenie lub nacisk – niewystarczająca wiedza o przedmiocie ochrony

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
8.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	<p><u>Istniejące:</u> A03.03: zaniechanie / brak koszenia</p> <p><u>Potencjalne:</u> A02: zmiana sposobu uprawy – odchodzenie od tradycyjnej, ekstensywnej gospodarki łąkarskiej powodujące uruchomienie procesu zarastania lub dominację gatunków ekspansywnych A03.01: intensywne koszenie lub intensyfikacja A08: nawożenie /nawozy sztuczne E03.01: pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych G01.03: pojazdy zmotoryzowane I01: obce gatunki inwazyjne I02: problematyczne gatunki rodzime K02: ewolucja biocenotyczna, sukcesja – ekspansja drzew i krzewów K02.03: eutrofizacja (naturalna)</p>
9.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	<p><u>Istniejące:</u> J02.01: zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie K02: ewolucja biocenotyczna, sukcesja – ekspansja drzew i krzewów</p> <p><u>Potencjalne:</u> E03.01: pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych I02: problematyczne gatunki rodzime K02.03: eutrofizacja (naturalna)</p>
10.	7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	<p><u>Istniejące:</u> I02: problematyczne gatunki rodzime J02.01: zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie K02: ewolucja biocenotyczna, sukcesja – ekspansja drzew i krzewów K02.03: eutrofizacja (naturalna)</p> <p><u>Potencjalne:</u> E03.01: pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych J02.01: zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie</p>
11.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	<p><u>Istniejące:</u> I02: problematyczne gatunki rodzime – rodzime ekspansywne gatunki roślin zielnych i trzęślica modra K02: ewolucja biocenotyczna, sukcesja – ekspansja drzew i krzewów K02.03: eutrofizacja (naturalna)</p> <p><u>Potencjalne:</u> E03.01: pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych J02.01: zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie</p>
12.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	<p><u>Istniejące:</u> J02.01: zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie K02: ewolucja biocenotyczna, sukcesja – ekspansja drzew i krzewów – ekspansja gatunków szuwarowych K04.05: szkody wyrządzone przez roślinożerców (w tym przez zwierzynę łowną) – działalność bobrów (podtapianie)</p> <p><u>Potencjalne:</u> E03.01: pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych I02: problematyczne gatunki rodzime K02.04: zakwaszenie (naturalne)</p>
13.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	<p><u>Istniejące:</u> B02.04: usuwanie martwych i umierających drzew I01: obce gatunki inwazyjne – ekspansja niecierpka drobnokwiatowego I02: problematyczne gatunki rodzime – zakwaszenie najczęściej związane ze zbyt dużym udziałem sosny w drzewostanie; J03.01: zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska</p> <p><u>Potencjalne:</u> I01: obce gatunki inwazyjne - ekspansja barszczu Sosnowskiego i barszczu</p>

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
		Mantegazziego.
14.	91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	<u>Istniejące:</u> B02.04: usuwanie martwych i umierających drzew <u>Potencjalne:</u> I02: problematyczne gatunki rodzime – ekspansja gatunków roślin zielnych (szczególnie trzęślice, trzcinnika, jeżyn, czernicy, orlicy) J02.01: zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie J03.01: zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska K02.03: eutrofizacja (naturalna)
15.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe)	<u>Istniejące:</u> B02.04: usuwanie martwych i umierających drzew J03.01: zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska- dominacja gatunków olsowych K04.03: zawleczenie choroby (patogeny mikrobowe) K04.05: szkody wyrządzone przez roślinożerców (w tym przez zwierzynę łowną) <u>Potencjalne:</u> E03.01: pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych I01: obce gatunki inwazyjne – ekspansja niecierpka drobnokwiatowego, realnym zagrożeniem jest ekspansja barszczu Sosnowskiego i barszczu Mantegazziego; I02: problematyczne gatunki rodzime – ekspansja gatunków roślin zielnych (min. pokrzywy, podagrycznika, jeżyn) J02: spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych
16.	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	<u>Istniejące:</u> B02.04: usuwanie martwych i umierających drzew K04.03: zawleczenie choroby (patogeny mikrobowe) – zamieranie jesionów <u>Potencjalne:</u> E03.01: pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych I01: obce gatunki inwazyjne – inwazja niecierpka drobnokwiatowego, realnym zagrożeniem jest inwazja barszczu Sosnowskiego i barszczu Mantegazziego I02: problematyczne gatunki rodzime – ekspansja gatunków roślin zielnych, głównie pokrzywy J02: spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych – modyfikowanie warunków wodnych
17.	91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	<u>Istniejące:</u> K02: ewolucja biocenotyczna, sukcesja I02: problematyczne gatunki rodzime – ekspansja gatunków ograniczających występowanie charakterystycznych gatunków flory (w runie – malina, borówka czernica, glistnik jaskółcze ziele) J03.01: zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska – zbyt wysoki udział gatunków obcych siedliskowo (głównie sosny, gatunków grądowych, w runie również gatunków porębowych) oraz nadmierne zwarcie podszytu i koron drzew <u>Potencjalne:</u> K04.05: szkody wyrządzone przez roślinożerców (w tym przez zwierzynę łowną) – słabe odnawianie się drzewostanów dębowych spowodowane między innymi zgryzaniem przez zwierzynę
18.	91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i>) i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	<u>Istniejące:</u> U: nieznanne zagrożenie lub nacisk – niewystarczająca wiedza o przedmiocie ochrony (ryzyko popełnienia błędu w jego ochronie) <u>Potencjalne:</u> I02: problematyczne gatunki rodzime J03.01: zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska K02.03: eutrofizacja (naturalna) – depozycja azotu z powietrza oraz odkładanie próchnicy
19.	1393 Sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus</i>	<u>Istniejące:</u> A03.03: zaniechanie / brak koszenia – wysokie zwarcie runa, brak ekstensywnego użytkowania

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
	<i>vernicosus</i>	K02: ewolucja biocenotyczna, sukcesja – sukcesja siedlisk gatunku w kierunku zbiorowisk leśnych i zaroślowych K04.01: konkurencja – konkurencja ze strony pospolitych gatunków mszaków siedlisk podmokłych (gatunek słabszy konkurencyjne) <u>Potencjalne:</u> K04.05: szkody wyrządzone przez roślinożerców (w tym przez zwierzynę łowną)
20.	1437 Leniec bezpodkwiatowy <i>Thesium ebracteatum</i>	<u>Istniejące:</u> A03.03: zaniechanie / brak koszenia – duże zwarcie runa, brak ekstensywnego użytkowania K02: ewolucja biocenotyczna, sukcesja K04.01: konkurencja <u>Potencjalne:</u> B07: inne rodzaje praktyk leśnych, niewymienione powyżej – wprowadzanie świerka, podszytów liściastych (buk, lipa)
21.	1477 Sasanka otwarta <i>Pulsatilla patens</i>	<u>Istniejące:</u> I02: problematyczne gatunki rodzime – obecność świerka, silnie zacieniającego stanowiska gatunku K02: ewolucja biocenotyczna, sukcesja – zbyt wysokie zwarcie warstwy krzewinek, krzewów, drzew K04.01: konkurencja – ekspansywne gatunki runa (głównie borówka czernica oraz zwarta warstwa mszysta) <u>Potencjalne:</u> K02.03: eutrofizacja (naturalna) M: zmiana klimatu
22.	1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>	<u>Istniejące:</u> A03.03: zaniechanie / brak koszenia K02: ewolucja biocenotyczna, sukcesja – ekspansja drzew i krzewów K04.01: konkurencja – konkurencja ze strony innych gatunków roślin zielnych, wysokie zwarcie runi <u>Potencjalne:</u> J02.01: zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie K04.05: szkody wyrządzone przez roślinożerców (w tym przez zwierzynę łowną) – działalność bobrów (spiętrzanie wody i podtopienie siedlisk gatunku)
23.	1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	<u>Istniejące:</u> U: nieznanne zagrożenie lub nacisk – niewystarczająca wiedza o przedmiocie ochrony (ryzyko popełnienia błędu w jego ochronie) <u>Potencjalne:</u> A03.03: zaniechanie / brak koszenia J02.01: zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie K02: ewolucja biocenotyczna, sukcesja – sukcesja siedlisk gatunku w kierunku zbiorowisk leśnych i zaroślowych; K04.01: konkurencja K04.05: szkody wyrządzone przez roślinożerców (w tym przez zwierzynę łowną) – działalność bobrów (spiętrzanie wody i podtopienie siedlisk gatunku)
24.	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	<u>Istniejące:</u> X: Brak istniejących zagrożeń – gatunek znajduje się we właściwym stanie ochrony <u>Potencjalne:</u> H01: zanieczyszczanie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych) – nielegalne wylanie ścieków chemizacja rolnictwa nielegalne zabijanie zwierząt F05.04: kłusownictwo
25.	1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony).
26.	1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony).

Załącznik nr 4 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie,
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie
z dnia 3 marca 2015 r.

Cele działań ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Lidzbarska PLH280012.

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1.	3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i>	- Utrzymanie obecnego właściwego (FV) stanu ochrony siedliska.
2.	3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	- Utrzymanie obecnego właściwego (FV) stanu ochrony siedliska.
3.	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	- Utrzymanie obecnego właściwego (FV) stanu ochrony siedliska.
4.	6120 Ciepłolubne, śródłądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	- Stopniowa poprawa struktury i funkcji siedliska do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez ograniczenie ekspansji krzewów i drzew
5.	6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)	- Utrzymanie obecnego właściwego (FV) stanu ochrony siedliska.
6.	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	- Stopniowa poprawa struktury i funkcji siedliska do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez poprawę wskaźników: gatunki typowe, gatunki dominujące
7.	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	- Weryfikacja występowania siedliska w obszarze Natura 2000 w zakresie występowania, stanu ochrony siedliska oraz zaplanowanie działań ochronnych w oparciu o stwierdzone zagrożenia.
8.	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	- Utrzymanie obecnego właściwego (FV) stanu ochrony siedliska.
9.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	- Stopniowa poprawa struktury i funkcji siedliska do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez poprawę wskaźnika określającego odpowiednie uwodnienie - Utrzymanie otwartego charakteru siedliska (pokrycie drzew i krzewów docelowo mniejsze niż 10%)
10.	7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	- Stopniowa poprawa złego (U2) stanu ochrony części stanowisk siedliska do stanu niezadawalającego (U1) poprzez poprawę wskaźników: odpowiednie uwodnienie, pokrycie i struktura gatunkowa torfowców (docelowo do stanu właściwego (FV) – cel długofalowy wykraczający poza okres obowiązywania PZO). - Utrzymanie otwartego charakteru siedliska (pokrycie drzew i krzewów mniejsze niż 10%)
11.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	- Stopniowa poprawa struktury i funkcji siedliska do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez poprawę wskaźników „pokrycie” i „struktura gatunkowa mchów” (w okresie obowiązywania PZO). - Utrzymanie otwartego charakteru siedliska (pokrycie drzew i krzewów mniejsze niż 10%).
12.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	- Stopniowa poprawa struktury i funkcji siedliska do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez poprawę wskaźnika „gatunki ekspansywne roślin zielnych” - Utrzymanie otwartego charakteru siedliska (pokrycie drzew i krzewów mniejsze niż 10%).
13.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	- Stopniowa poprawa struktury i funkcji siedliska do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez poprawę wskaźników kardynalnych, w tym „charakterystyczna kombinacja florystyczna runa”. - Stopniowa poprawa wskaźników określających ilość martwego drewna w siedlisku (cel długofalowy –

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
		wykraczający poza okres obowiązywania PZO). - Weryfikacja przynależności płatów do typu siedliska z racji na ich dyskusyjnego charakteru
14.	91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugosphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne	- Stopniowa poprawa struktury i funkcji siedliska do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez poprawę wskaźnika charakteryzującego właściwe uwodnienie. - Stopniowa poprawa wskaźników określających ilość martwego drewna w siedlisku (cel długofalowy – wykraczający poza okres obowiązywania PZO).
15.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albobfragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	- Stopniowa poprawa struktury i funkcji siedliska do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez poprawę wskaźników: „reżim wodny”, „udział gatunków dominujących” (w okresie obowiązywania PZO). - Stopniowa poprawa wskaźników określających ilość martwego drewna w siedlisku (cel długofalowy – wykraczający poza okres obowiązywania PZO).
16.	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	- Stopniowa poprawa struktury i funkcji siedliska do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez poprawę wskaźnika „inwazyjne gatunki obce w podszyciu i runie”. - Stopniowa poprawa wskaźników określających ilość martwego drewna w siedlisku (cel długofalowy – wykraczający poza okres obowiązywania PZO).
17.	91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	- Stopniowa poprawa struktury i funkcji siedliska do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez poprawę wskaźników: „gatunki ciepłolubne”, „zwarcie podszytu”. - Utrzymanie umiarkowanego zwarcia drzew i umiarkowanego ocienienia (cel długofalowy – wykraczający poza okres obowiązywania PZO).
18.	91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	- Weryfikacja występowania siedliska w obszarze Natura 2000 w zakresie występowania, stanu ochrony siedliska oraz zaplanowanie działań ochronnych w oparciu o stwierdzone zagrożenia.
19.	1393 Sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus vernicosus</i>	- Stopniowa poprawa niezadawalającego (U1) stanu ochrony do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez poprawę wskaźników określających ograniczenie ocienienia oraz zachowanie właściwego stanu uwodnienia. - Utrzymanie otwartego charakteru siedliska gatunku (pokrycie drzew i krzewów mniejsze niż 20%).
20.	1437 Leniec bezpodkwiatowy <i>Thesium ebracteatum</i>	- Stopniowa poprawa niezadawalającego (U1) stanu ochrony do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez utrzymanie umiarkowanego zwarcia drzew i umiarkowanego ocienienia.
21.	1477 Sasanka otwarta <i>Pulsatilla patens</i>	- Stopniowa poprawa niezadawalającego (U1) stanu ochrony do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez utrzymanie umiarkowanego zwarcia drzew i umiarkowanego ocienienia
22.	1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>	- Poprawa złego (U2) stanu ochrony części stanowisk do niezadawalającego (U1) stanu ochrony poprzez ograniczenie ocienienia – w okresie obowiązywania PZO (docelowo do stanu właściwego (FV) – cel długofalowy).
23.	1903 Lipiennik Losela <i>Liparis loeselii</i>	- Utrzymanie obecnego właściwego (FV) stanu ochrony siedliska gatunku. - Utrzymanie otwartego charakteru siedliska gatunku (pokrycie drzew i krzewów mniejsze niż 20%); - Ograniczenie ocienienia.
24.	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	- Utrzymanie obecnego właściwego (FV) stanu ochrony.
25.	1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	- Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony).
26.	1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	- Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony).

Załącznik nr 5 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie,
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie
z dnia 3 marca 2015 r.

Działania ochronne w obszarze Natura 2000 Ostoja Lidzbarska PLH280012 ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
1.	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Modyfikacja metod gospodarowania w zlewni jezior poprzez: - wprowadzenie do Programu Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Lidzbarska oraz do ew. regulaminu użytkownika rybackiego zapisów ograniczających stosowanie zanęt wędkarskich w obrębie jezior do ilości 0,5 kg na wędkarza jednorazowo; - w przypadku zrębów zupełnych pozostawienie pasa drzewostanu o szerokości 30 m od granicy siedliska, w tym pasie zrywka nasiębna z minimalizacją naruszenia pokrywy glebowej.	Nadleśnictwo Lidzbarska: 07-11-2-13-584-d	Cały okres obowiązywania PZO	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
			Gmina Lidzbarska, obr. Klonowo, dz. nr 167/1		Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
2.	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Ekstensywne użytkowanie gruntów rolnych w pasie 10 m od tego zbiornika.	Gmina Górzno, obręb Czarny Bryńsk, dz. nr 125/5, 134 (część)	Cały okres obowiązywania PZO	Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
3.	6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	<u>Działania obligatoryjne:</u> - zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony położony na trwałych użytkach zielonych; - ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe.	Gmina Górzno, obręb Górzno 2: dz. nr: 13,14, 15, 16 (część), 17, 18, 19 (część); 40 (część); obręb Fiałki, dz. nr 158 (część)	Cały okres obowiązywania PZO	Wykonujący prawa właścicielskie

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
4.	6120 Cieplolubne, śródłądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	<p><u>Działania fakultatywne:</u> Koszenie: - raz w roku, - pierwszy pokos nie wcześniej niż 15 sierpnia, graniczny termin pokosów – 30 września; - pozostawienie 15-20% powierzchni działki rolnej nieskoszonej w ciągu całego roku, przy czym powinien to być inny fragment co roku; - wysokość koszenia – do 10 cm; - technika koszenia: w sposób, nie niszczący struktury roślinności i gleby; - nie stosować koszenia okrężnego od zewnątrz do wewnątrz działki; - usunięcie ściętej biomasy w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie po pokosie.</p> <p>Usuwanie nalotu drzew i krzewów: - wycinka z usunięciem biomasy poza płaty siedliska; - przy pokryciu powyżej 40% wycinać cyklicznie w miarę potrzeby na podstawie monitoringu.</p> <p>Wypas: - obsada zwierząt od 0,4 do 0,6 DJP/ha, przy maksymalnym obciążeniu pastwiska do 5 DJP/ha; - graniczny termin wypasu do 15 października; - na innych powierzchniach niż zabieg koszenia prowadzony w danym roku; - preferowane gatunki: kozy bądź owce.</p>	Gmina Górzno, obręb Górzno 2, dz. nr: 13,14, 15, 16 (część), 17, 18, 19 (część); 40 (część); obręb Fiałki, dz. nr 158 (część)	Cały okres obowiązywania PZO	Wykonujący pracobowiązywania właścicielskie na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
5.	6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)	<p><u>Działania obligatoryjne:</u> - zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony położony na trwałych użytkach zielonych; - ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe.</p>	Gmina Górzno, obręb Fiałki, dz. nr: 38/5 (część); 262/11 (część); 305/11 (część)	Cały okres obowiązywania PZO	Wykonujący pracobowiązywania właścicielskie
6.	6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)	<p><u>Działania fakultatywne:</u> Koszenie: - raz w roku, - pierwszy pokos nie wcześniej niż 15 sierpnia, graniczny termin pokosów – 30 września; - pozostawienie 15-20% powierzchni działki rolnej nieskoszonej w</p>	Gmina Górzno, obręb Fiałki: 38/5 (część); 262/11 (część); 305/11 (część)	Cały okres obowiązywania PZO	Wykonujący pracobowiązywania właścicielskie na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		<p>ciągu całego roku, przy czym powinien to być inny fragment co roku;</p> <ul style="list-style-type: none"> - wysokość koszenia – do 10 cm; - technika koszenia: w sposób, nie niszczący struktury roślinności i gleby; - koszenie okrężne od wewnętrznej do zewnętrznej strony działki; - usunięcie ściętej biomasy w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie po pokosie. <p>Usuwanie nalotu drzew i krzewów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wycinka z usunięciem biomasy poza płaty siedlisk; - przy pokryciu powyżej 40% wycinać cyklicznie w miarę potrzeby na podstawie monitoringu. - dla płatu z klonem jesionolistnym (działka ewid. 38/5, obr. Fiałki, gm. Górzno) należy przeprowadzić karczowanie siewek tego gatunku. <p>Wypas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obsada zwierząt od 0,4 do 0,6 DJP/ha, przy maksymalnym obciążeniu pastwiska do 5 DJP/ha; - graniczny termin wypasu do 15 października; - wykonywany na innych powierzchniach niż zabieg koszenia prowadzony w danym roku; - preferowane gatunki: kozy bądź owce. 			obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
7.	6410 Zmienno-wilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	<p><u>Działanie obligatoryjne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony położony na trwałych użytkach zielonych; - ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe. 	<p>Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-13-634-b-00 (część); 07-11-2-16-803-m-00 (część)</p> <p>Nadleśnictwo Brodnica: 12-01-3-11-31-i-00 (część); 12-01-3-11-31-k-00 (część)</p>	Cały okres obowiązywania PZO	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
			Gmina Bartniczka, obręb Gutowo, dz. nr 23/2; gmina Górzno, obręb Fiałki, dz. nr: 429 (część), 430; gmina Górzno, obręb Szynkówko, dz. nr: 134/1 (część), 134/2 (część), 194/1 (część)		Wykonujący prawa właścicielskie
8.	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	<u>Działanie fakultatywne:</u> Koszenie: - co roku w terminie od 15 września do 30 października; - obowiązek pozostawienia 50% powierzchni co roku, przy czym powinien to być inny fragment co roku; dopuszczenie koszenia całej powierzchni raz na 2 lata; - wysokość koszenia 5-15 cm; - technika koszenia: w sposób nieniszczący struktury roślinności i gleby; kosić od wewnątrz do zewnątrz działki; - ściętą biomasę usunąć w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie (z wyjątkiem uzasadnionych przypadków) po pokosie.	Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-13-634-b-00 (część); 07-11-2-16-803-m-00 (część); Nadleśnictwo Brodnica: 12-01-3-11-31-i-00 (część), 12-01-3-11-31-k-00 (część); Gmina Bartniczka, obręb Gutowo: 23/2; gmina Górzno, obręb Fiałki: 429 (część), 430; gmina Górzno, obręb Szynkówko: 134/1 (część), 134/2 (część), 194/1 (część)	Cały okres obowiązywania PZO	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
9.	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Obniżanie poziomu piętrzenia wody (rozbiórka tam, syfony przelewowe), ewentualny odłów lub odstrzał osobników bobra – w celu ograniczenie presji wywieranej przez bobra europejskiego. W przypadku konfliktu między ochroną siedliska przyrodniczego, a ochroną bobra, pierwszeństwo ochrony przyznać siedlisku.	Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-13-634-b-00 (część); 07-11-2-16-803-m-00 (część); Nadleśnictwo Brodnica: 12-01-3-11-31-i-00 (część), 12-01-3-11-31-k-00 (część);	Cały okres obowiązywania PZO	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podsta-

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
					wie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
			Gmina Bartniczka, obręb Gutowo, dz. nr 23/2; gmina Górzno, obręb Fiałki, dz. nr: 429 (część), 430; gmina Górzno, obręb Szynkówko, dz. nr: 134/1 (część), 134/2 (część), 194/1 (część)		Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
10.	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Działanie obligatoryjne: - zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony położony na trwałych użytkach zielonych; - ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe.	Gmina Górzno, obręb Czarny Bryńsk, dz. nr: 60/3 (część); 156/5 (część); obręb Fiałki, dz. nr: 8/1 (część), 8/3 (część), 275/4, 275/5 (część), 276/4, 276/5 (część), 277/7, 277/11, 305/11 (część), 284 (część), 285/1, 286/2 (część), 286/3, 286/5, 286/6, 286/7, 434/1 (część), 434/2 (część); obręb Górzno 2, dz nr 11; gmina Bartniczka, obręb Gutowo, dz. nr 23/2 (część); obręb Radoszki, dz. nr: 421/1 (część), 425 (część), 426 (część); 388, 444, 437 (część)	Cały okres obowiązywania PZO	Wykonujący prawa właścicielskie
			Nadleśnictwo Brodnica: 12-01-3-11-44-e-00 (część), 12-01-3-11-44-f-00 (część); 12-01-3-15-86-x-00, 12-01-3-15-86-y-00 (część); 12-01-3-11-14-h -00; 12-01-3-11-14-a-00, 12-01-3-11-14-d-00 (część)		Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa,

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
			Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-16-803-m-00 (część)		a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
11.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	<p>Działanie fakultatywne:</p> <p>Koszenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - co roku w terminie od 15 czerwca do 30 września; po 20 lipca dopuszcza się drugi pokos; - pozostawianie 5-10% działki rolnej nieskoszonej w ciągu roku, przy czym powinien to być inny fragment co roku; - wysokość koszenia 5-15 cm; - koszenie w sposób nieniszczący struktury roślinności i gleby; - koszenie okrężne od wewnątrz do zewnątrz działki; - usunięcie ściętej biomasy w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie po pokosie. <p>Wypas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obsada zwierząt od 0,4 do 0,6 DJP/ha, przy maksymalnym obciążeniu pastwiska do 5 DJP/ha; - graniczny termin wypasu do 15 października; - wykonywany na innych powierzchniach niż zabieg koszenia prowadzony w danym roku. 	<p>Gmina Górzno, obręb Czarny Bryńsk, dz. nr: 60/3 (część); 156/5 (część); obwód Fiałki, dz. nr: 8/1 (część), 8/3 (część), 275/4, 275/5 (część), 276/4, 276/5 (część), 277/7, 277/11, 305/11 (część), 284 (część), 285/1, 286/2 (część), 286/3, 286/5, 286/6, 286/7, 434/1 (część), 434/2 (część); obwód Górzno 2, dz. nr 11; gmina Bartniczka, obręb Gutowo, dz. nr 23/2 (część); obwód Radoszki, dz. nr: 421/1 (część), 425 (część), 426 (część); 388, 444, 437 (część)</p> <p>Nadleśnictwo Brodnica: 12-01-3-11-44-e-00 (część), 12-01-3-11-44-f-00 (część); 12-01-3-15-86-x-00, 12-01-3-15-86-y-00 (część); 12-01-3-11-14-h -00; 12-01-3-11-14-a-00, 12-01-3-11-14-d-00 (część);</p> <p>Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-16-803-m-00 (część).</p>	Cały okres obowiązywania PZO	<p>Wykonujący pracobowiązywania właścicielskie na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000</p> <p>Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000</p>
12.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Usuwanie nalotu drzew i krzewów z płatów siedliska. Ścinka wykonywana na powierzchni ok. 20%, co roku inna, aż do czasu odkrzewienia całego płatu lub jednorazowo na płatach mniejszych niż 1 ha. Biomase usunąć poza siedlisko Termin wykonania od września do marca.	Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-13-593-j-00; 07-11-2-13-584-c-00, 07-11-2-13-585-b-00, 07-11-2-13-594-f-00, 07-11-2-13-601-b-00 (część), 07-11-2-13-601-j-00; 07-11-2-13-597-g-00 (część);	1 połowa obowiązywania PZO. Co roku, aż do czasu odkrzewienia powierzchni	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa,

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
15.	7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	Modyfikacja metod gospodarowania w zlewni torfowiska poprzez pozostawienie pasa drzewostanu o szerokości 30 m od granicy siedliska, w pobliżu którego dokonywane jest zręb zupełny. W tym pasie zrywka nasiębierna z minimalizacją naruszenia pokrywy glebowej.	Gmina Lidzbark Welski, działki ewid. obręb Klonowo: 117/5 (część), 117/6, 117/7 (część), 117/9 (część), 117/10, 117/14 (część), 117/15 (część), 118, 120/5 (część); Gmina Górzno, obręb Fiałki, dz. nr 300/3 (część).	Cały okres obowiązywania PZO	Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
16.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	<u>Działanie fakultatywne.</u> Usuwanie nalotu drzew i krzewów z płatów siedliska. Ścinka wykonywana na powierzchni co najmniej 30%, co roku inna, aż do czasu odkrzewienia całego płatu lub jednorazowo w przypadku płatów mniejszych niż 1 ha. Biomasa usunąć poza siedlisko. Termin wykonania od września do marca. W ramach działania zachować krzewy bagna zwyczajnego i borówki bagiennej (typowe dla siedliska).	Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-13-590-l-00; 07-11-2-13-586-h-00; 07-11-2-13-601-b-00 (część); 07-11-2-13-608-i-00; 07-11-2-13-597-g-00 (część); 07-11-2-13-604-b-00; 07-11-2-12-678-f-00 (część), 07-11-2-12-679-b-00 (część); 07-11-2-12-698-c-00 (część);	1. połowa obowiązywania PZO. Co roku, aż do czasu odkrzewienia powierzchni.	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
			Nadleśnictwo Brodnica: 12-01-3-11-2-e-00 (część); 12-01-3-15-76-c-00 (część)		
			Gmina Górzno, obręb Czarny Bryńsk, dz. nr: 125/5 (część), 134 (część)		
17.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	<u>Działania obligatoryjne:</u> - zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony położonego na trwałych użytkach zielonych, - ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe.	Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-13-590-l-00; 07-11-2-13-586-h-00; 07-11-2-13-601-b-00 (część); 07-11-2-13-608-i-00; 07-11-2-13-597-g-00 (część); 07-11-2-13-604-b-00; 07-11-2-12-678-f-00 (część), 07-11-2-12-679-b-00 (część); 07-11-2-12-698-c-00 (część);	Cały okres obowiązywania PZO.	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
		Nadleśnictwo Brodnica: 12-01-3-11-2-e-00 (część); 12-01-3-15-76-c-00			

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
			(część)		
			Gmina Górzno, obręb Czarny Bryńsk, dz. nr: 125/5 (część), 134 (część)		Wykonujący prawa właścicielskie
18.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	<u>Działanie fakultatywne:</u> Koszenie trzciny i innych gatunków szuwarowych: - co roku w terminie od dnia 15 lipca do 30 września; - obowiązek pozostawienia 50% powierzchni nieskoszonej co roku, przy czym powinien to być inny fragment co roku; - dopuszczenie koszenia całej powierzchni raz na 2 lata; - wysokość koszenia 5-15 cm; - technika koszenia: w sposób nieniszczący struktury roślinności i gleby; - obowiązek usunięcia biomasy w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie (z wyjątkiem uzasadnionych przypadków) po pokosie.	Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-13-590-l-00; 07-11-2-13-586-h-00; 07-11-2-13-601-b-00 (część); 07-11-2-13-608-i-00; 07-11-2-13-597-g-00 (część); 07-11-2-13-604-b-00; 07-11-2-12-678-f-00 (część); 07-11-2-12-679-b-00 (część); 07-11-2-12-698-c-00 (część) Nadleśnictwo Brodnica: 12-01-3-11-2-e-00 (część); 12-01-3-15-76-c-00 (część) Gmina Górzno, obręb Czarny Bryńsk, dz. nr: 125/5 (część), 134 (część)	Cały okres obowiązywania PZO.	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
19.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	Modyfikacja metod gospodarowania w zlewni torfowiska poprzez pozostawienie pasa drzewostanu o szerokości 30 m od granicy siedliska, w pobliżu którego dokonywane jest zręb zupełny. W tym pasie zrywka nasiębierna z minimalizacją naruszenia pokrywy glebowej.	Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-13-590-l-00; 07-11-2-13-586-h-00; 07-11-2-13-601-b-00 (część); 07-11-2-13-608-i-00; 07-11-2-13-597-g-00 (część); 07-11-2-13-604-b-00; 07-11-2-12-678-f-00 (część); 07-11-2-12-679-b-00 (część); 07-11-2-12-698-c-00 (część)	Cały okres obowiązywania PZO	Nadleśnictwo Lidzbark

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
			Nadleśnictwo Brodnica: 12-01-3-11-2-e-00 (część); 12-01-3-15-76-c-00 (część)		Nadleśnictwo Brodnica
			Gmina Górzno, obręb Czarny Bryńsk: 125/5 (część), 134 (część)		Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
20.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	<u>Działania obligatoryjne:</u> - zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony położonego na trwałych użytkach zielonych, - ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe	Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-13-634-b-00 (część); 07-11-2-12-627k-00 (część), 07-11-2-16-803-i-00 (część), 07-11-2-16-803-m-00 (część), 07-11-2-16-803-i-00 (część)	Cały okres obowiązywania PZO	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
			Nadleśnictwo Brodnica: 12-01-3-12-144-a-00		Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
			Gmina Lidzbark Welski, obręb Klonowo, działki ewid.: 197, 198; 203; Gmina Górzno, obręb Czarny Bryńsk, dz. nr 150/1 (część)		Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
21.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	<u>Działanie fakultatywne:</u> Koszenie trzciny i innych gatunków szuwarowych: - co roku w terminie od dnia 15 lipca do 30 września; - obowiązek pozostawienia 50% powierzchni nieskoszonej co roku, przy czym powinien to być inny fragment co roku; - dopuszczenie koszenia całej powierzchni raz na 2 lata; - wysokość koszenia 5-15 cm; - technika koszenia: w sposób nieniszczący struktury roślinności i gleby; - obowiązek usunięcia biomasy w terminie nie dłuższym niż 2 tygod-	Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-13-634-b-00 (część); 07-11-2-12-627k-00 (część), 07-11-2-16-803-i-00 (część), 07-11-2-16-803-m-00 (część), 07-11-2-16-803-i-00 (część).	Cały okres obowiązywania PZO	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
			Nadleśnictwo Brodnica: 12-01-3-12-144-a-00		Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		nie (z wyjątkiem uzasadnionych przypadków) po pokosie.	Gmina Lidzbark Welski, obręb Klonowo, działki ewid.: 197, 198; 203; Gmina Górzno, obręb Czarny Bryńsk, dz. nr 150/1 (część);		Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
22.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	<u>Działanie fakultatywne:</u> Usuwanie nalotu drzew i krzewów z płatów siedliska. Ścinka wykonywana na powierzchni co najmniej 30%, co roku inna, aż do czasu odkrzewienia całego płatu lub jednorazowo w przypadku płatów mniejszych niż 1 ha. Biomasa usunąć poza siedlisko. Termin wykonania od września do marca. W ramach działania zachować krzewy bagna zwyczajnego i borówki bagiennej (typowe dla siedliska).	Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-13-634-b-00 (część); 07-11-2-12-627k-00 (część), 07-11-2-16-803-i-00 (część), 07-11-2-16-803-m-00 (część), 07-11-2-16-803-i-00 (część) Nadleśnictwo Brodnica: 12-01-3-12-144-a-00 Gmina Lidzbark Welski, obręb Klonowo, działki ewid.: 197, 198; 203; Gmina Górzno, obręb Czarny Bryńsk, dz. nr 150/1 (część)	1 połowa obowiązywania PZO. Co roku, aż do czasu odkrzewienia powierzchni	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
23.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Obniżanie poziomu piętrzenia wody (rozbiórka tam, syfony przelewowe), ewentualny odłów lub odstrzał osobników bobra – w celu ograniczenie presji wywieranej przez bobra europejskiego. W przypadku konfliktu między ochroną siedliska przyrodniczego, a ochroną bobra, pierwszeństwo ochrony przyznać siedlisku. należy przyznać siedlisku.	Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-13-634-b-00 (część); 07-11-2-12-627k-00 (część), 07-11-2-16-803-i-00 (część), 07-11-2-16-803-m-00 (część), 07-11-2-16-803-i-00 (część) Nadleśnictwo Brodnica: 12-01-3-12-144-a-00	Cały okres obowiązywania PZO	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z orga-

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
					nem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
			Gmina Lidzbark Welski, obręb Klonowo, działki ewid.: 197, 198; 203; Gmina Górzno, obręb Czarny Bryńsk, dz. nr 150/1 (część)		Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
24.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Modyfikacja metod gospodarowania w zlewni torfowiska poprzez pozostawienie pasa drzewostanu o szerokości 30 m od granicy siedliska, w pobliżu którego dokonywane jest zrzęb zupełny. W tym pasie zrywka nasiębierna z minimalizacją naruszenia pokrywy glebowej.	Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-13-634-b-00 (część); 07-11-2-12-627k-00 (część), 07-11-2-16-803-i-00 (część), 07-11-2-16-803-m-00 (część), 07-11-2-16-803-i-00 (część). Nadleśnictwo Brodnica: 12-01-3-12-144-a-00 Gmina Lidzbark Welski, obręb Klonowo, działki ewid.: 197, 198; 203; Gmina Górzno, obręb Czarny Bryńsk, dz. nr 150/1 (część)	Po weryfikacji rzeczywistego występowania siedliska w obszarze Natura 2000 w ramach działania dot. uzupełnienia stanu wiedzy – nie wcześniej niż od trzeciego roku obowiązywania PZO.	Nadleśnictwo Lidzbark Nadleśnictwo Brodnica Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
25.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Zapobiegnięcie skutkowi w postaci zubożenia zasobów martwego drewna w siedlisku poprzez pozostawianie w drzewostanie martwych drzew. Kontynuowanie w ramach gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawienie martwego drewna, za wyjątkiem koniecznych zabiegów wynikających z zakresu ochrony lasu i zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego. W przypadku zagrożenia trwałości lasu ze strony szkodników grzybowych lub owadzych (np. cetyniec większy...) usuwanie posuszu tych gatunków jest wskazane. W przypadku gdy jest to posusz jałowy tych gatunków bez ryzyka pojawienia się gradacji szkodnika oraz w przypadku posuszu lipowego, klonowego, grabowego oraz	Wydzielenia leśne i działki ewidencyjne zgodne z wykazem zamieszczonym pod tabelą	Po weryfikacji rzeczywistego występowania siedliska w obszarze Natura 2000 w ramach działania dot. uzupełnienia stanu wiedzy – nie wcześniej niż od trzeciego roku obowiązywania PZO.	Nadleśnictwo Lidzbark Nadleśnictwo Brodnica Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		bukowego wskazane jest pozostawianie posuszu wydzielającego się naturalnie. Gospodarkę leśną prowadzić z zastosowaniem rębni złożonych.			
26.	9170 Grąd środkowo-europejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Modyfikacja dotychczasowego sposobu użytkowania poprzez kształtowanie prawidłowej struktury i składu gatunkowego drzewostanu. Protegowanie gatunków właściwych siedlisku występujących w postaci spontanicznie pojawiającego się nalotu lub podrostu oraz 2. piętra drzewostanu (grab, dęby szypułkowy i bezszypułkowy, lipa, klony: pospolity, jawor i polny, wiązy). Wprowadzanie w odnowieniach gatunków zgodnych z naturalnym zasięgiem, do których nie zaliczają się m.in.: dąb czerwony, daglezcja. W przypadku grądów wysokich w miarę możliwości preferować składy gatunkowe z przewagą dębu.	Wydzielenia leśne i działki ewidencyjne zgodne z wykazem zamieszczonym pod tabelą.	Po weryfikacji rzeczywistego występowania siedliska w obszarze Natura 2000 w ramach działania dot. uzupełnienia stanu wiedzy – nie wcześniej niż od trzeciego roku obowiązywania PZO.	Nadleśnictwo Lidzbark Nadleśnictwo Brodnica Wykonujący praca właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
27.	91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescens</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugosphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	Zapobiegnięcie zubożenia zasobów martwego drewna w siedlisku poprzez pozostawianie w drzewostanie martwych drzew z uwzględnieniem bezpieczeństwa ludzi i trwałości lasu.	Nadleśnictwo Lidzbark: 13-591-d-00 (część); 13-609-m, 13-617-d (część), 13-618-d; 13-642-f-00; 13-643-g-00; 12-674-f, -j, -m, -p; 12-673-r, -s, -t; 12-678-f-00 (część), 12-679-b-00 (część); 12-679-h-00 (część); 12-680-f-00, 12-681-f-00; 12-692-i, -n, -p; 07-12-693-d; 16-803-i-00 (część) Nadleśnictwo Brodnica: Leśnictwo Borek: 23d; 25i; 38d; 56b; 57b	Cały okres obowiązywania PZO	Nadleśnictwo Lidzbark Nadleśnictwo Brodnica
28.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Athenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	Obniżanie poziomu piętrzenia wody (rozbiórka tam, syfony przelewowe), ewentualny odłów lub odstrzał osobników bobra – w celu ograniczenie presji wywieranej przez bobra europejskiego. W przypadku konfliktu między ochroną siedliska przyrodniczego, a ochroną bobra, pierwszeństwo ochrony przyznać siedlisku.	Wydzielenia leśne i działki ewidencyjne zgodne z wykazem zamieszczonym pod tabelą	Cały okres obowiązywania PZO	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podsta-

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
					wie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
29.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	<p>Zapobiegnięcie zubożenia zasobów martwego drewna w siedlisku poprzez pozostawianie w drzewostanie martwych drzew. Kontynuowanie w ramach gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawienie martwego drewna, za wyjątkiem koniecznych zabiegów wynikających z zakresu ochrony lasu i zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego.</p> <p>W przypadku zagrożenia trwałości lasu ze strony szkodników grzybowych lub owadzich (np. cetyniec większy...) usuwanie posuszu tych gatunków jest wskazane. W przypadku gdy jest to posusz jałowy tych gatunków bez ryzyka pojawienia się gradacji szkodnika oraz w przypadku posuszu lipowego, klonowego oraz olchowego wskazane jest pozostawianie posuszu wydzielającego się naturalnie. Jeśli nie istnieją przeciwwskazania zaleca się stosowanie rębni złożonych – wyjątkiem jest przebudowa drzewostanu oraz kłęski żywiołowe, w tym gradacje szkodników i zamieranie jesionu).</p>	Wydzielenia leśne i działki ewidencyjne zgodne z wykazem zamieszczonym pod tabelą	Cały okres obowiązywania PZO	<p>Nadleśnictwo Lidzbark</p> <p>Nadleśnictwo Brodnica</p> <p>Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000</p>
30.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	<p>Modyfikacja dotychczasowego sposobu użytkowania poprzez kształtowanie prawidłowej struktury i składu gatunkowego drzewostanu. Protegowanie gatunków właściwych siedlisku występujących w postaci spontanicznie pojawiającego się nalotu lub podrostu oraz 2 piętra drzewostanu (wiązy, olcha, dąb szypułkowy). Nie wprowadzanie gatunków obcych geograficznie (jodła, daglezja, dąb czerwony i in.) i ekologicznie (sosna, świerk, modrzew).</p> <p>W obliczu zjawiska zamierania jesionu nie wprowadzanie odnowień jesionowych do czasu ustąpienia objawów choroby w obszarze, jednakże wskazane jest zachowywanie pojedynczych zdrowych jesionów,</p>	Wydzielenia leśne i działki ewidencyjne zgodne z wykazem zamieszczonym pod tabelą	Cały okres obowiązywania PZO	<p>Nadleśnictwo Lidzbark</p> <p>Nadleśnictwo Brodnica</p> <p>Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000</p>

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		odizolowanych przestrzennie od chorych populacji.			
31.	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	Obniżanie poziomu piętrzenia wody (rozbiórka tam, syfony przelewowe), ewentualny odłów lub odstrzał osobników bobra – w celu ograniczenie presji wywieranej przez bobra europejskiego. W przypadku konfliktu między ochroną siedliska przyrodniczego, a ochroną bobra, pierwszeństwo ochrony przyznać siedlisku.	Nadleśnictwo Brodnica, Leśnictwo Borek: 44b (fragment); 47a (część); 8i (część), j, m (część) oraz 11a (część), b (część); 42a (część)	Cały okres obowiązywania PZO	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
32.	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	Zapobiegnięcie zubożenia zasobów martwego drewna w siedlisku poprzez pozostawianie w drzewostanie martwych drzew. Kontynuowanie w ramach gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawienie martwego drewna, za wyjątkiem koniecznych zabiegów wynikających z zakresu ochrony lasu i zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego. W przypadku zagrożenia trwałości lasu ze strony szkodników grzybowych lub owadzych (np. cetyniec większy...) usuwanie posuszu tych gatunków jest wskazane. W przypadku gdy jest to posusz jałowy tych gatunków bez ryzyka pojawienia się gradacji szkodnika oraz w przypadku posuszu lipowego, klonowego oraz olchowego wskazane jest pozostawianie posuszu wydzielającego się naturalnie. Jeżeli nie istnieją przeciwwskazania, zalecane jest stosowanie rębni złożonych i niezalecane stosowanie rębni zupełnej wielkopowierzchniowej Ia (wyjątkiem jest przebudowa drzewostanu oraz kłęski żywiołowe, w tym gradacje szkodników i zamieranie jesionu).	Nadleśnictwo Brodnica, Leśnictwo Borek: 44b (fragment); 47a (część); 8i (część), j, m (część) oraz 11a (część), b (część); 42a (część)	Cały okres obowiązywania PZO	Nadleśnictwem Brodnica
33.	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-</i>	Modyfikacja dotychczasowego sposobu użytkowania poprzez kształtowanie prawidłowej struktury i składu gatunkowego drzewostanu. Protegowanie gatunków właści-	Nadleśnictwo Brodnica, Leśnictwo Borek: 44b (fragment); 47a (część); 8i (część), j, m (część) oraz 11a (część), b (część); 42a	Cały okres obowiązywania PZO	Nadleśnictwem Brodnica

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	<i>Ulmelum</i>)	wych siedlisku występujących w postaci spontanicznie pojawiającego się nalotu lub podrostu oraz 2. piętra drzewostanu (wiązy, dąb szypułkowy, klon polny i jawor). Nie wprowadzanie gatunków obcych geograficznie (jodła, daglezwia, dąb czerwony i in.) i ekologicznie (sosna, świerk, modrzew). W obliczu zjawiska zamierania jesionu nie wprowadzanie odnowień jesionowych do czasu ustąpienia objawów choroby w obszarze, jednakże wskazane jest zachowywanie pojedynczych zdrowych jesionów, odizolowanych przestrzennie od chorych populacji.	(część).		
34.	9110 Cieplolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	Wycięcie podszytu do zwarcia na poziomie 20% z wywiezieniem biomasy w okresie od 15 września do 15 listopada.	Nadleśnictwo Lidzbark: 12-691-m (część), 07-14-712-a (część), 14-712-b (część), 14-739-g; 16-836 b, 16-835-c (część); 16-836-d (część); 16-867-k, 16-881-c, 16-882-a (część); 16-883-a (część) Nadleśnictwo Brodnica, Leśnictwo Borek: 291; Leśnictwo Bryńsk: 224a, b, c; 225 a, b, c; 226 a, b, c, d (część), e, f, h; 227b (część), c	Cały okres obowiązywania PZO	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
35.	9110 Cieplolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	Usuwanie martwego drewna z dna lasu. Możliwe pozostawienie pojedynczych pni w ilości nie większej niż 5% miąższości drzewostanu	Nadleśnictwo Lidzbark: 12-691-m (część), 07-14-712-a (część), 14-712-b (część), 14-739-g; 16-836 b, 16-835-c (część); 16-836-d (część); 16-867-k, 16-881-c, 16-882-a (część); 16-883-a (część) Nadleśnictwo Brodnica, Leśnictwo Borek: 291; Leśnictwo Bryńsk: 224a, b, c; 225 a, b, c; 226 a, b, c, d (część), e, f, h; 227b (część), c	Cały okres obowiązywania PZO	Nadleśnictwo Lidzbark Nadleśnictwo Brodnica
36.	9110 Cieplolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	Prześwietlenie drzewostanu: - dążenie do osiągnięcia zwarcia drzew w I i II piętrze na poziomie nie więcej niż 0,7 łącznie; - prześwietlenie w drzewostanach prowadzić w oparciu o rębnie	Nadleśnictwo Lidzbark: 12-691-m (część), 07-14-712-a (część), 14-712-b (część), 14-739-g; 16-836-b, 16-835-c (część); 16-836-d (część); 16-867 k, 16-	Cały okres obowiązywania PZO	Nadleśnictwo Lidzbark

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		złożone. W pierwszej kolejności usuwać wszystkie drzewa poza dębem.	881-c, 16-882-a (część); 16-883-a (część).		
			Nadleśnictwo Brodnica, Leśnictwo Borek: 291; Leśnictwo Bryńsk: 224a, b, c; 225a, b, c; 226a, b, c, d (część), e, f, h; 227b (część), c		Nadleśnictwo Brodnica
37.	9110 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	Wycięcie 10-20% podszytu.	Nadleśnictwo Lidzbark: 12-691-m (część), 07-14-712-a (część), 14-712-b (część), 14-739-g; 16-836-b, 16-835 c (część); 16-836 d (część); 16-867 k, 16-881-c, 16-882-a (część); 16-883-a (część)	Cały okres obowiązywania PZO	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
			Nadleśnictwo Brodnica, Leśnictwo Borek: 291; Leśnictwo Bryńsk: 224a, b, c; 225a, b, c; 226 a, b, c, d (część), e, f, h; 227 b (część), c		
38.	9110 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	Docelowo po ukształtowaniu się drzewostanu prowadzić gospodarkę rębniami złożonymi (rębnie II, III, IV, V).	Nadleśnictwo Lidzbark: 12-691-m (część), 07-14-712-a (część), 14-712-b (część), 14-739-g; 16-836-b, 16-835-c (część); 16-836 d (część); 16-867 k, 16-881 c, 16-882-a (część); 16-88-a (część)	Cały okres obowiązywania PZO	Nadleśnictwo Lidzbark
			Nadleśnictwo Brodnica, Leśnictwo Borek: 29 l; Leśnictwo Bryńsk: 224 a, b, c; 225a, b, c; 226a, b, c, d (część), e, f, h; 227b (część), c		Nadleśnictwo Brodnica
39.	1393 Sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus vernicosus</i>	Usunięcie nalotu drzew i krzewów: - ścinka z usunięciem biomasy poza płat siedliska; - wycinka drzew i krzewów w obrębie stanowiska gatunku (w promieniu około 20 m od namiaru współrzędnych za pomocą GPS), możliwe modyfikacje kształtu wykaszanej powierzchni. Najlepiej wykonywać zimą.	Nadleśnictwo Lidzbark: 16-803-i	Pierwsze 3 lata obowiązywania planu; w razie potrzeby (zależnie od wyników monitoringu) zabieg powtórzyć w drugiej połowie okresu obowiązywania planu.	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
					nadzór nad obszarem Natura 2000
			Gmina Lidzbark Welski, dz. nr: 193; Gmina Górzno, obręb Czarny Bryńsk: 150/1; obwód Górzno: 70/1		Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
40.	1393 Sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus vernicosus</i>	Wykaszenie ekspansywnych gatunków szuwarowych w obrębie stanowiska gatunku (w promieniu około 20 m od namiaru współrzędnych za pomocą GPS), możliwe modyfikacje kształtu wykaszanej powierzchni.	Nadleśnictwo Lidzbark: 16-803-i	Pierwsze 3 lata obowiązywania planu; w razie potrzeby (zależnie od wyników monitoringu) zabieg powtórzyć w drugiej połowie okresu obowiązywania planu.	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
			Gmina Lidzbark Welski, dz. nr: 193; Gmina Górzno, obręb Czarny Bryńsk: 150/1; obwód Górzno: 70/1		Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
41.	1393 Sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus vernicosus</i>	Obniżanie poziomu piętrzenia wody (rozbiórka tam, syfony przelewowe), ewentualny odłów lub odstrzał osobników bobra – w celu ograniczenie presji wywieranej przez bobra europejskiego. W przypadku konfliktu między ochroną sierpowca, a ochroną bobra, pierwszeństwo ochrony przyznać gatunkowi rośliny.	Nadleśnictwo Lidzbark: 16-803-i	Cały okres obowiązywania PZO	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
			Gmina Lidzbark		Wykonujący pra-

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
			Welski, obręb Klonowo dz. nr: 193; Gmina Górzno, obręb Czarny Bryńsk: 150/1; obręb Górzno: 70/1		wa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
42.	1437 Leniec bezpodkwiatkowy <i>Thesium ebracteatum</i>	Koszenie z wywiezieniem biomasy ze szczególnym uwzględnieniem jeżyn oraz borówki czernicy, wraz z usunięciem biomasy poza stanowisko: - możliwe modyfikacje kształtu wykaszanej powierzchni; - technika prac dowolna, w terminie 2. połowa września-listopad; - zalecane wykonanie działania po uzyskaniu wcześniejszej opinii eksperckiej.	Nadleśnictwo Lidzbark: 16-881-c; 17-875-b; 16-883-a Nadleśnictwo Brodnica, Leśnictwo Bryńsk: 145a; 147a; 226a	Co 2 lata	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
43.	1437 Leniec bezpodkwiatkowy <i>Thesium ebracteatum</i>	Prześwietlenie drzewostanu: - wycinka podszytu i trzebież drzewostanu dążąca do osiągnięcia zwarcia koron nie większego niż 0,7 łącznie; - na części stanowisk wspólnych działanie możliwe do potraktowania łącznie z działaniami ochronnymi dla dąbrowy świetlistej 9110; - działanie w promieniu około 20 m od namiaru stanowiska za pomocą GPS; - możliwe modyfikacje kształtu odkrzewianej powierzchni; - prace wykonywać w okresie od listopada do marca; - zalecane wykonanie działania po uzyskaniu wcześniejszej opinii eksperckiej.	Nadleśnictwo Lidzbark: 16-881-c; 17-875-b; 16-883-a Nadleśnictwo Brodnica, Leśnictwo Bryńsk: 145a; 147a; 226a	Podszyt co roku, aż do czasu uzyskania pożądanego zwarcia	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
44.	1437 Leniec bezpodkwiatkowy <i>Thesium ebracteatum</i>	Modyfikacja dotychczasowego sposobu użytkowania poprzez kształtowanie prawidłowej struktury i składu gatunkowego drzewostanu. w obrębie stanowisk gatunku: - nie wprowadzanie podsadzeń gatunków ocieniających runo, (szczególnie buka, świerka, grabu oraz lipy) w odległości mniejszej niż 10 metrów od granic stanowisk (wskazane gatunki ewentualnych podsadzeń w pobliżu stanowisk: dęby,	Nadleśnictwo Lidzbark: 16-881 c; 17-875-b; 16-883-a Nadleśnictwo Brodnica, Leśnictwo Bryńsk: 145a; 147a; 226a	Cały okres obowiązywania PZO	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podsta-

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		sosna).			wie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
45.	1477 Sasanka otwarta <i>Pulsatilla patens</i>	Koszenie z wywiezieniem biomasy - ze szczególnym uwzględnieniem borówki czernicy, orlicy oraz trzcinnika piaskowego. - usunięcie skoszonej biomasy poza stanowisko; - możliwe modyfikacje kształtu wykaszanej powierzchni; - technika prac dowolna, w terminie wrzesień-listopad; - zalecane wykonanie działania po uzyskaniu wcześniejszej opinii eksperckiej.	Nadleśnictwo Brodnica, Leśnictwo Borek: 36h; 39a; 25k; 40a	Co 3 lata	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
			Gmina Lubowidz, obręb Konopaty, działki ewid.: 99, 100, 132, 134, 135, 136, 146, 147, 276, 277, 667, 668, 669		Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
46.	1477 Sasanka otwarta <i>Pulsatilla patens</i>	Modyfikacja dotychczasowego sposobu użytkowania poprzez kształtowanie prawidłowej struktury i składu gatunkowego drzewostanu. w obrębie stanowisk gatunku: - nie wprowadzanie podsadzeń gatunków ocieniających runo, (szczególnie buka, świerka, grabu oraz lipy) w odległości mniejszej niż 10 metrów od granic stanowisk (wskazane gatunki ewentualnych podsadzeń w pobliżu stanowisk: dęby, sosna).	Nadleśnictwo Brodnica, Leśnictwo Borek: 36h; 39a; 25k; 40a	Cały okres obowiązywania PZO	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
			Gmina Lubowidz, obręb Konopaty, działki: 99, 100; 132; 134, 135, 136; 146, 147; 276, 277; 667, 668, 669		Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obsza-

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
					rem Natura 2000
47.	1477 Sasanka otwarta <i>Pulsatilla patens</i>	Prześwietlenie drzewostanu: - wycinka podszytu i trzebież drzewostanu dążąca do osiągnięcia zwarcia koron nie większego niż 60%. W pierwszej kolejności usuwać świerka; - działanie w promieniu około 20 m od namiaru stanowiska za pomocą GPS; - możliwe modyfikacje kształtu wykaszanej powierzchni; - prace wykonywać w okresie od listopada do marca; - zalecane wykonanie działania po uzyskaniu wcześniejszej opinii eksperckiej.	Nadleśnictwo Brodnica, Leśnictwo Borek: 36h; 39a; 25k; 40a Gmina Lubowidz, obręb Konopaty, działki: 99, 100, 132; 134, 135, 136, 146, 147, 276, 277; 667, 668, 669	Podszyt co roku, aż do czasu uzyskania pożądanego zwarcia.	Właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
48.	1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>	Usuwanie nalotu drzew i krzewów: - ścinka z usunięciem biomasy poza płat siedliska; - wycinka drzew i krzewów w obrębie stanowiska gatunku; - możliwe modyfikacje kształtu wykaszanej powierzchni; - prace wykonywać w okresie zimowym.	Gmina Bartniczka, obręb Radoszki: 419; 420; 424/1	Co roku, aż do czasu odkrzewienia powierzchni	Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
49.	1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>	Wykaszenie gatunków szuwarowych: - wykaszanie wysokich bylin wraz z usunięciem skoszonej biomasy w obrębie stanowiska, w okresie od 2. poł. września do końca października; - możliwe modyfikacje kształtu wykaszanej powierzchni.	Gmina Bartniczka, obręb Radoszki: 419; 420; 424/1	Co 2 lata	Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony i realizacji celów działań ochronnych					
50.	3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramie-	Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką GIOŚ stosowanej w ramach PMŚ.	Gmina Lidzbark Welski, obręb Klonowo, działka nr 186/1	Raz na 3 lata, optymalny okres: od końca czerwca do końca sierpnia.	RDOŚ w Olsztynie

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	nic <i>Charetea</i>				
51.	3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką GIOŚ stosowanej w ramach PMŚ.	Gmina Lidzbark Welski, obręb Klonowo, dz. nr: 173/1, 4282, 223/2	Co 3 lata, optymalny okres: lipiec-sierpień, nie wcześniej niż początek lipca i nie później niż do połowy września. W przypadku jeśli wskaźniki dodatkowe będą wyraźnie wskazywały na zły stan siedliska, należy rozważyć przeprowadzenie ponownych badań w krótszym odstępie czasu, np. za rok.	RDOŚ w Olsztynie
			Gmina Bartniczka, obręb Samin, dz. nr 113/3; gmina Górzno obręb Górzno 2, dz. nr: 41; obręb Górzno 3: dz. nr: 32/1, 32/2; obręb Czarny Bryńsk, dz. nr 150/1; gmina Świedziebnia, obręb Księża: dz. nr 264/2		RDOŚ w Bydgoszczy
52.	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką GIOŚ stosowanej w ramach PMŚ.	Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-13-584-d;	Raz na 3 lata, optymalny okres: lipiec lub sierpień.	RDOŚ w Olsztynie
			Gmina Lidzbark Welski, obręb Klonowo, dz. nr 167/1		RDOŚ w Bydgoszczy
			Gmina Górzno, obręb Czarny Bryńsk: 125/5, 134 (część)		
53.	6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	Monitoring stanu ochrony zgodnie z metodyką GIOŚ stosowanej w ramach PMŚ. Szczególną uwagę należy zwrócić na obecność trzcinnika piaskowego.	Gmina Górzno, obręb Górzno 2: 13,14, 15, 16 (część), 17, 18, 19 (część); 40 (część); obręb Fiałki: 158 (część)	Nie rzadziej niż co 5 lat.	RDOŚ w Bydgoszczy
54.	6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)	Monitoring stanu ochrony zgodnie z metodyką GIOŚ stosowanej w ramach PMŚ.	Gmina Górzno, obręb Fiałki: 38/5 (część); 262/11 (część); 305/11 (część)	Raz na 5 lat	RDOŚ w Bydgoszczy
55.	6410 Zmienno-wilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Monitoring stanu ochrony zgodnie z metodyką GIOŚ stosowanej w ramach PMŚ.	Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-13-634-b-00 (część); 07-11-2-16-803-m-00 (część)	Raz na 5 lat	RDOŚ w Olsztynie
			Nadleśnictwo Brodnica: 12-01-3-11-31-i-00 (część), 12-01-3-11-31-k-00 (część);		RDOŚ w Bydgoszczy

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
			Gmina Bartniczka, obręb Gutowo: 23/2 (część); Gmina Górzno, obręb Fiałki: 429 (część), 430; obręb Szynkówko: 134/1 (część), 134/2 (część), 194/1 (część)		
56.	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Monitoring stanu ochrony zgodnie z metodyką GIOŚ stosowanej w ramach PMS.	Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-16-803-m-00 (część)	Raz na 5 lat	RDOŚ w Olsztynie
			Gmina Górzno, obręb Czarny Bryńsk: 60/3 (część); 156/5 (część); obręb Fiałki: 8/1 (część), 8/3 (część); 275/4, 275/5 (część), 276/4, 276/5 (część), 277/7, 277/11, 305/11 (część); 284 (część), 285/1, 286/2 (część), 286/3, 286/5, 286/6, 286/7, 434/1 (część), 434/2 (część); obręb Górzno 2: 11; Gmina Bartniczka, obręb Gutowo: 23/2 (część); obręb Radoszki: 421/1 (część), 425 (część), 426 (część); 388, 444, 437 (część) Nadleśnictwo Brodnica: 12-01-3-11-44-e-00 (część), 12-01-3-11-44-f-00 (część); 12-01-3-15-86-x-00, 12-01-3-15-86-y-00 (część); 12-01-3-11-14-h-00; 12-01-3-11-14-a-00, 12-01-3-11-14-d-00 (część)		RDOŚ w Bydgoszczy
57.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką GIOŚ stosowanej w ramach PMS.	Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-13-593-j-00; 07-11-2-13-584-c-00, 07-11-2-13-585-b-00, 07-11-2-13-594-f-00, 07-11-2-13-601-b-00 (część), 07-11-2-13-601-j-00; 07-11-2-13-597-g-00 (część); 07-11-2-13-603-g-00 (część); 07-11-2-13-609-g-00 (część), 07-11-2-13-609-m-00 (część),	Raz na 3 lata	RDOŚ w Olsztynie

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
			07-11-2-13-617-d-00 (część); 07-11-2-13-613-k-00; 07-11-2-13-633-n-00 (część); 07-11-2-12-674-h-00 (część), 07-11-2-12-67-i-00 (część)		
			Nadleśnictwo Brodnica: 12-01-3-11-57-b-00 (część)		RDOŚ w Bydgoszczy
58.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką GIOŚ stosowanej w ramach PMŚ. Szczególną uwagę zwrócić na stopień uwodnienia.	Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-13-590-l-00; 07-11-2-13-586-h-00; 07-11-2-13-601-b-00 (część); 07-11-2-13-608-i-00; 07-11-2-13-597-g-00 (część); 07-11-2-13-604-b-00; 07-11-2-12-678-f-00 (część), 07-11-2-12-679-b-00 (część); 07-11-2-12-698-c-00 (część); 12-01-3-11-2-e-00 (część); 12-01-3-15-76-c-00 (część)	Raz na 3 lub 6 lat (w zależności od możliwości)	RDOŚ w Olsztynie
			Gmina Górzno, obręb Czarny Bryńsk: 125/5 (część), 134 (część)		RDOŚ w Bydgoszczy
59.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką GIOŚ stosowanej w ramach PMŚ. Szczególną uwagę zwrócić na obecność podrostu drzew i krzewów.	Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-13-634-b-00 (fragment); 07-11-2-16-803-i-00 (część), 07-11-2-16-803-m-00 (część), 07-11-2-16-803-i-00 (część)	Raz na 4 lata	RDOŚ w Olsztynie
			Gmina Lidzbark Welski, obręb Klonowo: 197, 198, 203		
			Gmina Górzno, obręb Czarny Bryńsk: 150/1 (część); Nadleśnictwo Brodnica: 12-01-3-12-144-a-00		RDOŚ w Bydgoszczy
60.	91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum</i>)	Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką GIOŚ stosowanej w ramach PMŚ.	Nadleśnictwo Lidzbark: 13-591-d-00 (część); 13-609-m, 13-617-d (część), 13-618-d;	Co 5-6 lat	RDOŚ w Olsztynie

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	<i>pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne		13-642-f-00; 13-643-g-00; 12-674-f, j, m, p; 12-673-r, s, t; 12-678-f-00 (część), 12-679-b-00 (część); 12-679-h-00 (część); 12-680-f-00, 12-681-f-00; 12-692-i, n, p; 07-12-693-d; 16-803-i-00 (część)		
			Nadleśnictwo Brodnica: Leśnictwo Borek: 23d; 25l; 38d; 56b; 57b		RDOŚ w Bydgoszczy
61.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albofragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe)	Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką GIOŚ stosowanej w ramach PMŚ.	Nadl. Brodnica 12-01-3-11-11-c-00 (część), 12-01-3-11-10-c-00 (część), 12-01-3-11-12-f-00, 12-01-3-11-46-x-00, 12-01-3-11-46-p-00, 12-01-3-15-111-x-00, 12-01-3-15-126-d-00 Działki ewid.: 040205_5.00004.51/1 040205_5.00004.53, 040205_5.00004.54, 040205_5.00004.55, 040205_5.00004.56, 040205_5.00004.57, 040205_5.00004.58, 040205_5.00004.59, 040205_5.00004.60/1	Nie rzadziej niż co 5-6 lat	RDOŚ w Bydgoszczy
			Nadl. Lidzbark – wydz. 12-01-3-11-284-i-00 Działka ewid.: 280304_5.0004.3118/1		RDOŚ w Olsztynie
62.	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką GIOŚ stosowanej w ramach PMŚ.	Nadl. Brodnica 12-01-3-11-8-m-00 (część), 12-01-3-11-47-a-00 (część), 12-01-3-11-42-a-00 (część)	Nie rzadziej niż co 5-6 lat.	RDOŚ w Bydgoszczy
63.	9110 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką GIOŚ stosowanej w ramach PMŚ. Szczególną uwagę zwrócić należy na zwarcie warstw drzewostanu i podszytu.	Nadleśnictwo Lidzbark: 12-691-m (część), 07-14-712-a (część), 14-712-b (część), 14-739-g, 16-836-b, 16-835-c (część), 16-836-d (część), 16-867-k, 16-881-c, 16-882-a (część),	Nie rzadziej niż co 5-6 lat.	RDOŚ w Olsztynie

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
			16-883-a (część)		
			Nadleśnictwo Brodnica, Leśnictwo Borek: 29l; Leśnictwo Bryńsk: 224a, b, c; 225a, b, c; 226a, b, c, d (część), e, f, h; 227b (część), c		RDOŚ w Bydgoszczy
64.	1393 Sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus vernicosus</i>	Monitoring stanu ochrony gatunku zgodnie z metodyką GIOŚ stosowanej w ramach PMŚ. Szczególną uwagę zwrócić na występowanie ekspansywnych gatunków szuwarowych oraz efekt działania ochronnego.	Nadleśnictwo Lidzbark: 16-803-i Gmina Lidzbark Welski, obręb Klonowo dz. nr 193 Gmina Górzno, obręb Czarny Bryńsk: 150/1; obręb Górzno 3: 70/1	Raz na 3 lata	RDOŚ w Olsztynie RDOŚ w Bydgoszczy
65.	1437 Leniec bezpodkwiatkowy <i>Thesium ebracteatum</i>	Monitoring stanu ochrony gatunku zgodnie z metodyką GIOŚ stosowanej w ramach PMŚ. Szczególną uwagę należy zwrócić na stopień zacielenia stanowisk. Możliwe połączenie działania z analogicznym działaniem dla dąbrów świetlistych 9110.	Nadleśnictwo Lidzbark: 16-881-c; 17-875-b; 16-883-a Nadleśnictwo Brodnica, Leśnictwo Bryńsk: 145a; 147a; 226a	Nie rzadziej niż co 5-6 lat	RDOŚ w Olsztynie RDOŚ w Bydgoszczy
66.	1477 Sasanka otwarta <i>Pulsatilla patens</i>	Monitoring stanu ochrony gatunku zgodnie z metodyką GIOŚ stosowanej w ramach PMŚ. Szczególną uwagę należy zwrócić na stopień zacielenia stanowisk oraz efekt prowadzonych działań ochronnych (szczególnie grabienia ściółki). Wskazany termin wiosenny ze względu na fenologię gatunku	Nadleśnictwo Brodnica, Leśnictwo Borek: 36h; 39a; 25k; 40a Gmina Lubowidz, obręb Konopaty, działki: 99, 100, 132, 134, 135, 136, 146, 147, 276, 277, 667, 668, 669	Nie rzadziej niż co 5-6 lat, dwukrotnie w okresie fenologicznym gatunku – w pełni kwitnienia (zwykle w kwietniu) i latem	RDOŚ w Bydgoszczy RDOŚ w Warszawie
67.	1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>	Monitoring stanu ochrony gatunku zgodnie z metodyką GIOŚ stosowanej w ramach PMŚ. Szczególną uwagę zwrócić na występowanie ekspansywnych gatunków szuwarowych oraz efekt działania ochronnego.	Gmina Bartniczka, obręb Radoszki: 419, 420, 424/1	W 1. połowie obowiązywania PZO (obserwacje powinny być przeprowadzane co 6 lat), w okresie kwitnienia gatunku.	RDOŚ w Bydgoszczy
Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony					
68.	6430 Ziolorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziolorośla nadrzeczne (<i>Convolvuleta sepium</i>)	Poszerzenie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony. Poszukiwanie i szczegółowa inwentaryzacja płatów siedliska. Ocena stanu ochrony siedliska, identyfikacja zagrożeń, zaplanowanie działań ochronnych i monitoringu.	Cały obszar Natura 2000, główny obszar poszukiwań powinien objąć brzegi Brynicy	1. połowa obowiązywania PZO	RDOŚ w Olsztynie, RDOŚ w Bydgoszczy oraz RDOŚ w Warszawie
69.	9170 Grąd środkowoeuro-	Poszerzenie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony. Weryfikacja przy-	Wydzielania leśne i działki ewidencyjne	1 połowa obowiązywania	RDOŚ w Olsztynie oraz

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	pejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	należności płatów do typu siedliska z racji na ich dyskusyjny charakter. W ramach działania konieczne jest uwzględnienie terminu aspektu wiosennego runa lasu. Uwzględnić należy płynne przejście między grądami subkontynentalnymi a subatlantyckimi w regionie.	zgodne z wykazem zamieszczonym pod tabelą	PZO	RDOŚ w Bydgoszczy
70.	91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugosphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	Wykonanie badań hydrobiologicznych w celu wyboru właściwych urządzeń i ich lokalizacji ograniczających odpływ wody z płatu siedliska. Wykonanie dokumentacji projektowej.	Nadleśnictwo Lidzbark: 13-591-d-00 (część); 13-609-m, 13-617-d (część), 13-618-d; 13-642-f-00; 13-643-g-00; 12-674-f, -j, -m, -p; 12-673 -r, -s, -t; 12-678-f-00 (część), 12-679-b-00 (część); 12-679-h-00 (część); 12-680-f-00, 12-681-f-00; 12-692-i, -n, -p; 07-12-693-d; 16-803-i-00 (część)	1. połowa obowiązywania PZO	RDOŚ w Olsztynie
71.	91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i>) i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	Poszerzenie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony. Poszukiwanie i szczegółowa inwentaryzacja płatów siedliska. Ocena stanu ochrony siedliska, identyfikacja zagrożeń, zaplanowanie działań ochronnych i monitoringu.	Cały obszar Natura 2000, w szczególności lasy na północ od wsi Bryńsk-Kolonia	1. połowa obowiązywania PZO	RDOŚ w Olsztynie, RDOŚ w Bydgoszczy oraz RDOŚ w Warszawie
72.	1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>	Poszerzenie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony. Weryfikacja trwałości stanowiska gatunku. Ocena stanu populacji i siedliska, identyfikacja zagrożeń, zaplanowanie działań ochronnych i monitoringu.	Gmina Bartniczka, obręb Radoszki: 435	1. połowa obowiązywania PZO	RDOŚ w Bydgoszczy
73.	1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	Poszerzenie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony. Z racji na nieodnalezienie gatunku w terenie i znaczne pokrycie roślinnością znanych stanowisk gatunku konieczna jest weryfikacja wszystkich stanowisk gatunku wskazanych w materiałach Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego (2008-2009 r.). Ocena stanu populacji i siedliska gatunku, identyfikacja zagrożeń, zaplanowanie działań ochronnych i monitoringu.	Nadleśnictwo Lidzbark: 16-803i Gmina Górzno, obręb Czarny Bryńsk: 150/1	1. połowa obowiązywania PZO	RDOŚ w Olsztynie oraz RDOŚ w Bydgoszczy

Wykaz wydzieleń leśnych i działek ewidencyjnych, na których zaplanowano realizację działań ochronnych dla siedlisk:

- a) **9170:** Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-12-569-c-00, 07-11-2-12-569-h-00, 07-11-2-12-615-a-00, 07-11-2-12-627-g-00, 07-11-2-12-627-i-00, 07-11-2-12-627-j-00, 07-11-2-12-629-g-00, 07-11-2-12-629-h-00, 07-11-2-12-629-i-00, 07-11-2-12-629-k-00, 07-11-2-12-629-l-00, 07-11-2-12-677-k-00, 07-11-2-12-677-l-00, 07-11-2-12-677-m-00, 07-11-2-12-698-d-00, 07-11-2-12-698-f-00, 07-11-2-12-698-g-00, 07-11-2-12-698-h-00, 07-11-2-12-699-a-00, 07-11-2-12-699-b-00, 07-11-2-12-715-c-00, 07-11-2-12-716-c-00, 07-11-2-12-717-c-00, 07-11-2-12-717-d-00, 07-11-2-12-717-f-00, 07-11-2-12-743-b-00, 07-11-2-13-584-a-00, 07-11-2-13-584-b-00, 07-11-2-13-584-f-00, , 07-11-2-13-585-a-00, 07-11-2-13-585-c-00, 07-11-2-13-585-d-00, 07-11-2-13-586-a-00, 07-11-2-13-586-b-00, 07-11-2-13-586-c-00, 07-11-2-13-586-d-00, 07-11-2-13-587-a-00, 07-11-2-13-587-b-00, 07-11-2-13-587-c-00, 07-11-2-13-587-d-00, 07-11-2-13-588-a-00, 07-11-2-13-588-b-00, 07-11-2-13-588-d-00, 07-11-2-13-588-f-00, 07-11-2-13-588-g-00, 07-11-2-13-588-h-00, 07-11-2-13-588-i-00, 07-11-2-13-589-d-00, 07-11-2-13-589-f-00, 07-11-2-13-589-g-00, 07-11-2-13-589-h-00, 07-11-2-13-589-i-00, 07-11-2-13-589-j-00, 07-11-2-13-590-g-00, 07-11-2-13-590-i-00, 07-11-2-13-590-j-00, 07-11-2-13-590-k-00, 07-11-2-13-591-a-00, 07-11-2-13-591-b-00, 07-11-2-13-591-c-00, 07-11-2-13-592-a-00, 07-11-2-13-592-b-00, 07-11-2-13-592-d-00, 07-11-2-13-592-f-00, 07-11-2-13-592-g-00, 07-11-2-13-593-b-00, 07-11-2-13-593-c-00, 07-11-2-13-593-d-00, 07-11-2-13-593-f-00, 07-11-2-13-593-g-00, 07-11-2-13-593-h-00, 07-11-2-13-593-i-00, 07-11-2-13-594-a-00, 07-11-2-13-594-b-00, 07-11-2-13-594-c-00, 07-11-2-13-594-d-00, 07-11-2-13-594-g-00, 07-11-2-13-595-a-00, 07-11-2-13-595-b-00, 07-11-2-13-595-c-00, 07-11-2-13-595-d-00, 07-11-2-13-595-f-00, 07-11-2-13-595-h-00, 07-11-2-13-596-a-00, 07-11-2-13-596-b-00, 07-11-2-13-596-c-00, 07-11-2-13-596-f-00, 07-11-2-13-597-a-00, 07-11-2-13-597-b-00, 07-11-2-13-597-c-00, 07-11-2-13-597-d-01, 07-11-2-13-597-d-99, 07-11-2-13-597-f-00, 07-11-2-13-597-h-00, 07-11-2-13-598-d-00, 07-11-2-13-598-j-00, 07-11-2-13-598-k-00, 07-11-2-13-599-a-00, 07-11-2-13-599-b-00, 07-11-2-13-599-c-00, 07-11-2-13-599-d-00, 07-11-2-13-599-g-00, 07-11-2-13-599-i-00, 07-11-2-13-599-j-00, 07-11-2-13-600-b-00, 07-11-2-13-600-c-00, 07-11-2-13-600-f-00, 07-11-2-13-600-j-00, 07-11-2-13-600-k-00, 07-11-2-13-601-a-00, 07-11-2-13-601-c-00, 07-11-2-13-601-d-00, 07-11-2-13-601-f-00, 07-11-2-13-601-g-00, 07-11-2-13-601-h-00, 07-11-2-13-602-a-00, 07-11-2-13-602-c-00, 07-11-2-13-602-d-00, 07-11-2-13-602-g-00, 07-11-2-13-603-a-00, 07-11-2-13-603-b-00, 07-11-2-13-603-c-00, 07-11-2-13-603-d-00, 07-11-2-13-603-f-00, 07-11-2-13-603-h-00, 07-11-2-13-603-i-00, 07-11-2-13-604-a-01, 07-11-2-13-604-a-99, 07-11-2-13-604-c-00, 07-11-2-13-604-d-00, 07-11-2-13-605-a-00, 07-11-2-13-606-a-00, 07-11-2-13-606-b-01, 07-11-2-13-606-b-99, 07-11-2-13-606-c-00, 07-11-2-13-608-c-00, 07-11-2-13-608-d-00, 07-11-2-13-609-c-00, 07-11-2-13-609-d-00, 07-11-2-13-609-j-00, 07-11-2-13-609-k-00, 07-11-2-13-610-a-00, 07-11-2-13-610-c-00, 07-11-2-13-610-d-01, 07-11-2-13-610-d-99, 07-11-2-13-610-g-00, 07-11-2-13-610-i-00, 07-11-2-13-611-a-00, 07-11-2-13-611-b-00, 07-11-2-13-612-a-00, 07-11-2-13-612-b-00, 07-11-2-13-612-i-00, 07-11-2-13-612-j-00, 07-11-2-13-612-k-00, 07-11-2-13-612-l-00, 07-11-2-13-613-a-00, 07-11-2-13-613-b-00, 07-11-2-13-613-c-00, 07-11-2-13-613-h-00, 07-11-2-13-613-i-00, 07-11-2-13-613-j-00, 07-11-2-13-613-l-00, 07-11-2-13-613-m-00, 07-11-2-13-613-n-00, 07-11-2-13-614-a-00, 07-11-2-13-614-f-00, 07-11-2-13-614-g-00, 07-11-2-13-614-l-00, 07-11-2-13-614-m-00, 07-11-2-13-614-o-00, 07-11-2-13-614-p-00, 07-11-2-13-614-r-00, 07-11-2-13-617-c-00, 07-11-2-13-618-a-00, 07-11-2-13-618-f-00, 07-11-2-13-618-g-00, 07-11-2-13-618-h-00, 07-11-2-13-618-i-00, 07-11-2-13-619-a-00, 07-11-2-13-619-b-00, 07-11-2-13-619-d-00, 07-11-2-13-619-f-00, 07-11-2-13-619-g-00, 07-11-2-13-619-h-00, 07-11-2-13-619-i-00, 07-11-2-13-619-j-00, 07-11-2-13-620-a-00, 07-11-2-13-620-b-00, 07-11-2-13-620-d-00, 07-11-2-13-620-f-00, 07-11-2-13-620-g-00, 07-11-2-13-620-h-00, 07-11-2-13-621-a-00, 07-11-2-13-621-b-00, 07-11-2-13-621-c-00, 07-11-2-13-621-d-00, 07-11-2-13-621-f-00, 07-11-2-13-621-h-00, 07-11-2-13-621-j-00, 07-11-2-13-630-i-00, 07-11-2-13-630-l-00, 07-11-2-13-631-a-00, 07-11-2-13-631-b-00, 07-11-2-13-631-c-00, 07-11-2-13-631-d-00, 07-11-2-13-631-f-00, 07-11-2-13-631-g-00, 07-11-2-13-631-i-00, 07-11-2-13-631-j-00, 07-11-2-13-633-a-00, 07-11-2-13-633-b-00, 07-11-2-13-633-c-00, 07-11-2-13-633-d-00, 07-11-2-13-633-f-00, 07-11-2-13-633-g-00, 07-11-2-13-633-h-00, 07-11-2-13-633-i-00, 07-11-2-13-633-j-00, 07-11-2-13-633-k-00, 07-11-2-13-633-l-00, 07-11-2-13-633-m-00, 07-11-2-13-633-o-00, 07-11-2-13-634-d-00, 07-11-2-13-634-f-00, 07-11-2-13-635-a-00, 07-11-2-13-635-c-00, 07-11-2-13-635-d-00, 07-11-2-13-635-f-00, 07-11-2-13-635-g-00, 07-11-2-13-636-a-00, 07-11-2-13-636-b-00, 07-11-2-13-636-c-00, 07-11-2-13-636-d-00, 07-11-2-13-636-f-00, 07-11-2-13-636-h-00, 07-11-2-13-636-j-00, 07-11-2-13-637-a-00, 07-11-2-13-637-b-00, 07-11-2-13-637-c-00, 07-11-2-13-637-d-00, 07-11-2-13-637-f-00, 07-11-2-13-638-a-00, 07-11-2-13-638-b-00, 07-11-2-13-638-c-00, 07-11-2-13-638-d-00, 07-

11-2-13-638-f-00, 07-11-2-13-641-a-00, 07-11-2-13-641-b-00, 07-11-2-13-641-c-00, 07-11-2-13-641-d-00, 07-11-2-13-641-g-00, 07-11-2-13-642-a-00, 07-11-2-13-642-d-00, 07-11-2-13-644-a-00, 07-11-2-13-644-b-00, 07-11-2-13-644-c-00, 07-11-2-13-645-a-00, 07-11-2-13-645-b-00, 07-11-2-13-645-i-00, 07-11-2-13-646-a-00, 07-11-2-13-646-b-00, 07-11-2-13-646-c-00, 07-11-2-13-646-d-00, 07-11-2-13-646-f-00, 07-11-2-13-646-g-00, 07-11-2-13-647-a-00, 07-11-2-13-647-b-00, 07-11-2-13-647-c-00, 07-11-2-13-647-f-00, 07-11-2-13-647-g-00, 07-11-2-13-647-h-00, 07-11-2-13-648-a-00, 07-11-2-13-648-b-00, 07-11-2-13-648-c-00, 07-11-2-13-648-d-00, 07-11-2-13-648-f-00, 07-11-2-13-648-h-00, 07-11-2-13-649-a-00, 07-11-2-13-649-c-00, 07-11-2-13-649-f-00, 07-11-2-13-649-g-00, 07-11-2-13-650-a-00, 07-11-2-13-650-b-00, 07-11-2-13-650-c-00, 07-11-2-13-650-d-00, 07-11-2-16-820-t-00; 07-11-2-13-591-b-00 (część); 07-11-2-13-608-b-00 (część); 07-11-2-12-677-b-00 (część), 07-11-2-12-677-d-00 (część); 07-11-2-16-821-f-99 (część), 07-11-2-16-822-c-00 (część), 07-11-2-16-822-g-00 (część).

Nadleśnictwo Brodnica: 12-01-3-11-1-d-00, 12-01-3-11-12-a-00, 12-01-3-11-12-d-00, 12-01-3-11-15-b-00, 12-01-3-11-15-c-00, 12-01-3-11-19-a-00, 12-01-3-11-19-b-00, 12-01-3-11-2-g-00, 12-01-3-11-21-c-00, 12-01-3-11-21-d-00, 12-01-3-11-22-c-00, 12-01-3-11-23-b-00, 12-01-3-11-23-c-00, 12-01-3-11-23-h-00, 12-01-3-11-24-c-00, 12-01-3-11-24-d-00, 12-01-3-11-24-g-00, 12-01-3-11-24-h-00, 12-01-3-11-3-a-00, 12-01-3-11-3-d-00, 12-01-3-11-3-f-00, 12-01-3-11-3-g-00, 12-01-3-11-3-00, 12-01-3-11-32-a-00, 12-01-3-11-32-b-00, 12-01-3-11-32-c-00, 12-01-3-11-32-d-00, 12-01-3-11-33-a-00, 12-01-3-11-33-b-00, 12-01-3-11-33-c-00, 12-01-3-11-35-l-00, 12-01-3-11-36-a-00, 12-01-3-11-36-b-00, 12-01-3-11-36-c-00, 12-01-3-11-37-a-00, 12-01-3-11-38-a-00, 12-01-3-11-38-b-00, 12-01-3-11-38-c-00, 12-01-3-11-4-a-00, 12-01-3-11-4-n-00, 12-01-3-11-40-d-00, 12-01-3-11-41-b-00, 12-01-3-11-43-k-00, 12-01-3-11-44-r-00, 12-01-3-11-45-a-00, 12-01-3-11-45-b-00, 12-01-3-11-45-c-00, 12-01-3-11-45-d-00, 12-01-3-11-45-f-00, 12-01-3-11-46-a-00, 12-01-3-11-46-d-00, 12-01-3-11-46-i-00, 12-01-3-11-46-k-00, 12-01-3-11-46-l-00, 12-01-3-11-46-m-00, 12-01-3-11-46-n-00, 12-01-3-11-47-a-00, 12-01-3-11-47-b-00, 12-01-3-11-49-a-00, 12-01-3-11-49-b-00, 12-01-3-11-49-c-00, 12-01-3-11-49-d-00, 12-01-3-11-5-a-00, 12-01-3-11-5-b-00, 12-01-3-11-5-c-00, 12-01-3-11-5-d-00, 12-01-3-11-5-g-00, 12-01-3-11-50-a-00, 12-01-3-11-50-b-00, 12-01-3-11-51-a-00, 12-01-3-11-53-d-00, 12-01-3-11-53-f-00, 12-01-3-11-54-a-00, 12-01-3-11-56-c-00, 12-01-3-11-56-d-00, 12-01-3-11-56-i-00, 12-01-3-11-57-i-00, 12-01-3-11-58-a-00, 12-01-3-11-58-b-00, 12-01-3-11-58-c-00, 12-01-3-11-58-d-00, 12-01-3-11-59-c-00, 12-01-3-11-59-d-00, 12-01-3-11-59-f-00, 12-01-3-11-59-h-00, 12-01-3-11-59-i-00, 12-01-3-11-6-f-00, 12-01-3-11-60-a-00, 12-01-3-11-7-a-00, 12-01-3-11-7-f-00, 12-01-3-11-7-g-00, 12-01-3-11-7-h-00, 12-01-3-11-7-i-00, 12-01-3-12-144-f-00, 12-01-3-12-144-i-00, 12-01-3-12-161-a-00, 12-01-3-15-111-a-00, 12-01-3-15-111-ax-00, 12-01-3-15-111-b-00, 12-01-3-15-111-c-00, 12-01-3-15-111-d-00, 12-01-3-15-111-dx-00, 12-01-3-15-111-f-00, 12-01-3-15-111-g-00, 12-01-3-15-111-h-00, 12-01-3-15-125-b-00, 12-01-3-15-125-c-00, 12-01-3-15-125-d-00, 12-01-3-15-125-f-00, 12-01-3-15-125-g-00, 12-01-3-15-125-h-00, 12-01-3-15-126-b-00, 12-01-3-15-126-f-00, 12-01-3-15-142-a-00, 12-01-3-15-142-c-00, 12-01-3-15-142-d-00, 12-01-3-15-143-a-00, 12-01-3-15-143-b-00, 12-01-3-15-143-c-00, 12-01-3-15-143-d-00, 12-01-3-15-143-f-00, 12-01-3-15-143-g-00, 12-01-3-15-62-a-00, 12-01-3-15-62-b-00, 12-01-3-15-62-d-00, 12-01-3-15-62-f-00, 12-01-3-15-63-a-00, 12-01-3-15-63-b-00, 12-01-3-15-63-c-00, 12-01-3-15-64-a-00, 12-01-3-15-64-b-00, 12-01-3-15-65-m-00, 12-01-3-15-66-a-00, 12-01-3-15-66-b-00, 12-01-3-15-66-h-00, 12-01-3-15-67-a-00, 12-01-3-15-67-b-00, 12-01-3-15-67-c-00, 12-01-3-15-75-c-00, 12-01-3-15-75-d-00, 12-01-3-15-76-a-00, 12-01-3-15-77-a-00, 12-01-3-15-77-b-00, 12-01-3-15-77-c-00, 12-01-3-15-77-f-00, 12-01-3-15-77-g-00, 12-01-3-15-77-k-00, 12-01-3-15-77-m-00, 12-01-3-15-77-s-00, 12-01-3-15-78-a-00, 12-01-3-15-78-b-00, 12-01-3-15-78-d-00, 12-01-3-15-85-k-00, 12-01-3-15-86-p-00, 12-01-3-15-95-c-00, 12-01-3-15-96-b-00, 12-01-3-15-96-g-00, 12-01-3-15-97-a-00, 12-01-3-15-97-b-00, 12-01-3-15-97-d-00, 12-01-3-15-97-f-00, 12-01-3-15-97-g-00, 12-01-3-15-98-j-00, 12-01-3-15-98-k-00; 12-01-3-11-6-d-00 (część); 12-01-3-11-44-a-00 (część), 12-01-3-11-44-a-00 (część); 12-01-3-11-44-m-00 (część), 12-01-3-11-44-p-00 (część), 12-01-3-11-44-s-00 (część); 12-01-3-11-46-c-00 (część); 12-01-3-11-44-j-00 (część), 12-01-3-11-44-o-00 (część); 12-01-3-15-125-a-00 (część), 12-01-3-15-126-a-00 (część), 12-01-3-15-142-h-00 (część).

Gmina Górzno, obręb Fiałki: 1/1 (część), 305/11 (część); obręb Górzno 2: 53/1 (część), 53/4 (część).

- b) **91E0**: Nadleśnictwo Lidzbark: 07-11-2-12-627 b, f; 07-11-2-12-659-c-00; 07-11-2-12-659-c-00; 07-11-2-16-764-c, g; 07-11-2-16-803-m-00 (fragment); 07-11-2-16-820-o-00;
Nadleśnictwo Brodnica, Leśnictwo Borek: 1b, c, 2c; 5f (część), h (część), i (część), 6h, i; 8b, k, m (część); 10b, c, g; 11b, c, f, j; 12f; 13b, c; 14j, n; 16f; 17a; 18a, b; 26h; 30c (część), d, f; 31d (część), f,

g (część), j, m (część); 33d, f; 34f; 35a; 41c; 43b, c, f, g, h; 44a (część), b (część); 46a (fragment), b, k (fragment), p, w, x; 57f, g; Leśnictwo Górzno: 66 c; 111x, y; 125 i, 126 d, 142 b, f; 144 h;
Gmina Bartniczka, obręb Gutowo: 25/8 (część), 26/24 (część); 23/2 (część);
Gmina Górzno, obręb Zaborowo: 18, 19, 23/1, 30; obręb Fiałki: od 6 do 38, od 47 do 56, 120; 265/1 (część), 267/1 (część); 1/1 (część), 307/1, 348/3 (część), 348/2 (część), 350/2 (część), 350/4, 350/6 (część), 350/7 (część), 350/8 (część), 351/1 (część), 351/2 (część), obręb Górzno 2: 47 (część), 48 (część); 53/4 (część); obręb Górzno 3: 60/10 (część), 70/1 (część);
Gmina Lidzbark Welski, obręb Klonowo, dz. nr: 3/5 (część), 3/4 (część), 4 (część); 22 (część); 25/4 (część), 26, 27 (część);
Gmina Lidzbark Welski, obręb Bryńsk, dz. nr: 53 (część), 56 (część) i 57 (część).

Załącznik nr 6 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie,
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie
z dnia 3 marca 2015 r.

Wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Górzno i Bartniczka, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 Ostoja Lidzbarska PLH280012.

Lp.	Nazwa dokumentu	Wskazanie do zmiany
1.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Górzno uchwalone Uchwałą Nr XXIV/143/2001 Rady Gminy w Górznie z dnia 20.06.2001 r.	Wskazuje się zasadność zaktualizowania studium w części dotyczącej uwarunkowań przyrodniczych poprzez wskazanie przebiegu granic obszaru, celów i przedmiotów ochrony oraz zidentyfikowanych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych dla obszaru Natura 2000. W części dotyczącej kierunków rozwoju przestrzennego oraz ustaleń planów dotyczących sposobów zagospodarowania terenu należy uwzględnić powyższe zagadnienia oraz zaplanowane działania ochronne w celu eliminacji możliwego negatywnego oddziaływania sposobu realizacji dokumentu na siedliska przyrodnicze i siedliska roślin i zwierząt, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000.
2.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grążawy z maja 1998 r. – gmina Bartniczka od 2004 r.	Wskazuje się zasadność zaktualizowania studium w części dotyczącej uwarunkowań przyrodniczych poprzez wskazanie przebiegu granic obszaru, celów i przedmiotów ochrony oraz zidentyfikowanych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych dla obszaru Natura 2000. W części dotyczącej kierunków rozwoju przestrzennego oraz ustaleń planów dotyczących sposobów zagospodarowania terenu należy uwzględnić powyższe zagadnienia oraz zaplanowane działania ochronne w celu eliminacji możliwego negatywnego oddziaływania sposobu realizacji dokumentu na siedliska przyrodnicze i siedliska roślin i zwierząt, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000.

UZASADNIENIE

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Lidzbarska PLH280012 został sporządzony przez sprawującego nadzór nad obszarem na okres 10 lat, w celu ochrony przedmiotów ochrony znajdujących się w jego obrębie. Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, zawierający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ww. ustawy.

Zgodnie z art. 28 ust. 8 cyt. ustawy plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 położonego na terenie więcej niż jednego województwa ustanawiają wspólnie, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru. W przypadku Ostoi Lidzbarskiej zarządzenie wydają wspólnie Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie.

W związku z art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody z planu zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru Natura 2000 wyłączono obszary pokrywające się z rezerwatami przyrody: Czarny Bryńsk, Ostrowy nad Brynicą, Szumny Zdrój im. Kazimierza Sulisławskiego, dla których ustanowiono plany ochrony uwzględniające zakres PZO. Powyższe plany ochrony zostały ustanowione zarządzeniami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy: zarządzenie Nr 0210/13/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 19 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Czarny Bryńsk”; zarządzenie Nr 0210/10/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 29 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Ostrowy nad Brynicą”; zarządzenie Nr 0210/12/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 29 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Szumny Zdrój im. Kazimierza Sulisławskiego”.

Zgodnie z art. 28 ust. 4 cyt. ustawy o ochronie przyrody, w związku z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 r. poz. 1235, ze zm.) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, obwieszczeniem znak: WOPN-OON.6320.105.2013.IMI z dnia 19 lipca 2013 r. podał do publicznej wiadomości informację, że przystąpił do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Lidzbarska PLH280012. Ww. obwieszczenie zostało zamieszczone na stronach internetowych RDOŚ w Olsztynie, RDOŚ w Bydgoszczy i RDOŚ w Warszawie. Jednocześnie poinformowano o możliwości zgłaszania uwag do dokumentacji gromadzonej podczas prac nad sporządzaniem projektu planu zadań ochronnych: w formie pisemnej, do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym.

W trakcie procesu planistycznego przeprowadzono 2 spotkania dyskusyjne, które odbyły się z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy, biorącego udział w tworzeniu dokumentacji do planu zadań ochronnych. Pierwsze spotkanie dyskusyjne odbyło się 7 listopada 2013 roku, drugie przeprowadzono 11 grudnia 2013 roku.

Plan zadań ochronnych opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, ze zm.) oraz zgodnie z zakresem, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ww. ustawy o ochronie przyrody.

Zgodnie z ww. aktami prawnymi dokonano opisu granic obszaru Natura 2000 Ostoja Lidzbarska PLH280012 w formie wektorowej warstwy informacyjnej, w układzie współrzędnych, o którym mowa w § 3 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1247), tj. w Państwowym układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, a także opracowano mapę obszaru.

W trakcie opracowania planu zadań ochronnych zgromadzono, zweryfikowano i uzupełniono informacje o obszarze i przedmiotach ochrony. Za przedmioty ochrony tego obszaru uznano 18 typów siedlisk przyrodniczych: 3140 twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic *Charete*; 3150 starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*; 3160 naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne; 6120 ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*); 6210 murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*); 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*); 6430 ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*); 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*); 7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe); 7120 torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji; 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*); 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk; 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*); 91D0 bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugosphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne; 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe); 91F0 łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*); 91I0 ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*); 91T0 sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*). Przedmiotami ochrony tego obszaru są także następujące gatunki zwierząt: 1355 wydra europejska *Lutra lutra*; oraz gatunki roślin: 1393 sierpowiec błyszczący *Drepanocladus vernicosus*; 1903 lipiennik Loesela *Liparis loeselii*; 1437 leniec bezpodkwiatkowy *Thesium ebracteatum*; 1477 sasanka otwarta *Pulsatilla patens* i 1617 starodub łąkowy *Angelica palustris*.

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych sporządzonym dla obszaru Natura 2000 Ostoja Lidzbarska PLH280012 do przedmiotów ochrony Ostoi należy również siedlisko przyrodnicze typu *7210 torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci*, *Caricetum buxbaumii*, *Schoenetum nigricantis*). Nie jest ono jednak przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 zdefiniowanego na potrzeby niniejszego zarządzenia, ponieważ pojedynczy płat tego siedliska leży w rezerwacie przyrody Czarny Bryńsk, czyli w części obszaru Natura 2000, która została wyłączona z opracowania planu zadań ochronnych.

Oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony dokonano na podstawie dostępnych danych (obowiązujący SDF i dane Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego) oraz badań terenowych. Badania przeprowadzono zgodnie z metodyką stosowaną standardowo dla potrzeb monitoringu gatunków i siedlisk przyrodniczych realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska oraz Instytut Ochrony Przyrody PAN (GIOŚ 2007-2012).

Dokonano także identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony. Główne zagrożenia dla siedlisk stanowią: naturalna eutrofizacja dla siedlisk wodnych, dla siedlisk murawowych zaniechanie użytkowania – koszenia i wypasu, co prowadzi do naturalnej sukcesji w kierunku leśnym. Dla torfowisk zagrożeniami są zasypywanie, przesuszanie, ewolucja biocenotyczna oraz konkurencja z rodzimymi gatunkami wkraczającymi na tak zmieniony teren. Dla siedlisk leśnych problemem jest nadmierne usuwanie posuszu i mała ilość martwego drewna na dnie lasu. Odnotowuje się również zniszczenia powodowane przez roślinożerców – w tym przez zwierzynę łowną. Dla sierpowca błyszczącego, leńca bezpodkwiatkowego, sasanki otwartej i staroduba łąkowego zagrożeniem jest sukcesja biocenotyczna i związana z nią obecność konkurencyjnych gatunków rodzimych. Dla wydry nie stwierdzono żadnych zagrożeń.

Celem planowanych działań ochronnych w obszarze Natura 2000 jest ograniczenie eutrofizacji zbiorników i zachowanie właściwego stanu siedlisk wodnych. Celem ochrony siedlisk murawowych jest ograniczenie sukcesji i przywrócenie ekstensywnej gospodarki. Dla torfowisk celem jest utrzymanie właściwego stanu uwodnienia, ograniczenie sukcesji i utrzymanie otwartego charakteru siedlisk. Dla siedlisk leśnych celem jest poprawa struktury i funkcji siedliska i zwiększenie ilości martwego drewna – są to cele długofalowe, wykraczające poza czas trwania PZO. Dla gatunków zwierząt celem jest utrzymanie obecnego, dobrego stanu zachowania. Dla chronionych gatunków roślin głównym celem jest ograniczenia sukcesji ekologicznej i utrzymanie właściwych, dla poszczególnych gatunków, warunków świetlnych.

Działania z zakresu monitoringu składają się z dwóch elementów. Pierwszy to monitoring hydrologiczny stanu uwodnienia oraz jakości wód jako podstawa do realizacji celów ochrony. Drugi element monitoringu to ocena stanu siedlisk przyrodniczych oraz liczebności gatunków zwierząt i roślin.

Wykonawcy projektu planu zadań ochronnych zweryfikowali stanowisko kumaka nizinnego w Ostoi Lidzbarskiej. Uznano, że w pobliżu tego stanowiska znajduje się również szereg innych potencjalnych miejsc występowania tego gatunku, jednak prawdopodobieństwo, że obejmują przynajmniej 1% populacji krajowej jest bardzo niskie. Na tej podstawie stwierdzono, że populacja kumaka nizinnego w obszarze Natura 2000 jest nieistotna w skali kraju i regionu. Nie dokonano szczegółowych badań liczebności populacji. Obecności stanowisk kumaka nizinnego w obszarze nie potwierdzają również wyniki inwentaryzacji przyrodniczych przeprowadzonych w okresie poprzedzającym prace nad projektem PZO. W związku z tym kumak nizinny nie może być przedmiotem ochrony, o czym decyduje niewielka liczebność populacji lokalnej i liczba siedlisk (pojedyncze stanowisko). Gatunek ten jest względnie liczny w Polsce (szacowana populacja – kilkanaście tysięcy osobników). Jednocześnie jest częstym płazem na terenie Warmii i Mazur (znanych jest kilkaset stanowisk), na tej podstawie uznano, że stanowisko to nie jest ważne dla zachowania gatunku w kraju i regionu. Brak zatem podstaw dla oceny zagrożeń oraz ustalenia celów działań ochronnych dla tego gatunku. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie wystąpił do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z wnioskiem o weryfikację Standardowego Formularza Danych dla obszaru w tym zakresie.

Z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Lidzbarska PLH280012 został również usunięty gatunek motyla – czerwończyk nieparek. W ramach konsultacji społecznych Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy wskazał, że *„uwzględniając powszechność występowania gatunku, a także rozszerzające się spektrum pokarmowe gąsienic nie wydaje się, aby te pojedyncze stanowiska gatunku w obszarze były istotne dla populacji krajowej. Z pewnością populacja nie jest znacząca (str. 27 instrukcji wypełniania SDF - „Populację stanowiącą mniej niż 0,50% populacji krajowej gatunku, poza [szczególnymi] przypadkami (...), uznaje się za nieistotną dla ochrony gatunku w skali kraju i nadaje się ocenę D”*. W związku z powyższym RDOŚ w Olsztynie wystąpił do GDOŚ z korektą wniosku o zmianę SDF w kwestii usunięcia czerwończyka nieparka z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Lidzbarska i zmiany ogólnej oceny gatunku z C na D.

Na funkcjonowanie obszaru Natura 2000 Ostoja Lidzbarska mogą mieć wpływ kierunki działań przedstawionych w następujących dokumentach planistycznych:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Górzno uchwalone Uchwałą Nr XXIV/143/2001 Rady Gminy w Górznie z dnia 20.06.2001 r.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grążawy z maja 1998 r.;
- Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Lidzbark przyjęta Uchwałą Nr XVI/112/08 Rady Miejskiej w Lidzbarku z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Lidzbark;
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Lidzbark przyjęty Uchwałą Nr XL/371/06 Rady Miejskiej w Lidzbarku z dnia 1 czerwca 2006 r. w sprawie przyjęcia Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Lidzbark;
- Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Lubowidz w latach 2005-2015;
- Program ochrony środowiska dla Gminy Lubowidz na lata 2007-2010 z perspektywą na lata 2011-2014;
- Plan Rozwoju Lokalnego dla Gminy Lubowidz na lata 2005-2013;
- Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Lidzbark na lata 2009-2018;
- Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Brodnica na lata 2005-2014.

W wymienionych dokumentach, z wyjątkiem planów urządzania lasu dla Nadleśnictwa Lidzbark i Nadleśnictwa Brodnica, nie znajdują się informacje obejmujące cele i przedmioty ochrony przedmiotowego obszaru Natura 2000. Istnieje zatem potrzeba uaktualnienia studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla gminy Górzno i Bartniczka w części dotyczącej uwarunkowań przyrodniczych poprzez wskazanie przebiegu granic obszaru, celów i przedmiotów ochrony oraz zidentyfikowanych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych dla obszaru Natura 2000.

W części dotyczącej kierunków rozwoju przestrzennego oraz ustaleń planów dotyczących sposobów zagospodarowania terenu należy uwzględnić powyższe zagadnienia oraz zaplanowane działania ochronne w celu eliminacji możliwego negatywnego oddziaływania sposobu realizacji dokumentu na siedliska przyrodnicze i siedliska roślin i zwierząt, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000.

W ramach prac nad sporządzeniem planu zadań ochronnych nie stwierdzono potrzeby opracowania dla obszaru Natura 2000 lub jego części planu ochrony, o którym mowa w art. 29 cyt. ustawy o ochronie przyrody.

W dniu 27 września 2014 r., Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, obwieszczeniem znak: WOPN-OON.082.031.2014.WS.AB podał do publicznej wiadomości informację o możliwości złożenia uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Lidzbarska PLH280012. Informacja została opublikowana w prasie lokalnej w dniu 27 września 2014 r. („Gazeta Wyborcza”), na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Olsztynie (od 25.09.2014 r. do 24.10.2014 r.), RDOŚ w Bydgoszczy, RDOŚ w Warszawie (od 29.09.2014 r. do 20.10.2014 r.) oraz na tablicach ogłoszeń właściwych terytorialnie urzędów gmin i starostw, także na stronach internetowych RDOŚ w Olsztynie i RDOŚ w Bydgoszczy.

W związku z udziałem społeczeństwa, zgłoszono następujące uwagi do projektu planu zadań ochronnych:

I Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

1. *Uwaga do dokumentacji PZO, do tabeli. 1.5 „Ustalenie przedmiotów ochrony”. Zgodnie z aktualnym Standardowym Formularzem Danych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Lidzbarska kumak nizinny jest przedmiotem ochrony tego obszaru.*
2. *W załączniku nr 3 do zarządzenia „Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń...” oraz załącznika nr 4 „Cele działań ochronnych...” nie wymieniono kumaka nizinnego, który zgodnie z aktualnym Standardowym Formularzem Danych stanowi przedmiot ochrony obszaru.*

Uwagi uwzględniono. Pismem WOPN-OON.082.01.18.2014.AB z 29 sierpnia 2014 r. przekazano do GDOŚ wnioski o zmianę Standardowego Formularza Danych dla obszaru Ostoja Lidzbarska PLH280012, w tym zawnioskowano o zmianę statusu ochrony dla kumaka nizinnego z C na D.

W zarządzeniu, w załącznikach nr 3 i 4 wskazano, że brak jest podstaw dla oceny zagrożeń oraz określenia celów działań ochronnych z uwagi na nieistotną wielkość populacji gatunku w obszarze.

3. *Uwaga do załącznika nr 1 zarządzenia obejmującego opis granic obszaru Natura 2000. Wpisano złe współrzędne załamania granicy. Należy usunąć współrzędne opisujące wyłączenia fragmentów z obszaru Natura 2000.*
4. *Uwaga do załącznika nr 2 zarządzenia „Mapa obszaru Natura 2000 Ostoja Lidzbarska PLH280012”. Na załączniku graficznym nie powinny znajdować się fragmenty obszaru wyłączane ze sporządzania PZO.*

Uwagi odrzucono. Zgodnie z § 1 ust. 1 zarządzenia niniejszy plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Lidzbarska PLH280012, zwanego dalej „obszarem Natura 2000”, obejmuje obszar Natura 2000 z wyłączeniem pokrywających się z nim w części rezerwatów przyrody: Czarny Bryńsk, Ostrowy nad Brynicą, Szumny Zdrój im. Kazimierza Sulisławskiego, dla których ustanowiono plany ochrony z zakresem PZO. Zatem wszystkie dalsze zapisy zarządzenia odnoszą się do tak zdefiniowanego – częściowego – obszaru Natura 2000. Skoro § 2 mówi, że załącznik nr 1 do zarządzenia zawiera opis granic obszaru Natura 2000, to powinien on zawierać opis granic wcześniej zdefiniowanego „obszaru Natura 2000”, a więc z wyłączeniami terytorialnymi 3 rezerwatów przyrody. Analogicznie mapa „obszaru Natura 2000”, o której mowa w § 3 zarządzenia, zawarta w załączniku nr 2 do zarządzenia. Znajduje to potwierdzenie w opinii Biura Prawnego Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska znak BP.02.111.2014.MC z 30 grudnia 2014 r. Mianowicie, „zamiarem projektodawcy, formułującego w tak sposób wytyczne (warunki) dotyczące sposobu opracowania projektu aktu prawa miejscowego, było zawężenie czynności wskazanych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, wyłącznie do obszaru lub części obszaru Natura 2000, dla którego opracowywany jest projektu planu zadań ochronnych”.

5. *W tytułach wszystkich załączników do zarządzenia proszę dodać nazwę obszaru Natura 2000, którego dotyczy zarządzenie.*

Uwagę uwzględniono. W tytułach załączników do zarządzenia dodano nazwę i kod obszaru Natura 2000 objętego PZO.

6. *W zarządzeniu i dokumentacji PZO znajduje się nieprawidłowa nazwa kodu I01 „Nierodzone gatunki zaborcze”.*

Uwagę uwzględniono. Poprawiono nazwę zagrożenia zgodnie z instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000: „Obce gatunki inwazyjne”.

7. *Uwagi do tabeli nr 4 w dokumentacji oraz do załącznika nr 3 zarządzenia „Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń...”. Z czego wynika brak istniejących zagrożeń dla siedliska 3160 oraz gatunków zwierząt 1355 i 1060, a także z czego wynika nieznane zagrożenie lub nacisk dla siedliska 6430?*

Uwagi uwzględniono. Siedlisko 3160 oraz gatunki zwierząt 1355 i 1060 znajdują się we właściwym stanie ochrony, co świadczy o tym, że presja czynników wewnętrznych i zewnętrznych oddziałujących na wskazane przedmioty ochrony jest nieistotna. Nieznane zagrożenie lub nacisk w stosunku do siedliska 6430 wynika z niewystarczającej wiedzy o stanowisku tego przedmiotu ochrony (nie odnaleziono stanowiska tego siedliska w obszarze Natura 2000 podczas prac terenowych na etapie opracowania projektu PZO).

8. *Cele zadań ochronnych powinny być sformułowane w taki sposób, aby były mierzalne, zrozumiałe i określały perspektywę czasową ich realizacji.*

Uwagę uwzględniono. Zmodyfikowano zapisy dot. celów ochrony dla wszystkich przedmiotów ochrony objętych PZO.

9. *Uwaga do załącznika nr 5 „Działania ochronne” do zarządzenia. Proszę podać terminy realizacji działań ochronnych.*

Uwagę uwzględniono. Wszystkie działania uzupełniono o terminy, w których będą realizowane.

10. *Działania ochronne przedstawione w planie zadań ochronnych powinny przybierać formę „aktywną” wskazującą na wykonanie działania, czynności. Tam gdzie to możliwe, należy spróbować zamienić „bierny” sposób ochrony na „aktywny”.*

Uwagę uwzględniono. Zmodyfikowano treść działań, określonych jako np. „utrzymanie sposobu użytkowania...”, „pozostawianie martwych drzew...” dla siedlisk 3160, 7110, 7120, 7140, 9170, 91D0, 91E0, 91F0 oraz gatunków roślin: 1437, 1477 i zwierząt – 1060 Wprowadzono zapisy, np. „Modyfikacja metod gospodarowania w zlewni jezior poprzez...” lub „Zapobiegnięcie skutkowi w postaci zubożenia zasobów martwego drewna poprzez...”

11. *Dot. fakultatywnych działań ochronnych dla siedlisk 6120 i 6210. Należy rozważyć modyfikację zapisów dot. wysokości koszenia. Przy obecnych zapisach nie wskazano dolnej granicy na jaką można prowadzić wykaszanie. Dlatego może dochodzić do zbyt niskiego koszenia co może mieć niekorzystny wpływ na siedlisko. Zaproponowano wprowadzenie przedziału 5-10 cm.*

Uwagę uwzględniono. Zbyt niskie koszenie może prowadzić do zubożenia składu florystycznego tych zbiorowisk, a tym samym do utraty specyficznej struktury siedlisk. W rezultacie, utrzymanie takiego zapisu może negatywnie wpływać na stan ochrony muraw ciepłolubnych.

12. *W związku z wspólnym stanowiskiem GDOŚ i ARiMR w kwestii działań obligatoryjnych i fakultatywnych wprowadzanych do zarządzeń PZO, proszę o rozważenie potrzeby wprowadzenia działania ochronnego w postaci użytkowania kośnego dla siedliska 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska.*

Uwagę uwzględniono. Spośród siedlisk przyrodniczych o charakterze torfowiskowym, które położone są w obszarze Natura 2000 Ostoja Lidzbarska, jedynie siedliska 7230 i 7140 objęte są wsparciem finansowym w zamian za ekstensywne użytkowanie kośne. W związku z tym dopisano działania obligatoryjne i fakultatywne dla siedliska 7140 zgodne z programami rolnośrodowiskowymi. Jednocześnie, biorąc pod uwagę wymogi wariantu, do którego zalicza się ww. siedliska, doprecyzowano istniejące działanie fakultatywne dla siedliska 7230.

13. *Uwaga do działania polegającego na ograniczeniu odpływu wody z siedliska 91D0. Zakres działania nie wskazuje w jaki sposób będzie ono realizowane np. poprzez montaż zastawek,*

progów piętrzących. Uwagę uwzględniono. Działanie przeniesiono do części dotyczącej uzupełnienia stanu wiedzy oraz zmodyfikowano jego treść. Wskazano, że przed podjęciem decyzji o wykonaniu urządzenia do ograniczenia odpływu wody z siedliska należy przeprowadzić specjalistyczne badania hydrobiologiczne. Jednocześnie zmodyfikowano cel działań ochronnych dla siedliska 91D0 dotyczący ograniczenia odpływu wód z siedliska.

14. *Uwaga dotycząca monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony. Z obecnego brzmienia tych zapisów wynika, że oceniany będzie stan zachowania siedlisk, jakkolwiek takie pojęcie nie funkcjonuje w monitoringu GIOŚ.*

Uwagę uwzględniono. Zmodyfikowano zapisy dot. monitoringu stanu ochrony w odniesieniu do wszystkich przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. Poprawiono wskazany zapis na „stan ochrony” siedliska lub gatunku.

15. *Uwaga do załącznika nr 6 do zarządzenia „Wskazania do zamian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego...”. Dlaczego nie przedstawiono konkretnych propozycji zmian do obowiązujących studiów uwarunkowań i przestrzennego zagospodarowania dla gmin Górzno i Bartniczka?*

Wyjaśnienie. Nie dokonano zmiany wskazań do istniejących dokumentów planistycznych. Zgodnie bowiem ze stanowiskiem GDOŚ (wyrażonym w pkt. 4 wytycznych z 23 września 2014 r. dot. ustaleń do wybranych treści zarządzeń w sprawie PZO) informacja o zmianie w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, itd., powinna mieć raczej charakter wskazania, a nie gotowego zapisu. Studium jest dokumentem, którego strategiczny charakter wyznacza ramy rozwoju gminy, w odróżnieniu jednak do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ma on jedynie charakter wytycznych. Tym samym nie precyzuje konkretnych działań inwestycyjnych. Zatem zakres szczegółowości informacji jest bardziej ogólny niż w miejscowym planie. O sposobie w jakim zostaną wzięte pod uwagę ustalenia PZO zdecyduje przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko podczas dokonywania zmian dokumentu. Sporządzona zostanie prognoza oddziaływania na środowisko, której zakres zostanie uzgodniony z RDOŚ.

16. *Uwaga do uzasadnienia zarządzenia PZO. Proszę o rozważenie możliwości uzupełnienia stanu wiedzy dla kumaka nizinnego zamiast wykreślenia tego gatunku z przedmiotów ochrony obszaru. O usunięciu kumaka ma decydować niska liczebność jego populacji, ale nie dokonywano szczegółowych badań tej liczebności, wskazano, że w obszarze znajduje się pojedyncze stanowisko, lecz w zdaniu poprzedzającym wskazano istnienie innych potencjalnych miejsc występowania tego gatunku.*

Uwagę uwzględniono częściowo. Dane przekazane przez wykonawców projektu PZO (2013 r.) oraz przez Wojewódzki Zespół Specjalistyczny (2009 r.) wskazują na istnienie pojedynczego stanowiska kumaka nizinnego. Większej liczby stanowisk kumaka w obszarze nie potwierdzają również wyniki inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzonej przez BULiGL w 2009 r. oraz dane z inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzonej w lasach RDLP w Olsztynie i części RDLP w Białymstoku w latach 2006-2008. Biorąc pod uwagę fakt, iż gatunek ten jest względnie liczny płazem występującym w Polsce (szacowana populacja- kilkanaście tysięcy osobników – informacje własne), jednocześnie jest częstym płazem na terenie Warmii i Mazur (znanych jest kilkaset stanowisk- informacje własne), uznano, że pojedyncze stanowisko nie ma znaczenia dla zachowania gatunku w kraju i w regionie. Wprawdzie wykonawcy projektu PZO stwierdzili, że w pobliżu tego stanowiska znajdują się potencjalne miejsca występowania tego gatunku, nie są to jednak dane zweryfikowane. Nie ulega wątpliwości, że w rozpatrywanym obszarze Natura 2000 znajdują się siedliska kumaka nizinnego, jednak prawdopodobieństwo, że obejmują przynajmniej 0,5% populacji krajowej jest niskie. Na tej podstawie stwierdzono, że populacja kumaka nizinnego w obszarze Natura 2000 jest nieistotna w skali kraju i regionu. Rozwinięto uzasadnienie zarządzenia dotyczące powyższej kwestii.

II Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

1. *Według Ministerstwa Środowiska w podstawie prawnej zarządzenia należy podać jedynie art. 28 ust. 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.*

Uwagę uwzględniono. Zmieniono podstawę prawną poprzez dodanie do art. 28 „ust. 8” przy jednoczesnym usunięciu „ust. 5”. Zgodnie bowiem ze wskazanym przepisem prawnym plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 położonego na terenie więcej niż jednego województwa

ustanawiają wspólnie, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru.

2. *Z jakiego powodu w zarządzeniu (§ 1 ust. 2) wyłącza się w prac nad PZO części, a nie całość wyszczególnionych rezerwatów przyrody?*

Uwagę uwzględniono. Z treści § 1 ust. 2 wynika, że nie sporządza się PZO dla tej części obszaru Natura 2000, która pokrywa się z granicami rezerwatów przyrody, dla których ustanowiono plany ochrony posiadające zakres PZO. Dla wykluczenia wątpliwości zapis zmieniono poprzez usunięcie zwrotu „w części”.

3. *W załączniku nr 1 do zarządzenia błędnie podano opis granic (wg danych RDOŚ w Bydgoszczy liczba Lp. powinna wynosić 1 157, X- Y).*

Uwagę odrzucono. Zgodnie z § 1 ust. 1 zarządzenia niniejszy plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Lidzbarska PLH280012, zwanego dalej „obszarem Natura 2000”, obejmuje obszar Natura 2000 z wyłączeniem pokrywających się z nim w części rezerwatów przyrody: Czarny Bryńsk, Ostrowy nad Brynicą, Szumny Zdrój im. Kazimierza Sulisławskiego, dla których ustanowiono plany ochrony z zakresem PZO. Zatem wszystkie dalsze zapisy zarządzenia odnoszą się do tak zdefiniowanego – częściowego – obszaru Natura 2000. Skoro § 2 mówi, że załącznik nr 1 do zarządzenia zawiera opis granic obszaru Natura 2000, to powinien on zawierać opis granic wcześniej zdefiniowanego „obszaru Natura 2000”, a więc z wyłączeniami terytorialnymi 3 rezerwatów przyrody. Analogicznie mapa „obszaru Natura 2000”, o której mowa w § 3 zarządzenia, zawarta w załączniku nr 2 do zarządzenia. Znajduje to potwierdzenie w opinii Biura Prawnego Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska znak BP.02.111.2014.MC z 30 grudnia 2014 r. Mianowicie, „zamiarem projektodawcy, formułującego w tak sposób wytyczne (warunki) dotyczące sposobu opracowania projektu aktu prawa miejscowego, było zawężenie czynności wskazanych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, wyłącznie do obszaru lub części obszaru Natura 2000, dla którego opracowywany jest projektu planu zadań ochronnych”.

4. *Proponuję wprowadzić następujący zapis działań związanych z ochroną czynną siedlisk łąkowych i muraw (*6120, *6210, 6410, 6510): Obligatoryjne: Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych. Zachowanie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków stanowiących przedmioty ochrony położonych na trwałych użytkach zielonych. Fakultatywne: Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska (np. łąk świeżych 6510). Zapisy sformułowano zgodnie z wytycznymi GDOŚ. Ponadto wydaje się, że wpisanie konkretnych działań, które w przeszłości mogą być nieznacznie różne od zapisów programów rolnośrodowiskowych, może ograniczać finansowanie działań ochronnych w ramach tego programu lub wymuszać zmianę zarządzenia.*

Uwagę uwzględniono częściowo. Zmodyfikowano zapisy dot. działań obligatoryjnych i fakultatywnych dla siedlisk 6120, 6210, 6410 i 6510 zgodnie z wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska zawartymi w piśmie DON-WZ.600.8.2012.SŚ z 9 marca 2012 r. W odniesieniu do działań obligatoryjnych dla ww. siedlisk uznano, że sformułowanie obejmujące zachowanie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 nie będzie odzwierciedlać stanu faktycznego. W obrębie danych siedlisk przyrodniczych nie stwierdzono stanowisk gatunków roślin stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000. Wyjątkiem od tego jest siedlisko 9110, na którym znajduje się kilka stanowisk leńca bezpodkwiatowego.

W odniesieniu do działań fakultatywnych uznano, że nie powinno się uzależniać wykonania działań ochronnych od aktualnie obowiązującego PROW. Wynika to z następujących powodów:

1. Plan zadań ochronnych posiada dłuższą perspektywę czasową niż PROW, co pociąga za sobą ryzyko, że przy braku aktualnego PROW nie będą znane, a tym samym wykonywane konkretne działania ochronne.

2. Z punktu widzenia ochrony obszaru Natura 2000 formułowane działania powinny uwzględniać przede wszystkim potrzeby chronionych siedlisk. W celu umożliwienia rolnikom przystąpienia do programów rolnośrodowiskowych zakres działań ochronnych powinien pokrywać się przynajmniej częściowo z PROW. Nie oznacza to jednak, że działania fakultatywne powinny wynikać bezpośrednio z zapisów programów rolno środowiskowych. W związku z tym utrzymano dotychczasowe zapisy działań fakultatywnych.

- Zapis należy usunąć. Jasno wskazuje się, że na przedmiotowym terenie należy zachować użytki zielone - czyli wyklucza się prowadzenie oznaczonych w niniejszym punkcie działań. Jest to też jakaś forma zakazu, zatem przedmiotowy zapis nie powinien być ujmowany w PZO.*

Uwagę uwzględniono. Usunięto zakwestionowane zapisy występujące w działaniach nr: 4, 7, 10 i 13.

- Działania nr 5 i 8 będą realizowane na gruntach rolnych - czyli należy je zaliczyć do działań fakultatywnych.*

Uwagę uwzględniono. Działanie nr 5 obejmujące usunięcie drzew i krzewów z płatów siedliska 6120 ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe przeniesiono do działania nr 4 – działań fakultatywnych. Poprzez analogię przeniesiono działanie nr 8 do działania nr 7.

- Jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie pozostawić jedynie zapis „Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem” (dotyczy m.in. pkt 2-13 załącznika 5 zarządzenia). Nie należy wpisywać RDOŚ, w każdej rubryce jako podmiot odpowiedzialny za realizację zadania.*

Uwagę uwzględniono. Zmodyfikowano treść kolumny „Podmiot odpowiedzialny za wykonanie”. Proponowany zapis będzie miał zastosowanie w stosunku do gospodarstw rolnych korzystających z programów wsparcia – głównie programów rolnośrodowiskowych. Zatem będzie on odpowiedni dla działań fakultatywnych realizowanych na trwałych użytkach zielonych w obrębie siedlisk 6120, 6210, 6410 i 6510, a także na torfowiskach. Zaproponowany zapis został dodany do działań nr: 4, 7, 10 i 13. W stosunku do działań obligatoryjnych dla ww. siedlisk oraz dla siedliska 3160 wprowadzono zapis „wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000”, ponieważ dla tego rodzaju działań nie obowiązują obecnie żadne programy wsparcia finansowego, za wyjątkiem dopłat bezpośrednich nie mających związku z programami rolnośrodowiskowymi. Zapis uwzględniono dla pozostałych siedlisk, znajdujących się na terenach prywatnych nie zarządzanych przez Lasy Państwowe.

- Na gruntach Lasów Państwowych, podmiotem odpowiedzialnym za realizację zadania powinien być jedynie właściwy miejscowo nadleśniczy, nie zaś RDOŚ.*

Uwagę uwzględniono częściowo. Opinia ta jest zbieżna ze stanowiskiem Ministra Środowiska wyrażonym w piśmie DP-074-/21460/14/JJ z 29 maja 2014 r. „co do zasady podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie działań ochronnych na obszarze Natura 2000 powinien być organ sprawujący nadzór nad tym obszarem, czyli z reguły regionalny dyrektor ochrony środowiska, lub właściwy miejscowo nadleśniczy na terenach zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, na którym znajduje się obszar Natura 2000, o czym stanowi art. 32 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody”. Zgodnie jednak z art. 32 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody na terenie zarządzanym przez Lasy Państwowe, na którym znajduje się obszar Natura 2000, zadania w zakresie ochrony przyrody wykonuje samodzielnie miejscowy nadleśniczy, zgodnie z ustaleniami planu urządzania lasu. Przyjęto zatem, że podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie działań wykraczających poza PUL będzie właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z właściwym miejscowo regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, natomiast właściciele działek prywatnych będą wykonywać działania na podstawie porozumienia zawartego z właściwym miejscowo regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Zmodyfikowano zapisy w kolumnie „podmiot odpowiedzialny za wykonanie” dla działań nr: 15, 19, 24-27, 29-30, 32-38.

- Nie należy wprowadzać zakazów, a jedynie działania ochronne.*

Wyjaśnienie. W opinii RDOŚ w Olsztynie ograniczenie stosowania zanęt wędkarskich w obrębie jezior nie stanowi przekroczenia delegacji ustawowej, ponieważ w rezultacie omawiane działanie nie zakazuje zanęcania, a jedynie określa górną granicę stosowania zanęt w przeliczeniu na wędkarza.

- Dla siedliska 3160 (Lp. 2 w zał. 5 zarządzenia) sformułowane działania ochronne zawierają zakazy (np. ograniczenie stosowania nawozów). Mając na uwadze, że działalność gospodarzca w bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika może potencjalnie mieć wpływ na siedliska, należałoby wskazać jedynie jako zadanie ochronne np. „Ekstensywne użytkowanie gruntów*

rolnych w pasie 10 m od zbiornika” oraz podmiot odpowiedzialny: „Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem”. Ponadto nie jest jasne w jakim zakresie może być prowadzona gospodarka wędkarska/rybacka, na jakiej podstawie jako podmiot odpowiedzialny wpisano PZW Toruń? Są to grunty prywatne. Należałoby zweryfikować czy ww. działalność w ogóle jest prowadzona. Zapis dotyczący ograniczeń w stosowaniu zanęt należy usunąć lub zweryfikować.

Uwagę uwzględniono. Zmodyfikowano działania ochronne dla siedliska 3160. Zdaniem RDOŚ w Olsztynie wprowadzenie limitu w stosowaniu zanęt wędkarskich nie jest zakazem, bowiem dopuszcza wędkarstwo jako formę aktywności. Wykreślono również PZW Toruń, który obecnie nie jest użytkownikiem rybackim jez. Piaseczenko (dz. nr 167/1, obręb Klonowo, gmina Lidzbark). Ze względu na zaznaczającą się presję wędkarstwa zaplanowano ograniczenie stosowania zanęt do ilości 0,5 kg na wędkarza jednorazowo. Usunięto zapis dot. stosowania nawożenia i sposobu prowadzenia orki poza pasem 10 m od linii brzegowej jeziora. Dodano zaproponowany zapis dot. ekstensywnego użytkowania gruntów rolnych w pasie 10 m od zbiornika. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację opisywanego działania będzie „wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem”.

- 11. Przy usuwaniu nalotów z torfowisk zapisano np. „- ścinka z usunięciem biomasy po ok. 30% powierzchni na rok”. Nie jest jasne o jaką powierzchnię chodzi (pojedynczych płatów, powierzchnię całego siedliska) i dlaczego przyjęto takie kryterium? W ocenie tut. organu nie ma znaczenia jaka powierzchnia będzie w danym roku wykonana. Bardziej istotne jest aby prace zostały zrealizowane w konkretnej perspektywie czasowej, np. w ciągu 5 lat. Ponadto wskazany termin ich wykonania powinien być znacznie szerszy np. od września do marca. Biorąc pod uwagę panujące w ostatnich latach warunki atmosferyczne, może nie być możliwe wykonanie zadań przy oczekiwaniu zmarzniętej powierzchni gruntu itp. Należy zwrócić uwagę, że jako termin wskazano przełom roku, co aktualnie znacznie utrudnia realizację zadania przez jednostki budżetowe, jeżeli byłyby one wykonawcą działań ochronnych.*

Uwagę uwzględniono. Zapis dotyczący powierzchni odnosi się do płatów siedliska, z których co roku z powierzchni ok. 30% powinien zostać usunięty nalot drzew i krzewów. Przy założeniu, że prace będą wykonywane systematycznie, zostaną one zrealizowane w perspektywie np. 3-4 lat. Zmieniono zakres działania. Zmodyfikowany zapis brzmi: „Usuwanie nalotu drzew i krzewów z płatów siedliska. Ścinka wykonywana na powierzchni co najmniej 30%, co roku inna, aż do odkrzewienia całego płatu. Biomase usuwać poza siedlisko. Termin wykonania od września do marca. W ramach działania zachować krzewy bagna zwyczajnego i borówki bagiennej (typowe dla siedliska)”.

- 12. Przy określaniu właściwego sposobu użytkowania zlewni wprowadzono zapisy dotyczące rodzaju zrywki. W ocenie tut. organu nie wydaje się aby sposób prowadzenia zrywki miał wpływ na stan torfowiska.*

Uwagę odrzucono. W działaniach dotyczących sposobów użytkowania zlewni wskazano na zrywkę nasiębierną z minimalizacją naruszenia pokrywy glebowej. Ponieważ w jej trakcie ogranicza się uszkodzenie powierzchni gleby jedynie do zniszczeń powodowanych przez koła ciągnika (ugniatanie gleby) jest ona korzystniejsza niż zrywka wleczona czy półpodwieszona. Naruszenie powierzchni gleby może powodować procesy erozyjne i wymywanie gleby w sytuacjach np. ulewnych deszczy, co w przypadku stref bezpośrednio przyległych do jezior czy torfowisk może powodować dodatkowe zasilenie w materię organiczną.

- 13. Na czym ma polegać ograniczenie presji bobra względem siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin. Powinno być jasno zapisane, że dopuszcza się np. rozbiórkę tam lub montaż rur przelewowych oraz należy wskazać czy dopuszcza się prowadzenie odstrzałów. Działanie będzie realizowane na gruntach rolnych - czyli należy wskazać że jest ono fakultatywne.*

Uwagę uwzględniono częściowo. Zastąpiono dotychczasowy zapis na następujący „Obniżanie poziomu piętrzenia wody (rozbiórka tam, syfony przelewowe), ewentualny odłów lub odstrzał osobników bobra – w celu ograniczenia presji wywieranej przez bobra europejskiego. W przypadku konfliktu między ochroną siedliska przyrodniczego, a ochroną bobra, pierwszeństwo ochrony należy przyznać siedlisku”. Zaproponowane działania nie mają charakteru gospodarki rolnej i nie dotyczą działek będących gruntami rolnymi. Prace będą wykonywane w obrębie rzek i rowów melioracyjnych.

14. *Przy siedlisku 9170 (pkt 25 zarządzenia) niezrozumiały jest zapis, że przy odnawianiu sosny sugerowane są rębnie lb i lc, zamiast la. Lasy sosnowe nie będą stanowić siedliska 9170 i nie są przedmiotem PZO.*

Uwagę uwzględniono. Wskazany zapis został usunięty z zakresu działania.

15. *W dokumentacji przy opisie siedlisk nie odniesiono się do kwestii naturalnych zasięgów Św. i Md. Z aktualnych zapisów można wywnioskować, że toleruje się występowanie tych gatunków na siedlisku 9170 oraz świerka na siedlisku 91D0. Należałoby te kwestie dodatkowo uzasadnić. Zapisano również, że dopuszcza się udział Md w składzie upraw, co w ocenie tut. organu powinno być niedopuszczalne.*

Uwagę uwzględniono. Usunięto zapisy dotyczące dopuszczalnego udziału modrzewia i świerka w siedlisku 9170 oraz świerka na siedlisku 91D0. Pomimo iż oba siedliska są zbiorowiskami wielowarstwowymi i wielogatunkowymi, udział modrzewia i świerka w drzewostanach grądu i borze bagiennym jest niepożądanym (np. Matuszkiewicz J.M. (red.). 2007. Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski. PAN. Warszawa).

16. *Przy określaniu monitoringu dla siedlisk 3140 i 3150 należy wskazać, że ma on być przeprowadzany na podstawie metodyki GIOŚ stosowanej w ramach PMS. Metodyka GIOŚ jest podstawą do określania stanu ochrony siedliska. Jeżeli wymagane są inne pomiary należy je wymienić i uzasadnić zależności pomiędzy wskazanymi badaniami, a stanem siedliska.*

Uwagę uwzględniono. Zmodyfikowano treść działań obejmujących monitoring stanu ochrony dla wskazanych siedlisk, odwołując się do metodyki GIOŚ.

17. *Przy działaniach dotyczących gatunków chronionych roślin nie powinno się wprowadzać zapisu, że prace powinny być prowadzone pod nadzorem botanika. Jest to daleko idące ograniczenie i dodatkowy koszt przy realizacji zadania. Wątpliwa jest konieczność prowadzenia nadzoru np. gdy prace są prowadzone zimą. Podmiot realizujący zapisy PZO powinien samodzielnie zdecydować, kiedy taki nadzór jest konieczny.*

Uwagę uwzględniono częściowo. Usunięto zapisy dotyczące udziału botanika w zaplanowanych działaniach ochronnych. Prace te będą wykonywane poza okresem wegetacyjnym gatunków roślin objętych ochroną, wobec tego istnieje niewielkie ryzyko zniszczenia osobników. Niemniej dodano zapis „zalecane wykonanie działania po uzyskaniu wcześniejszej opinii eksperckiej”, który nie obciąża nadzoru nad realizacją prac przez eksperta, pozostawia dowolność w zakresie jej osiągnięcia, jednakże może pozwolić na doprecyzowanie na gruncie zakresu prac.

18. *W załączniku nr 6 zarządzenia wskazania proponują rozpocząć od sformułowania „wskazuje się zasadność zaktualizowania .....”.*

Uwagę uwzględniono. Zmodyfikowano dotychczasowe zapisy zgodnie z uwagą.

19. *W pierwszym akapicie uzasadnienia do zarządzenia przywołać należy również art. 28 ust. 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.*

Uwagę uwzględniono. Uzupełniono uzasadnienie o przywołanie art. 28 ust. 8 ustawy o ochronie przyrody oraz wskazanie organów ustanawiających plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Lidzbarska.

20. *W uzasadnieniu do zarządzenia nie przedstawiono informacji o zapewnieniu udziału społeczeństwa w pracach nad PZO przez RDOŚ w Bydgoszczy.*

Uwagę uwzględniono. Uzupełniono zapisy odnoszące się do sposobu zapewnienia udziału społeczeństwa w postępowaniu w województwie kujawsko-pomorskim, a także w mazowieckim.

21. *W ostatnim akapicie uzasadnienia nie wyszczególniono Wojewody Kujawsko-Pomorskiego.*

Uwagę uwzględniono. Uzasadnienie uzupełniono – dopisano Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego i Wojewodę Mazowieckiego. Przedmiotowy obszar Natura 2000 położony jest w województwach: warmińsko-mazurskim, kujawsko-pomorskim i mazowieckim. Dlatego zarządzenie w sprawie ustanowienia obszaru Natura 2000 powinno zostać uzgodnione przez właściwych terytorialnych wojewodów.

22. *Proszę wyjaśnić ilość stanowisk czerwończyka nieparka (na str. 32 dokumentacji podaje się 5 stanowisk, na str. 57 mowa o 2 potencjalnych stanowiskach).*

Wyjaśnienie. Po ponownym przeanalizowaniu danych wskazuje się, że liczba stanowisk czerwończyka nieparka w obszarze Natura 2000 wynosi 4. Dodatkowe jedno stanowisko tego gatunku położone jest

poza obszarem Natura 2000. Informacja o lokalizacji 5 stanowisk motyla wynikała z błędnego odczytania atrybutów danych wektorowych przekazanych przez wykonawcę projektu PZO. Informacja o potencjalnych stanowiskach czerwończyka jest informacją dodatkową i nie ma wpływu na podawaną liczbę stanowisk tego gatunku w obszarze Natura 2000.

23. *W pierwszej kolejności należy przeanalizować zasadność utrzymania czerwończyka nieparka jako przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000. Zgodnie z przedstawionymi wynikami na terenie obszaru stwierdzono pojedyncze stanowiska tego gatunku, a populacja szacowana jest na ok. 100 os. Uwzględniając powszechność występowania gatunku, a także rozszerzające się spektrum pokarmowe gąsienic nie wydaje się, aby te pojedyncze stanowiska gatunku w obszarze były istotne dla populacji krajowej. Z pewnością populacja nie jest znacząca (str. 27 instrukcji wypełniania SDF - „Populację stanowiącą mniej niż 0,50% populacji krajowej gatunku, poza [szczególnymi] przypadkami (...), uznaje się za nieistotną dla ochrony gatunku w skali kraju i nadaje się ocenę D”.; proszę porównać również z pismem GDOŚ z dnia 1 sierpnia 2012 r., znak: DON-WZ.600.17.2012.ŁR - populacja czerwończyka nieparka również nie spełnia wymogów wskazanych przez GDOŚ). Jednocześnie „opis uzasadniający nadanie oceny dla każdego gatunku wraz ze wskazaniem materiałów źródłowych, na których oparto ocenę musi być zawarty w punkcie 4.2. SDF „Wartość przyrodnicza i znaczenie”. Szczególnie ważne jest to w przypadku przyznawania nielicznej populacji oceny C na podstawie wiedzy eksperckiej (izolowane stanowisko podgatunku, łącznik między populacjami, populacja reliktowa, wyjątkowo wysokie zagęszczenie itp.). Proszę porównać też z aktualną informacją zawartą o gatunku w: Buszko, Masłowski. 2008. Motyle dzienne Polski. Utrzymanie zawyżonych ocen dla populacji czerwończyka nieparka jest obecnie nieuzasadnione (populacja krajowa jest liczna i powszechnie występująca, zasiedlająca kolejne siedliska, w tym bardziej suche), a przygotowanie PZO to najlepszy okres, aby to skorygować. Jednocześnie należy przedstawić nowy SDF uzasadniający wszystkie „częstkowe” oceny i ocenę ogólną populacji.*

Uwagi uwzględniono. Przeanalizowano dostępne dane, w tym przekazane przez wykonawców projektu PZO i dane przekazane przez Wojewódzki Zespół Specjalistyczny w 2009 r., w konsekwencji przychylnie się do wniosku o zmianę ogólnej oceny gatunku z C na D. Zmieniono zapisy w zarządzeniu – w załącznikach nr 3 i 4 wskazano, że brak jest podstaw dla oceny zagrożeń oraz określenia celów działań ochronnych z uwagi na nieistotną wielkość populacji gatunku w obszarze. RDOŚ w Olsztynie wystąpi do GDOŚ z korektą wniosku o zmianę SDF w kwestii usunięcia czerwończyka nieparka z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Lidzbarska.

24. *Str. 190-191 dokumentacji – RDOŚ Olsztyn będzie wykonywał działania na terenie woj. kujawsko-pomorskiego (gm. Bartniczka)? Proszę ponownie przeanalizować zasadność oceny populacji czerwończyka nieparka i prowadzenia działań ochronnych. Jednocześnie (nawet przy założeniu utrzymania gatunku jako przedmiotu ochrony) o wiele bardziej zasadna (w miejsce proponowanych działań ochronny czynnej) jest ochrona zachowawcza (bierna) i/lub ochrona potencjalnych siedlisk poprzez utrzymanie siedlisk przyrodniczych, np. 6510.*

Wyjaśnienie. Nie ulega wątpliwości, że działania ochronne w granicach województwa prowadzi właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska. Omyłkowo wpisano RDOŚ w Olsztynie zamiast RDOŚ w Bydgoszczy. Dokonano ponownej analizy zasadności usunięcia czerwończyka nieparka z listy przedmiotów ochrony przedmiotowego obszaru Natura 2000. Zmieniono zapisy w zarządzeniu – w załącznikach nr 3 i 4 wskazano, że brak jest podstaw dla oceny zagrożeń oraz określenia celów działań ochronnych z uwagi na nieistotną wielkość populacji gatunku w obszarze.

III Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie

1. *Brak załączników mapowych do szablonu utrudnia właściwą analizę PZO. W związku z tym należy udzielić informacji czy na przedmiotowych załącznikach są naniesione potencjalne platy sosnowego boru chrobotkowego. Ma to istotne znaczenie odnośnie przewidywanych kosztów realizacji zadania w zakresie monitoringu tych siedlisk. W przypadku gdyby liczba płatów była nieznana – nie można ustalić kosztów realizacji zadania.*

Uwagę uwzględniono. Lokalizacja siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków objętych ochroną opisana została dwójako: w pierwszym przypadku w oparciu o adresy leśne, jeżeli zasoby danego siedliska / stanowiska gatunku znajdują się w obszarze zarządzanym przez Lasy Państwowe, w drugim przypadku w oparciu o wykaz działek ewidencyjnych. Nie ulega wątpliwości, że przedstawione w ten sposób dane mogą stwarzać problemy lokalizacji przedmiotów ochrony i miejsc realizacji działań

ochronnych. Niemniej jednak nie ma obowiązku sporządzania załączników graficznych do dokumentacji PZO w po wypełnieniu kolumny „Obszar wdrażania”. W zasobach tutejszego Organu znajdują się dane wektorowe przekazane przez wykonawców projektu PZO. Mogą one zostać udostępnione wszystkim zainteresowanym.

2. *Należy wyjaśnić czy w tabeli „Działania ochronne...” wiersz 46-49 podane działki w gminie Lubowidz są w zarządzie Nadleśnictwa Brodnica czy są własnością prywatną. Informacje podane kolumnach 4 i 5 są niejasne.*

Uwagę uwzględniono. W zarządzeniu i dokumentacji PZO zmodyfikowano kolumnę „Podmiot odpowiedzialny za wykonanie”. W obecnym kształcie wynika, za które działania odpowiedzialne będą Nadleśnictwa, a za których realizację będą odpowiedzialne podmioty sprawujące prawa właścicielskie na podstawie porozumienia z RDOŚ. Nadmienić należy, że gmina Lubowidz leżąca w województwie mazowieckim, położona jest w Nadleśnictwie Lidzbark. Wskazane przez Państwa stanowiska sasaki otwartej położone są na gruntach prywatnych.

3. *W szablonie dokumentacji, Moduł C, Tabela 6 – Ustalenie działań ochronnych (str. 179) przy sosnowym borze chrobotkowym w kolumnie „Podmiot odpowiedzialny za wykonanie” nie uwzględniono RDOŚ w Warszawie.*

Uwagę uwzględniono. W stosunku do siedliska 91T0 zaplanowano uzupełnienie stanu wiedzy poprzez poszukiwanie i inwentaryzację zasobów tego typu siedliska w Ostoi. Działanie będzie wykonywana na całym obszarze Natura 2000, w tym w części położonej w woj. mazowieckim. W kolumnie „Podmiot odpowiedzialny za realizację” dopisano RDOŚ w Warszawie.

4. *W uzasadnieniu brakuje zapisu o uzgodnieniu zarządzenia z Wojewodą Mazowieckim.*

Uwagę uwzględniono. Obszar Natura 2000 leży w granicach trzech województw, w związku tym zarządzenie w sprawie ustanowienia PZO wymaga uzgodnienia z wojewodami właściwymi terytorialnie, w tym przez Wojewodę Mazowieckiego.

IV Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu

1. *Uwaga do zał. nr 3, Lp. 7, 13, 18, 23. Zapis „nieznane zagrożenie lub nacisk” należy zastąpić sformułowaniem „brak”.*

Uwagę uwzględniono częściowo. Usunięto zapis „U: Nieznane zagrożenie lub nacisk” dla siedliska 9170 z uwagi na fakt zdefiniowania dwóch innych zagrożeń istniejących dla tego siedliska. Utrzymano zapisy dla pozostałych przedmiotów ochrony. Uznano, że zebrane dane są niewystarczające do określenia istniejących i potencjalnych zagrożeń dla siedlisk: 9170, 6340, 91T0 i 1903 (lipiennik Loesela).

2. *Uwaga do zał. nr 5, Lp. 12, 13, 20, 21, 22, 23, 24. W kolumnie „Miejsce realizacji” powinny zostać wskazane wydzielenia leśne. Zastosowane zapisy w projekcie odnoszące się do Nadleśnictwa Brodnica dot. lokalizacji nie pozwalają na sprawne ich wykorzystanie i odniesienie do warunków leśnych.*

Uwagę uwzględniono. Adresy leśne zmieniono na wydzielenie leśne.

3. *Uwaga do zał. 5, Lp. 14, 15, 18, 20, 21, 22, 23, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 43, 44 Niezbędne jest wskazanie źródła finansowania zadań – zatem należy dodać zapis „po uzyskaniu zewnętrznych środków finansowych na wykonanie zadania”.*

Uwagi nie uwzględniono. Zgodnie z wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w zarządzeniu nie można warunkować wykonania działań od pozyskania środków finansowych.

4. *Uwaga do zał. nr 5, Lp. 25, 30, 33 Zapis: „Pozostawianie w drzewostanie martwych drzew stojących do naturalnego rozkładu, z uwzględnieniem BHP (jeżeli posusz zagraża bezpieczeństwu, należy go składować w miejscu gdzie nie będzie zagrażał, w obrębie płatu siedliska). W przypadku zagrożenia trwałości lasu ze strony szkodników (cetyniec większy i przyplaszczek granatek na sosnie zwyczajnej, jesionowiec pstry na jesionie wyniosłym, ogłodek wiązowiec na wiązach oraz opiętki na dębach) usuwanie posuszu tych gatunków bez ryzyka pojawienia się gradacji szkodnika oraz w przypadku posuszu lipowego, klonowego, grabowego oraz bukowego wskazane jest pozostawienie posuszu wydzielającego się naturalnie”, proponuje się skorygować na poniższy, który w pełni wyraża potrzebę*

pozostawienia drewna martwego z uwzględnieniem potrzeb ochrony lasu i bezpieczeństwa ludzi: „Kontynuowanie w ramach gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawienie martwego drewna, za wyjątkiem koniecznych zabiegów wynikających z zakresu ochrony lasu i zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego”.

Uwagę uwzględniono. Zmodyfikowano dotychczasowe zapisy zgodnie z wnioskiem.

- 5. Uwaga do zał. nr 5, Lp. 26. Należy odstąpić do wskazywania konkretnych składów gatunkowych na rzecz zapisu: „W przypadku grądów wysokich w miarę możliwości preferować składy gatunkowe z przewagą dębu”.*

Uwagę uwzględniono. Zmodyfikowano dotychczasowe zapisy we wskazanym zakresie.

- 6. Uwaga do zał. nr 5, Lp. 27. Zapis „Pozostawienie w drzewostanie martwych drzew stojących do naturalnego rozkładu na „pozostawienie w drzewostanie martwych drzew stojących do naturalnego rozkładu za wyjątkiem koniecznych zabiegów wynikających z zakresu ochrony lasu i zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego”.*

Uwagę uwzględniono. Zmodyfikowano dotychczasowe zapisy we wskazanym zakresie.

V Nadleśnictwo Brodnica

- 1. Uwaga do załącznika nr 3. Spośród potencjalnych zagrożeń dla siedlisk 3140 i 3150 wymieniono jazdę na pojazdach niezmotoryzowanych, pomijając pojazdy zmotoryzowane, których wpływ na stan siedliska jest nieporównywalnie większy. Zapis należy uzupełnić o pojazdy zmotoryzowane.*

Uwagi nie uwzględniono. W opinii tut. Organu ruch pojazdów zmotoryzowanych nie stanowi zagrożenia dla utrzymania właściwego stanu ochrony wskazanych siedlisk wodnych – 3140 i 3150. Nadmienić należy, że zapis odnoszący się do ruchu pojazdów niezmotoryzowanych jest częścią nazwy zagrożenia sformułowanego w zał. 5 do wytycznych do sporządzenia Standardowego Formularza Danych. W związku z powyższym nie podlega on modyfikacjom. Z zamieszczonego w załączniku do zarządzenia opisu zagrożenia wynika, że dotyczy ono ogólnej presji rekreacyjno-turystycznej, a zatem różnych form rekreacji uprawianej w terenie, powodujących zaśmiecanie, zanieczyszczanie terenu, niszczenie siedlisk i niszczenie roślin.

- 2. Potencjalne zagrożenie pod nazwą „nieznane zagrożenie lub nacisk” sformułowane dla siedlisk 6430 i 91T0 jest kompletnie niezrozumiałe – proszę o wyjaśnienie treści.*

Uwagę uwzględniono. Nazwa zagrożenia „nieznane zagrożenie lub nacisk” jest zgodna z zał. 5 do wytycznych do sporządzenia Standardowego Formularza Danych. Zapis taki wynika z braku dostatecznej wiedzy o występowaniu wskazanych siedlisk w granicach obszaru Natura 2000. W związku z tym w ramach działań ochronnych zaplanowano uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony. Zapisy w załączniku nr 3 zmodyfikowano – dodano opis, że w stosunku do siedlisk 6430 i 91T0 nie zgromadzono wystarczającej wiedzy o ich występowaniu w obszarze.

- 3. Istniejące zagrożenie dla grądu środkowoeuropejskiego lub subkontynentalnego, polegające na usuwaniu martwych i obumierających drzew jest nieprecyzyjne. Chodzić może bowiem tylko o usuwanie nadmiernej ich ilości. Usuwanie obumierających drzew ma miejsce tylko w sytuacji zagrożenia trwałości lasu. Prowadzona od lat wielofunkcyjna gospodarka leśna nie może się opierać o gospodarowanie obumierającym, niepełnowartościowym surowcem. Zarzucanie Lasom Państwowym gospodarowanie spróchniałym drewnem jest opisywaniem rzeczywistości minionej epoki. Nikt bowiem nie jest w stanie gospodarować w obecnej rzeczywistości opierając się na sprzedaży spróchniałego drewna, którego wartość jest często niższa od kosztów jego pozyskania. Obumierające drzewa usuwane są tylko z uwagi na utrzymanie trwałości lasu. Jest więc zabiegiem ratującym nie tylko dla lasu ale i występującego siedliska. Nadmierne usuwanie martwego drewna może być jedynie powodowane naporem miejscowej ludności do taniego opału, powodowane poziomem zamożności i brakiem środków na zakup innego opału. Jest to jednak ich prawo nabyte, a jego istnienie sankcjonują międzynarodowe certyfikaty FSC i PEFC. Odebranie ludziom tego prawa z pewnością przyczyni się do wzrostu kradzieży, która na pewno negatywnie wpłynie na stan siedliska. Średnia ilość posuszu stojącego i leżącego grubizny wg inwentaryzacji przeprowadzonej w ramach V rewizji urzędowania lasu, przekracza w Nadleśnictwie Brodnica*

5,5 m³ grubizny na 1 ha i jest to wielkość optymalna, bo oznacza że są powierzchnie, gdzie ilość ta przekracza 10 m³/1 ha i więcej. Przy tego typu zaleceniach musi wystąpić jakiś umiar.

Uwagę uwzględniono. Skorygowano zapis na poniższy, który w pełni wyraża potrzebę pozostawiania drewna martwego z uwzględnieniem potrzeb ochrony lasu i bezpieczeństwa ludzi: „Kontynuowanie w ramach gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie martwego drewna, za wyjątkiem koniecznych zabiegów wynikających z zakresu ochrony lasu i zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego”.

4. *Wymienione potencjalne szkody wyrządzone przez roślinożerców należy zweryfikować do szkód istniejących. Najlepszym dowodem na ich występowanie są ponoszone koszty na ochronę lasu przed zwierzyną.*

Uwagę uwzględniono. Działalność bobrów może wywierać negatywny wpływ na część zasobów siedlisk przyrodniczych występujących w rozpatrywanym obszarze Natura 2000. Zmodyfikowano zapisy odnoszące się do szkód wyrządzanych przez bobra europejskiego w celu ograniczenia presji wywieranej przez ten gatunek. Zaplanowano zatem realizację działań tj.: rozbiórkę tam, montaż syfonów przelewowych, a także ewentualny odłów lub odstrzał osobników bobra.

5. *Uwaga do załącznika nr 5, Lp. 14, 15, 18-23. Zapis dotyczący podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie zadań ochronnych należy zmodyfikować wg treści jak w Lp 8, 9, 10, 11, 12, 13. Uzasadnienie: usuwanie nalotów drzew i krzewów, koszenie i usuwanie biomasy z torfowisk i łąk nie jest elementem prowadzenia gospodarki leśnej. Dlatego Nadleśnictwo wprost nie może wystąpić jako wykonujący powyższe prace. W przypadku braku wskazania źródła finansowania niezbędne jest wprowadzenie zapisów proponowanych powyżej.*

Uwagę uwzględniono. Zgodnie ze stanowiskiem Ministra Środowiska wyrażonym w piśmie DP-074-/21460/14/JJ z 29 maja 2014 r. „co do zasady podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie działań ochronnych na obszarze Natura 2000 powinien być organ sprawujący nadzór nad tym obszarem, czyli z reguły regionalny dyrektor ochrony środowiska, lub właściwy miejscowo nadleśniczy na terenach zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, na którym znajduje się obszar Natura 2000, o czym stanowi art. 32 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody”. Zgodnie art. 32 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody na terenie zarządzanym przez Lasy Państwowe, na którym znajduje się obszar Natura 2000, zadania w zakresie ochrony przyrody wykonuje samodzielnie miejscowy nadleśniczy, zgodnie z ustaleniami planu urządzania lasu. Przyjęto zatem, że podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie działań wykraczających poza PUL będzie właściwy miejscowo nadleśniczy w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z właściwym miejscowo regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, natomiast właściciele działek prywatnych będą wykonywać działania na podstawie porozumienia zawartego z właściwym miejscowo regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

6. *Uwaga do załącznika nr 5, Lp. 16 i 17. Z podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie zadań należy wykluczyć Nadleśnictwo Brodnica – brak odpowiednich lokalizacji siedliska.*

Uwagę uwzględniono. Zmieniono zapisy w kolumnie „Podmiot odpowiedzialny za wykonanie” wskazując „Wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000”.

7. *Uwaga do załącznika nr 5, Lp. 24. Lokalizacja płatu siedliska tj. 1201018814 dla Nadleśnictwa Brodnica jest zupełnie niezrozumiała, tak samo zresztą jak wykonywanie zrębów na torfowiskach.*

Uwagę uwzględniono. Podany adres leśny zmieniono na wydzielenie leśne 12-01-3-12-144-a-00. W odniesieniu zaś do samego działania ochronnego i kwestii rzekomego wykonywania zrębów na torfowiskach, wyjaśniam, że należy unikać wykonywania rębni w pasie 30 m od granic siedliska.

8. *Uwaga do załącznika nr 5, Lp. 25, 30. Uwaga dotycząca stosowania rębni jest ujęta w zasadach hodowli lasu, stąd powielanie jej jest niecelowe. Działanie ochronne wymienione w przypadku zagrożenia ze strony szkodników lasu należy uszczegółowić na treść: „w przypadku zagrożenia trwałości lasu ze strony szkodników grzybowych lub owadzych (np. cetyniec większy...)” – ryzykowne jest bowiem zawężanie szkodników tylko do niektórych gatunków owadów. Działania ochronne polegające na pozostawianiu w drzewostanie*

martwych drzew stojących do rozkładu, z uwzględnieniem BHP należy zmienić na: „z uwzględnieniem bezpieczeństwa ludzi i trwałości lasu”.

Uwagę uwzględniono. Zapisy dot. zagrożenia trwałości lasu ze strony szkodników zostały zmienione zgodnie z propozycją, natomiast treść odnosząca się do usuwania martwych drzew wg zasad BHP zmodyfikowano na „kontynuowanie w ramach gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawienie martwego drewna, za wyjątkiem koniecznych zabiegów wynikających z zakresu ochrony lasu i zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego”.

9. *Uwaga do załącznika nr 5, Lp. 26. Działanie ochronne polegające na zakazie wprowadzenia gatunków obcych geograficznie na siedlisku cennym jest pozbawiane merytorycznych podstaw, w Lasach Państwowych gatunków obcych nie wprowadza się w ogóle.*

Uwagi nie uwzględniono. Zakwestionowany zapis zmodyfikowano pozostawiając następującą formę: „Wprowadzanie w odnowieniach gatunków zgodnych z naturalnym zasięgiem, do których nie zaliczają się m.in.: dąb czerwony, daglezia”.

10. *Uwaga do załącznika nr 5, Lp. 27. Działanie ochronne polegające na pozostawieniu drzew martwych i stojących do naturalnego rozkładu winno brzmieć „z uwzględnieniem bezpieczeństwa ludzi i trwałości lasu”.*

Uwagę uwzględniono. Zmodyfikowano dotychczasowy zapis na następujący „zapobiegnięcie skutkowi w postaci zubożenia zasobów martwego drewna w siedlisku poprzez pozostawianie w drzewostanie martwych drzew z uwzględnieniem bezpieczeństwa ludzi i trwałości lasu”.

11. *Uwaga do załącznika nr 5, Lp. 29, 32. Opis działania ochronnego mówiącego o preferencji siedliska cennego nad ochroną bobra wymaga bezwzględnego doprecyzowania. Tak zapisanego zadania nie sposób zrealizować – jest niezrozumiałe. Z tych względów należy również podmioty odpowiedzialne ograniczyć do zapisu jak w Lp. 9.*

Uwagę uwzględniono. W odniesieniu do możliwej sprzeczności pomiędzy ochroną bobra europejskiego, a obowiązkiem zachowania siedlisk przyrodniczych i stanowisk gatunków roślin, będących również przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000, priorytet ochrony przyznano siedliskom przyrodniczym i stanowiskom roślin zagrożonych na skutek działalności bobrów. Odpowiedzialnym za realizację tego działania będzie RDOŚ na podstawie porozumienia z właściwym miejscowo Nadleśniczym.

12. *Uwaga do zał. 5, Lp. 33, 34 i 39. Zapis dotyczący działań ochronnych należy skorygować jak dla Lp. 25. Opisowane zadania to elementy gospodarki leśnej i tylko Nadleśnictwa mogą być ich wykonawcą.*

Uwagę uwzględniono. Opinia ta jest zbieżna ze stanowiskiem Ministra Środowiska wyrażonym w piśmie DP-074-/21460/14/JJ z 29 maja 2014 r. „co do zasady podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie działań ochronnych na obszarze Natura 2000 powinien być organ sprawujący nadzór nad tym obszarem, czyli z reguły regionalny dyrektor ochrony środowiska, lub właściwy miejscowo nadleśniczy na terenach zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, na którym znajduje się obszar Natura 2000, o czym stanowi art. 32 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody”. Zmieniono podmiot odpowiedzialny na właściwy miejscowo nadleśniczy na podstawie porozumienia z właściwym miejscowo regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. W zakresie działań dokonano zmian jak dla działań nr 25 i 30.

13. *Uwaga do zał. nr 5, Lp. 35, 36, 43, 44, 46, 47, 49. Działania ochronne polegające na wycięciu podszytu winno być sprecyzowane o jaki podszyt chodzi i o jaką jego ilość. Opis podmiotów odpowiedzialnych winien brzmieć RDOŚ Olsztyn, RDOŚ Bydgoszcz, a następnie: „wykonujący prawa właściciela na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000”. Usuwanie podszytu bowiem nie jest elementem prowadzonej gospodarki leśnej stąd proponowany zapis lub wskazanie źródła finansowania.*

Uwagę uwzględniono. Odpowiedzialny za realizację zadań ochronnych wykonywanych na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo, lecz nie objętych gospodarką leśną, jest właściwy miejscowo nadleśniczy na podstawie przepisów prawa ochrony środowiska, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia z właściwym miejscowo regionalnym dyrektorem ochrony środowiska (ustanawiającym plan zadań ochronnych). Wprowadzono powyższy zapis do kolumny „Podmiot odpowiedzialny za realizację”.

W przypadku działań nr 44 i 49 zmodyfikowano nieco zakres działania, wykreślając nadzór botanika nad określeniem wilkości powierzchni poddanej zabiegowi. Dodano natomiast zapis „zalecane wykonanie działania po uzyskaniu wcześniejszej opinii eksperckiej”, który nie obliuguje do nadzoru nad realizacją prac przez eksperta, pozostawia dowolność w zakresie jej zasięgnięcia, jednakże może pozwolić na doprecyzowanie na gruncie zakresu prac, w tym dotyczącego usunięcia podszytu.

W przypadku działania nr 35 dla siedliska 9110 dodano zapis „do zwarcia na poziomie 20%”, który wynika ze wskazań Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie parametrów stanu tego siedliska oraz wskaźników specyficznej struktury i funkcji. Określenie szczegółowego zakresu prac polegających na wycięciu podszytu oraz określenie częstotliwości prac zostanie wyznaczony na podstawie wyników monitoringu płatów siedliska.

Działania nr 36, 43, 46 i 47 nie dotyczą wycięcia podszytu, w związku z czym nie było możliwości ustosunkowania się do nich.

14. *Uwaga do zał. 5, Lp. 45 i 48. Wykaz podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie jak LP. 44. Sosna wymieniona jako gatunek do podsadzeń, zupełnie się do tego nie nadaje. Dwudziestometrowa odległość ewentualnych podsadzeń od stanowiska leńca i sasanki otwartej to zbyt duży obszar, na którym wprowadzane są ograniczenia, na potrzeby ochrony gatunku wystarczy odległość 10 metrów. Zależy ona od struktury otaczających drzewostanów i ich wieku.*

Uwagi nie uwzględniono. Leniec bezpokwiatkowy jest gatunkiem światłolubnym, a najpoważniejszym zagrożeniem podawanym ogólnie dla populacji tego gatunku jest zacienianie (Załuski T. 2004. *Thesium ebracteatum* Hayne Leniec bezpokwiatkowy. W: Sudnik-Wójcikowska B., Werblan-Jakubiec H. (red.). 2004. Gatunki roślin. Poradnik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. Ss.: 187-190). Sasanka otwarta występuje w miejscach prześwietlonych, o wystawie południowo-zachodniej i południowej, zwykle na skraju borów sosnowych. Sasanki należą do roślin o małej konkurencyjności i dlatego niekiedy korzystna okazuje się umiarkowana ingerencja człowieka na ich siedliskach, prowadząca do zmniejszenia presji ze strony innych gatunków. Może to być np. zmniejszenie zacienienia, ułatwienie kiełkowania nasion przez zapewnienie im dostępu do odsłoniętej powierzchni podłoża itp. (Wójtowicz W. 2004. *Pulsatilla patens* (L.) Mill. Sasanka otwarta. W: Sudnik-Wójcikowska B., Werblan-Jakubiec H. (red.). 2004. Gatunki roślin. Poradnik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. Ss.: 168-171). Biorąc pod uwagę średnią wysokość drzew wymienionych we wskazanych działaniach (25 m – buk, grab, lipa, lub więcej – świerk) wskazana odległość 20 m wokół stanowisk leńca i sasanki jest odległością minimalną dla zapewnienia właściwych warunków świetlnych tym gatunkom roślin.

15. *Uwaga do zał. nr 5, Lp. 47. Grabienie ściółki jako działanie ochronne sprzeczne jest z art. 30 Ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach i przez Nadleśnictwo Brodnica nie będzie wykonywane. Próba wykonywania tych prac przez jakikolwiek inny podmiot spotka się z natychmiastową reakcją.*

Uwagę uwzględniono. Zgodnie z przywołanym artykułem ustawy o lasach rozgarnianie i zbieranie ściółki jest w lasach zabronione. W związku z tym zapis usunięto z zarządzenia i dokumentacji PZO.

VI Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie

1. *Uwaga do załącznika nr 3, Lp. 7, 13, 18, 23. Usunąć zagrożenie „nieznane zagrożenie lub nacisk” i wpisać „brak”.*

Uwagę uwzględniono częściowo. Usunięto zapis „U: Nieznane zagrożenie lub nacisk” dla siedliska 9170 z uwagi na fakt zdefiniowania dwóch innych zagrożeń istniejących dla tego siedliska. Utrzymano zapisy dla pozostałych przedmiotów ochrony. Uznano, że zebrane dane są niewystarczające do określenia istniejących i potencjalnych zagrożeń dla siedlisk: 9170, 6340, 91T0 i 1903 (lipiennik Loesela).

2. *Uwaga do zał. nr 5, Lp. 14, 18, 21, 22, 23, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 43, 44. Niezbędne jest wskazanie źródła finansowania zadań – zatem należy dodać zapis „po uzyskaniu zewnętrznych środków finansowych na wykonanie zadania”.*

Uwagi nie uwzględniono. Zgodnie z wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w zarządzeniu nie można warunkować wykonania działań od pozyskania środków finansowych

3. *Uwaga do zał. nr 5, Lp. 16 i 17. Wykreślić Nadleśnictwo Lidzbark jako „podmiot odpowiedzialny za wykonanie” – wskazany „obszar wdrażania” nie dotyczy gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Lidzbark.*

Uwagę uwzględniono. Zmodyfikowano zapisy we wskazanych działaniach. Odpowiedzialne za ich realizację będą podmioty wykonujące prawa właścicielskie na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.

4. *Uwaga do zał. nr 5, Lp. 25, 30, 33. Zapisy w części zmienić na „w przypadku zagrożenia trwałości lasu ze strony czynników biotycznych, wskazane jest usuwanie drzew zasiedlonych, ...”; nieuzasadnione ograniczenie listy do wybranych gatunków owadów; zapisy w części zmienić na „... przy odnawianiu sosny stosować rębnie zupełne...”.*

Uwagę uwzględniono. Zmodyfikowano dotychczasowe zapisy na: „w przypadku zagrożenia trwałości lasu ze strony szkodników grzybowych lub owadzych (np. cetyniec większy ...) usuwanie posuszu tych gatunków jest wskazane”.

5. *Uwaga do zał. 5, Lp. 25, 30, 37, 39. W każdym z tych działań należy ograniczyć się do zapisu preferującego stosowanie rębni złożonych – niewskazane jest wymienianie grup rębni, które mogą ulec zmianie.*

Uwagę uwzględniono. Usunięto zapis „(II, III, IV, V)”.

6. *Uwaga do zał. nr 5, Lp. 26. Niewłaściwy jest zapis powołujący się na składy upraw zawarte w Zasadach Hodowli Lasu, które nie są obowiązującymi dla Nadleśnictw; składy odnowień dla poszczególnych typów siedliskowych lasu ustala się na etapie tworzenia planu urządzenia lasu, podczas posiedzenia Komisji Założeń Planu, opierając się głównie na „Siedliskowych Podstawach Hodowli Lasu”, które zawierają przypisanie właściwych zespołów roślinnych do typów siedliskowych lasów; proponowany zapis „W przypadku grądów wysokich w miarę możliwości preferować składy gatunkowe z przewagą dębu”.*

Uwagę uwzględniono. Zmodyfikowano dotychczasowe zapisy we wskazanym zakresie.

7. *Uwaga do zał. nr 5, Lp. 27. „Pozostawienie w drzewostanie martwych drzew stojących do naturalnego rozkładu” – dodać zapis „z uwzględnieniem BHP i trwałości drzewostanu”.*

Uwagę uwzględniono. Zapis został zmodyfikowany na następujący: „kontynuowanie w ramach gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawienie martwego drewna, za wyjątkiem koniecznych zabiegów wynikających z zakresu ochrony lasu i zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego”.

8. *Uwaga do zał. nr 5, Lp. 37 i 44. „Zwarcie... 70%” - zapis niepoprawny; zwarcia drzewostanu nie określa się w procentach w związku z tym czynnik niemożliwy do określenia; zapis należy usunąć.*

Uwagę uwzględniono częściowo. Zmieniono wskazany zapis na „dążenie do osiągnięcia zwarcia drzew w I i II piętrze na poziomie nie więcej niż 0,7 łącznie”.

VII Nadleśnictwo Lidzbark

1. *Nawiązując do naszego pisma zn. spr. ZG-732N-3/13 z dnia 19.12.2013 r. i zapisu w nim: „11. Wg zapisów zał. nr 1 do SIWZ (str. 15 załącznika) wykonawca PZO w terminie 7 dni od daty zakończenia każdego spotkania dyskusyjnego zobowiązany jest do zamieszczenia raportu na temat przedmiotu prac i ustaleń ze spotkania na Platformie Informacyjno-Komunikacyjnej. Spotkanie miało miejsce 11 grudnia br., do tej pory nie opublikowali Państwo ww. raportu na stronie PIK. Wygląda to na zlekceważenie zapisów SIWZ, jak i interesu stron i członków Zespołu Lokalnej Współpracy. Informuję, że na Platformie wspomniany raport się nie ukazał. Wielokrotnie interweniowaliśmy w tej sprawie u wykonawcy PZO, jak i u Pani Mirowskiej-Ibron (Planisty Regionalnego w RDOŚ Olsztyn). Niestety obie strony nie rozwiązały tego problemu, zatem nie zrealizowano zapisów SIWZ ogłoszonego postępowania przetargowego.*

Uwagi nie analizowano. Uwaga nie dotyczy zapisów projektu zarządzenia poddanych konsultacjom społecznym.

2. *W załączniku nr 5 do projektu zarządzenia, Lp.: 18-19 w kol. 4 napisano Nadleśnictwo Lidzbark, a po nim numery wydzieleń leśnych. Przed numerem 12-01-3-11-2-e-00 należy*

wpisać „Nadleśnictwo Brodnica” ponieważ od tamtego wydzielenia zaczyna się numeracja lasów brodnickich.

Uwagę uwzględniono. W wymienionych działaniach ochronnych wpisano Nadleśnictwo Brodnica w związku z lokalizacją płatów siedliska w jego zasięgu.

- 3. W każdym przypadku planowanych działań ochronnych nie stanowiących działań z zakresu gospodarki leśnej należy w każdym wierszu ująć zapis: „wykonujący prawa właścicielskie (i/lub) Nadleśnictwo Lidzbark (i/lub) Nadleśnictwo Brodnica jako wykonawca po uzyskaniu środków finansowych na wykonanie zadania”.*

Uwagi nie uwzględniono. Zgodnie z wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w zarządzaniu nie można warunkować wykonania działań od pozyskania środków finansowych. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację działań prowadzonych na terenie zarządzanym przez Lasy Państwowe, lecz wykraczających poza działania zapisane w PUL, będzie właściwy miejscowo nadleśniczy działający na podstawie porozumienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

- 4. W załączniku nr 1 do niniejszego pisma znajduje się szczegółowa tablica dotycząca wydzieleni zaliczonych do siedlisk leśnych i nieleśnych będących przedmiotem ochrony Ostoi Lidzbarskiej. W większości przypadków są to rażące błędy. Przykładem może być zaliczenie piaszczystych plaż i parkingów samochodowych jako siedliska grądowego 9170. Jednostkowa omyłka byłaby zrozumiała, jednak błędnie zidentyfikowanych obiektów jest kilkanaście. W tabeli w kol. 5 Nadleśnictwo Lidzbark podaje przyczyny konieczności wyłączenia danych wydzieleni z PZO. Pismem ZG-732N-1/14 z dnia 17.02.2014 r. skierowanym do wykonawcy PZO informowaliśmy już o istniejących niedorzecznościach, np. dla oddziałów: 595g, 596d czy 783h. Wspomniane pismo było wysłane również do RDOŚ w Olsztynie. Pomimo tego ponownie wpisano te wydzielenia do projektu zarządzenia.*

Uwagę uwzględniono. Dokonano stosownych zmian w zarządzeniu i dokumentacji planu, dotyczących korekty numeracji wydzieleni lub usunięcia wydzieleni zgodnie z wnioskiem.

- 5. W załączniku nr 2 do niniejszego pisma znajduje się wydzielenie, które należy włączyć do PZO. Niezrozumiałym dla nas jest fakt pominięcia wymienionego wydzielenia, podczas gdy w innych miejscach, czyli w oddz. 712b, 712d, 739d będących litymi drzewostanami sosnowymi, z borówką czernicą w runie (pokrycie 100%), z leszczyną w podszycie na 50% powierzchni, „odkryto” świetlistą dąbrowę i ujęto ją bezpodstawnie z PZO.*

Uwagę uwzględniono. Zgodnie z danymi wektorowymi opisującymi położenie siedlisk w obszarze wynika, że wskazane wydzielenie 739g znajduje się w granicach siedliska 9110 i jest objęte działaniami ochronnymi zaplanowanymi dla tego siedliska w ramach PZO. Omyłkowo nie zostało jednak ono wpisane w projekcie zarządzenia. Uzupełniono brakujące wydzielenie w dokumentacji PZO i projekcie zarządzenia.

Źródła finansowania PZO planuje się pozyskać z funduszy wspierających finansowo działania ochronne na obszarach cennych przyrodniczo, np. WFOŚiGW w Olsztynie, WFOŚiGW w Toruniu, NFOŚiGW, EFRR, PROW. Ponadto wskazanie możliwości finansowania PZO z ww. źródeł nie obliguje do pozyskania środków tylko z tych źródeł, a jedynie stanowi wskazanie takiej możliwości. Jednocześnie powyższe nie wyklucza korzystania, np. z dopłat rolnośrodowiskowych. Warto również dodać, że działania ochronne mogą być realizowane w ramach gospodarki leśnej prowadzonej przez PGL Lasy Państwowe.

Po zapewnieniu udziału społeczeństwa projekt niniejszego zarządzenia został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Bydgoszczy uchwałą nr 1/2015 z dnia 4 lutego 2015 r.

Projekt zarządzenia na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.) został uzgodniony przez: Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego pismem znak: PN 0521.14.2015 z dnia 18 lutego 2015 r., Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego znak WSRRW.II.710.02.2015 z dnia 26 lutego 2015 r. i Wojewodę Mazowieckiego pismem znak LEX-III.0521.2.4.2015.LK z dnia 24 lutego 2015 r.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, w myśl art. 46 cyt. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie

środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, obwieszczeniem znak: WOPN-OON.082.31.2014.AB z dnia 3 marca 2015 r. podał do publicznej wiadomości informację o przyjęciu dokumentu – planu zadań ochronnych w formie zarządzenia – oraz o możliwościach zapoznania się z jego treścią oraz uzasadnieniem zawierającym informacje o udziale społeczeństwa oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Z up. REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Olsztynie
Maria Melnik
Regionalny Konserwator Przyrody